לציונות–לסוציאליזם–לאחוות עמים

על המשמר

יום ה', ז' בטבת תשמ"ו, 19 בדצמבר 1985 / שנה מ"ג מס' 12914 / המחיר –.630 שקל כולל מע"מ

„גן עדן" — ספר חדש של המינגווי

ניו־יורק. — „גן עדן", ספר חדש מאת ארנסט המינגווי, הנחשב כ„יצירתו האחרונה והחשובה ביותר שתראה אור לאחר מותו", והמעלה את הבעייה של דו־מיניות, יראה־אור בחודש מאי 1986 — מוסר ה„ניו יורק טיימס".
הרומן, היצירה הי"10 של הסופר שהתפרסם לאחר מותו, דנה בסופר צעיר ורעייתו המשכימים שניהם לאותה אשה.
הנושא הרגיש בספר זה, מסביר מדוע יצירה זו תתפרסם 24 שנים לאחר מותו של המחבר. המינגווי עבר על רומן זה משנת 1946 עד למותו ב־1961. (ע"צ)

בעקבות הסכם פרס־בואני על חילופי שגרירים

עוד שתי מדינות אפריקניות מעוניינות בחידוש קשרים דיפלומטיים עם ישראל

מקורות בז'נווה: הבאות בתור הן גאבון וקאמרון ● בואני לא ביקש דבר בתמורה לחידוש היחסים ● היוזמה לפגישה החלה לפני שבועיים וקמחי יצא ביום ב' לשווייץ ● פרס „סייר באחד ממחנות צה"ל" – כך נמסר לכתבים – בעת פגישתו עם בואני ● 5 מדינות אפריקניות מקיימות יחסים דיפלומטיים עם ישראל

מאת יוסף אלפרן, כתבנו בשווייץ, דליה שחורי, כתבתנו המדינית וסוכנות עתי"ם

נשיא חוף השנהב, הופואה בואני, לא ביקש דבר בתמורה לחידוש היחסים עם ישראל. הוא סבור, כי ישראל היא מדינה שוחרת שלום וחידוש היחסים עימה הוא בעיניו דבר עקרוני וחשוב ממדרגה ראשונה — אמר אמש ראש־הממשלה, שמעון פרס, בנמל־התעופה בן־גוריון, בשובו מז'נווה, שם קיים שיחה עם נשיא חוף השנהב.

פרס אמר כי נועד עם נשיא חוף השנהב לשיחה של שלוש וחצי שעות והדגיש, כי הנשיא הביע את דעתו, שכל מדינות אפריקה צריכות לחדש את יחסיהן עם ישראל והוא עצמו יפעל כדי לשכנען לעשות כן.

פרס הוסיף בעניין זה, כי צפוי חידוש יחסים בין ישראל לבין עוד שתי מדינות אפריקניות, אבל הוא לא היה מוכן לנקוב בשם המדינות.

מקורות דיפלומטיים בז'נווה אמרו אתמול כי הם סבורים ששתי מדינות אחרות שיחדשו את קשריהן עם ישראל יהיו גאבון וקאמרון.

הכתבים התאכזבו

נשיא חוף השנהב וראש ממשלת

(סוף בעמוד 16)

פרס מודיע בז'נווה על חידוש היחסים עם חוף השנהב. לימינו מנכ"ל משרד החוץ דויד קמחי והשגריר בשווייץ, אפרים דואק. (צילום: אי.פי)

לקוחות צובאים על משרדי „קלרין" שמונה לה כונס־נכסים
● עמוד 2

אביו של מאיר זורע מאשים: עשו הון פוליטי על גב בני
● עמוד 20

לקראת הדיון הבוקר – נבון דבק בהתנגדותו לקיצוצים בתקציב
● עמוד 20

לראשונה לא יגייס צה"ל חיילים המפרנסים משפחתם
● עמוד 4

ארה"ב מביעה תמיכה בוועידה בין־לאומית

מאת זאב בליצר, כתב „על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — פקיד בכיר בסטייט־דיפרטמנט סטה אמש מהקו הנקוט בידי הממשל מזה זמן מה בהתנגדות לוועידה בינלאומית — ואמר, כי אפשר לשקול רעיון כינוסה של ועידה כזאת, על־מנת שתפתח את הדרך לשיחות ישירות במזרח התיכון.

אם כי יהיה התהליך, אמר הפקיד הבכיר שביקש לשמור על אנונימיות, תתמוך ארה"ב בכינוס וועידה בינלאומית.

כתבנו מוכיח, כי עד כה הביעה ארה"ב תמיכה לכל היותר ב„פורום" בינלאומי, ולא הסכימה לוועידה.

וייצמן: אם פרס ושמיר משחקים בלהרוויח זמן – אני אפריע לשניהם

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר" ויצחק שור, כתבנו בכנסת וכתבי הסוכנויות בקאהיר

השר עזר וייצמן יעלה הערב בפורום „שרינר" של המערך, את החלטת רוה"מ, שמעון פרס, שהתקבלה בהסכמת שר־החוץ, יצחק שמיר, לשגר לקאהיר, לסיבוב שיחות נוסף, את המנהלים שעמדו בראש משלחות ישראל לשיחות עם מצרים.

וייצמן מתנגד בכל תוקף לנסיעה זו, מאחר שהוא סבור שהסתיים תהליך הסיכומים עם המצרים, ועתה על ישראל להכריע בדבר הליכה לבוררות על טאבה.

מטרת שיגורה הנוסף של המשלחות לקאהיר הוא, לדעתו, רק כדי להרוויח זמן ולהימנע מקבלת הכרעה. לדברי מקורביו אמר וייצמן, ש„אם פרס ושמיר משחקים

(סוף בעמוד 16)

אגו"י תחליט ברגע האחרון אם להגיש אי־אמון בנושא הדתי

אכזבה ללובי הדתי בשתדלנותו אתמול ● הלחץ האמריקני בנושא המורמונים גובר

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת, וזאב בליצר, כתבנו בארה"ב

אגודת ישראל תחליט ביום שני בבוקר, אם תגיש אחר הצהריים הצעת אי־אמון בממשלה, על רקע בניית האוניברסיטה המורמונית בירושלים. הרבנים הראשיים שפירא ואליהו, קראו אתמול לשרים פרץ (ש"ס) ובורג (מפד"ל) לפעול בממשלה להפסקת הבנייה של אוניברסיטה זו.

הפעילות הנמרצת של הלובי הדתי אתמול, בנושאים הקרובים לליכוד, לא הניבה פרי. בפגישה של הלובי עם מ"מ רה"מ ושר־החוץ, יצחק שמיר, בה נכח גם שר־המשפטים, משה ניסים, הם שמעו כי לליכוד אין כל בשורה עבורם. שמיר הרגיש, כי הדתיים נוכחו בבניית האוניברסיטה המורמונית בירושלים

(סוף בעמוד 16)

עצבנות בסוריה לאחר דברי שמיר

[illegible]

(סוף בעמוד 16)

אבי צור מתעקש: הכל על דעת דקל

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

אבי צור, עוזרו של מיכאל דקל, טוען בעקשנות במהלך חקירתו, כי כל הפעולות בהן נקט לא היו ביוזמתו אלא נעשו בידיעתו ועל דעתו של הממונה עליו — סגן שר־החקלאות, מיכאל דקל.

אתמול זימנה המשטרה לחקירה את בת־שבע חרמוני, בתו של מיכאל דקל, כדי לבדוק מעורבותה ומעורבות האגודה שבה היא הייתה חברה, בעסקות קרקעות בחברון.

המחיר יורד — הכפייה עולה

הוויתורים המפליגים של מפלגת העבודה לשדולה הדתית המתקצנת לפי מה שהשר בורג בעצמו כינה „הסממנים הימניים" שלה, לא היו מחוייבי מציאות פוליטית; ויתורים אלו קידמו את החברה הישראלית עוד צעד גדול לתוך התחום האפל של שלטון הכפייה הדתית. בלי ששיפרו במאומה את הסיכויים הקואליציוניים או האלקטוראליים של מפלגת העבודה עצמה. הייתה זו איפוא כניעה מיותרת ומבישה, לא רק בגלל השלכותיה על עתידה של ישראל כמדינה חופשית ודמוקרטית, אלא גם משום שבאמצעותה נחשפה דמות נכנעת של תנועה, המייצגת כיום את רובו של העם.

מה היו האלטרנטיבות שעמדו בפני ראש־הממשלה נוכח האיום הדתיו? הוא יכול היה, ואף חייב היה, לא לוותר באף נושא אחד שהרחיב את תחומי הכפייה. במקרה כזה, יכלו המפלגות הדתיות לנטוש את הממשלה – שהייתה מתפרקת לאחר מכן תוך זמן קצר, ולפני הרוטציה – או להמשיך ולאיים, תוך שהן בולעות את איומיהן ומכבדות את עמדתו האיתנה של המערך כנגד סחטנותן. רוב המומחים הפוליטיים בארץ מעריכים, כי הדתיים לא היו ממהרים לפרוש מן הממשלה כמות שהיא, ולכל היותר הייתה פורשת ש"ס לבדה. אף שראש־הממשלה הודיע כבר פעמים אחדות על אהדתו לסיעה זו, ספק אם רגש פרטי זה מצדיק הפקרת זכויות האזרח הבסיסיות לשגיונותיה של מפלגה, אשר מצטיירת, יותר ויותר כקצה הקיצוני של המפה הדתית. גם הטענה בדבר „יוניות" של ש"ס פרובלמטית למדי, כאשר מסתכלים על מפלגה זו כולה, ולא רק על שניים או שלושה מבין אישיה הבולטים, שהשפעתם פנימה ממילא אינה מכרעת. מכירת חלקים כה חשובים ממיכלול החיים הציבוריים הדמוקרטיזם והחילוניים, בעבור נזיד העדשים של תיווך מש"ס, איננה מתיישבת עם השקפת העולם של תנועת עבודה, גם בהגדרתה המצמצמת ביותר.

טענת הנגד של שרי מפלגת העבודה עשויה להיות, שהוויתורים לדתיים מבטיחים את תמיכת המחנה הדתי כולו או רובו, ביוזמות המדיניות המרכזיות של המערך. אך המציאות מוכיחה, כי יוזמות אלה כלל וכלל לא מגיעות לשולחנה של הממשלה, וגורלן לא נקבע לפי מספר מרימי־הידיים בעד או נגד. מהלכים מדיניים שהליכוד כולו מתנגד להם, נופלים בקבינט, או אף בפורום המצומצם ביותר פרס־שמיר, וזאת משום שבמבנה השלטוני הנוכחי ניתנה למעשה זכות הווטו לתנועת החרות. לכן, כל ההשתטחות הזאת בפני המפלגות הדתיות ממילא איננה אינסטרומנטאלית לקידום השלום, והיא ביזוי ללא תועיל.

ככל שמפלגה גדולה בראשות הממשלה מגלה עקשנות ונוקשות, ואיננה מתכופפת בפני לחץ השדולה הדתית, כך עולה יוקרתה ומחירה בעיני אותה השדולה, וכך היא מסוגלת, בסופו־של־דבר, לקדם את יוזמותיה. המקרה ההפוך, של התרפסות, רק מזמין בוז, זילזול ולחצים נוספים. המחיר יורד; החוצפה עולה.

פרופסורים לעבודה סוציאלית מזהירים מהרס שירותי הרווחה

קיימת סכנה שדעותיהם של חוגים שבעיות המצוקה רחוקות מהם ימצאו אוזן קשבת בקרב קובעי המדיניות — כותבים הפרופסורים לפרס וקצב

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

בניגוד לדעות המושמעות לאחרונה, שירותי הרווחה בישראל עומדים על רמה צנועה עד מאד והם אינם מתקרבים לרמה המקובלת במרבית הארצות המתועשות באירופה. כך טוענים 11 מרצים מראשי המחלקות לעבודה סוציאלית באוניברסיטאות ירושלים, ת"א ובר־אילן, במכתבים ששלחו לראש הממשלה, שמעון פרס ולשר העבודה והרווחה, משה קצב.

בפתח מכתבם מציינים הפרופסורים, כי הם מזדהים עם עמדתו ומאבקו של השר קצב נגד כל נסיון לפגוע בצורה קשה במערכות שירותי הרווחה באמצעות קיצוצים חריפים בתקציב משרדו.

מערכת שירותי הרווחה, אומרים המרצים, צמחה והתפתחה תוך מאבקים קשים. היא מנסה לתת מענה נאות למצוקות האישיות והחברתיות, בעיקר של הקבוצות החלשות.

המרצים מציינים, כי יש בארץ חוגים שונים שבעיות המצוקה לא נגעו להם וללבם ועינם צרה במדיניות הרווחה. הם לא מציינים במי מדובר, אולם הם מרגישים, כי „הסכנה היא שדעות מסוכנות אלה עלולות, בימים הקשים העוברים עלינו, למצוא אוזן קשבת, בקרב קובעי המדיניות ולגרום נזק להגברת המצוקה האישית והחברתית בתוכנו".

הפרופסורים מציינים, כי צימצום בשירותי הרווחה יפגע באוכלוסיה הנזקקת בצורה קשה מאד. לדעתם, הפתרון להבראת כלכלת המדינה אסור לו שיבוא „על חשבון שרותי הרווחה הצנועה והמינימלית הניתנת כיום לאוכלוסיות המצוקה".

החותמים על המכתב הם פרופסור אברהם דורון, פרופסור יונה רוזנפלד, ד"ר יצחק נייפריס מביה"ס לעבודה סוציאלית בירושלים, פרופ' מאיר לבנברג, פרופ' בן לפין, פרופ' אורי אבירם וד"ר אהרן יורק מביה"ס לעבודה סוציאלית בת"א, והדוקטורים שמעון שפירו, רם כנען ודן שנית, מביה"ס לעבודה סוציאלית באוניברסיטת ת"א.

אלה מול אלה – החרדים בהפגנה (מימין) ומולם צעירי מפ"ם שהפגינו נגד מדינת הלכה (צילום: אנדרה ברוטמן)

50 מול 5000 בהפגנות איצטדיון השבת ברמת־גן

מאת יוסי חכם, כתב „על המשמר"

תחת הכרזה „השבת חיינו למענה נמסור נפשנו", קיימו אמש בכיכר רמב"ם ברמת־גן אנשי העדה החרדית הפגנה שבה השתתפו קרוב ל־5000 אלפים איש נגד משחקי הכדורגל באיצטדיון העירוני ברמת־גן.

בין הנוכחים בעצרת בלטו חברי הכנסת אברהם שפירא, חיים דרוקמן ודוד דנינו והרב שך, ראש ישיבת פוניבז' בבני־ברק.

הדוברים בעצרת הזכירו את קדושת השבת ואמרו כי ממשלות ישראל נפלו בעבר בגלל חילול שבת וכי ארץ־ישראל לא תהיה שלמה אם יהיה בה חילול שבת. המפגינים הניפו שלטים כגון: „אורי עמית, אסון אל תמיט", „המכבים נלחמו בערה, מכבי — נגרה".

בסמוך לעצרת הפגינו כ־50 חברי החטיבה הצעירה של מפ"ם וחברי מפ"ם ברמת־גן והניפו שלטים בהם נאמר כי הכפייה הדתית תגרום להרס המדינה ומדינת הלכה — הלכה המדינה.

העוברים והשבים הביעו את אהדתם לחברי מפ"ם שבאו להפגין נגד הכפייה הדתית. חרדים שניסו להפריע למפגינים נהדפו על־ידי חברי מפ"ם והמשטרה.

דובר ההפגנה מטעם החרדים צבי גלסנר אמר: הפגנה זאת היא רק התחלה במסגרת הפגנות „שנקיים" נגד חילול השבת בארץ.

דובר עיריית רמת־גן אמר אמש לכתבנו, כי ההפגנה היא מיותרת. העירייה בנושא הזה היא ברורה והפגנות בעד או נגד לא ישנו את ההחלטה עד לדיון המשפטי בעניין זה ביום א' הקרוב.

אפרים בא לאוניברסיטה למרות התנכלות הימין

מאת כתבינו

באולם כר־שירה באוניברסיטת תל־אביב נערך, ביוזמת קבוצת מרצים ופרופסורים, מפגש בנושא הצנזורה על הצגות תיאטרון, בעקבות פסילת מחזה מאת יצחק לאור, „אפרים חוזר לצבא", שעמד להיות מוצג בתיאטרון חיפה.

פרופ' אסא כשר פתח את הערב בהבהרה, שאיש לא יפריע לחופש הבעת הריעות באוניברסיטה, המצויה במדינה דמוקראטית.

אבל קבוצה של בריונים מהפלגים הימניים של הסטודנטים וביחוד איש קשיש, שחילק לפני תחילת הערב כרוזים מטעם מפלגת „התחיה", ניסו להפריע למהלך הדיון, שכלל את קריאת המחזה שנפסל.

למרות הפרובוקאציות מצד המפריעים — שטענו למרבה האירוניה, שהם מגנים על החוק... — נמשך הדיון בדברי פרופ' טניה ריינהרד נשיא ארגון התיאטרון איטי.אי. הד"ר דוד אלכסנדר, המשפטן זאב סגל הסביר את המצב החוקי של הצנזורה על מחזות בארץ, שלדבריו אינו אלא אנאכרוניזם.

ירושה מימי השלטון הקולוניאלי הבריטי, לדעתו לפי המצב החוקי הקיים, אין בכך עבירה על החוק לקרוא את המחזה, כהרגמה, וכבסיס לדיון.

תוך הפרעות קולניות עלו על בימה הקריינים, ביניהם השחקן מישה אשרוב, גד קינר, המבקרים אמיר אוריין, שוש אביגל, מיכאל הנדלזלץ ומנחם פרי ואחרים, והחלו בקריאת הטקסט.

מנחה הערב, אבי עוז, ביקש שלא להגרר אחרי הפרובוקאציות הפראיות והתוקפניות, כדי לא להכריח את המארגנים להזמין את המשטרה, שעמדה ערוכה מחוץ לאולם, אולם לא התערבה בנעשה.

כעבור שעה ארוכה התעייפו המפריעים והקריינים יכלו סוף סוף להשמיע את המחזה שנאסר, „משום שהוא מסלף את דמות הצבא" ועוד נימוקים פוליטיים מופרכים. למעשה המקרה הקונקרטי של פסילה הפך לשולי במאבק על זכות ההבעה החופשית. הסבלנות והסובלנות שגילה הציבור שבא לאולם, רובו סטודנטים, מרצים ואנשי תיאטרון, הביאו לבסוף לתבוסת אלה, שניסו למנוע את הדיון.

„מקורות": הגשמים לא „יכסו האוברדרפט" של משק המים

הגשמים יימשכו היום בכל הארץ ● צפויים שטפונות בנגב

הגשמים יימשכו היום לפרקים בכל הארץ והם ילוו ברעמים לפרקים. בנגב צפויים זרמי מים גדולים כתוצאה מהגשמים ועלולים להיות שטפונות בוואדיות — נמסר לכתב „על המשמר" מהשירות המטאורולוגי.

כמות המשקעים שנמדדה ב־24 השעות מיום ב' בשעה 20.00: אילת 6.5 מ"מ, באר־שבע 11, יריחו 4, לוד 3, תל־אביב 2, עפולה 4, טבריה 2, חיפה 17, צפת 4, ירושלים 6.

דובר „מקורות", מרדכי יעקובוביץ, אמר, כי הוא מקווה שזוהי תחילתו של החורף וכי בעקבות גשם זה יבואו גשמים רבים נוספים. לדבריו, אין בגשם היורד עתה משום פתרון ל„אוברדרפט" העצום של משק המים בישראל".

הוא הוסיף, כי רק אם יהיו גשמים נוספים ובכמויות ניכרות אפשר יהיה להחדיר מים לתת־הקרקע והכינרת תתמלא, ואז אפשר יהיה לתת תחזית לגבי החורף.

גשם יורד בכל רחבי הנגב מאז אתמול בבוקר. המטרים החלו בשעות שונות ובאיזורים שונים ברחבי הנגב.

החזאי התורן בשירות המטאורולוגי מזהיר מפני שטפונות בוואדיות הנגב, וצופה המשך הגשמים והתגברותם היום.

אפיק רום ושקע ברומטרי במזרח הים התיכון גורמים יחדיו להחדרת אוויר־קר לאזורנו ולהיווצרות גדולה של עננים וגשמים, לפרקים העשויים להימשך בכל רחבי הארץ. הם ילוו בסופות רעמים בודדות.

גשם שוטף באילת

גשם שוטף יורד באילת, וגרם לשיבושים ותקלות רבות במערכת החשמל בעיר. בגלל הגשם השוטף הופסקה העבודה בנמל כמה פעמים. הגשם גרם לקצרים חשמליים ולפחות פעם אחת הוזמנו מכבי האש לכיבוי דליקה שפרצה כתוצאה מקצר. הגשם והפסקות החשמל גרמו לשיבושים בקליטת גל ב' של „קול ישראל".

מאיר זורע ממריא הלילה להשתלת כבד בארה"ב

מאת ניצה רימון ומוטי בסוק כתבי „על המשמר"

הפעוט מאיר זורע בן השלוש ממגדל־העמק, הזקוק לניתוח דחוף של השתלת כבד בארה"ב, יוצא הלילה ב־1 אחר חצות למרכז הרפואי בפיטסבורג שבארה"ב. אל הילד נילווה אביו. בשלב מאוחר יותר תצטרף אליהם האם.

מחירו של ניתוח השתלת כבד וההוצאות הנילוות אליו מסתכמות ב־150 אלף דולר.

ח"כ יוסי שריד, שעמד בראש מבצע ההתרמה למימון הנסיעה, הצליח לגייס את כל הכסף הדרוש מאישי ציבור וגורמים פרטיים. כן יממנו את עלות האישפוז, משרד הבריאות וקופת־חולים.

מאז לידתו, בילה מאיר זורע את כל שלוש שנותיו בבתי־חולים ולפני זמן מה חלה החמרה במצבו והוא פיתח זיהומים קשים. שיעור ההצלחה של ניתוח השתלת הכבד הוא 90% אחוז.

למשרד הבריאות אין תקציב לביצוע ניתוחים מיוחדים בחו"ל. משרד הבריאות בדעה, כי יש להקים קרן ציבורית, לשליחת חולים לניתוחים וטיפולים בחו"ל, במקרים בהם לבתי החולים בארץ אין פתרון. דברים אלה אמרה אתמול לכנסת סגנית שר הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו (מערך) בתשובה להצעות לסדר היום של וייס ושריד.

יוסי שריד אמר, כי הוא יוזם הקמת עמותה ציבורית, בשיתוף עם משרד הבריאות, לטיפול בחולים שאין יכולת לרפא אותם בארץ. העמותה תוקם בקרוב, ושנים עשר ח"כים, מרוב סיעות הבית, כבר הביעו נכונות להשתתף בהנהלתה הציבורית. העמותה תגייס כספים לקרן, תדאג לפטור ממיסים ומהיטלים לחולים שיצאו לחו"ל, וכן לבני משפחתם.

נערות כהנא משלהבות יצרים בקריית־ארבע

מאת פנחס ענברי, כתב „על המשמר"

בקריית־ארבע שוררת מורת־רוח מהתנהגותן המוסרית של כמה מן הנשים שהביא לקריה הרב כהנא כדי להצילן מהערבים.

המדובר בנשים שהיו נשואות לערבים, או חיו עם ערבים, ושחייהם המשותפים עלו על שרטון והרב כהנא הציע לתת להן חסות בקריית ארבע.

החסות הזאת מעוגנת בהסכם הקואליציוני בקרייה, אך מתברר, כי אחת מהן, למשל, אשר התגוררה בעזה, מתנהגת באופן הנחשב בקרייה למופקר. כאשר הופיע לפני כמה ימים הזמר חיים גיאת בקרייה, היא פיזזה על הבמה באופן ששימח כמה מהצעירים, אבל עורר מורת רוח אצל הארוקים יותר.

נכי צה"ל ישוחררו מהיטל הרכב

הממשלה אישרה השבוע את ביטול היטל הרכוש על הרכב הרפואי של נכי צה"ל. כידוע, הגיעו ל־300 נכים הודעות, שעל פיהן הם התבקשו לשלם 800 דולר עבור מכוניתם.

על פי ההסדר החדש, יורחב הפטור ויחול גם על קבוצת הנכים שדרגת נכותם היא בין 50 ל־59 אחוז והיו חייבים בתשלום עד כה.

יו"ר אירגון נכי צה"ל, יעקב מעוז, בירך על ההחלטה וציין כי עם קבלתה מוותרים הנכים על כוונתם לנקוט בצעדי מחאה נגד משרד הבטחון.

עם זאת מזכיר מעוז, כי הנושא העיקרי העומד עדיין על הפרק הוא השחיקה העמוקה בתגמולי נכי צה"ל, שהחריפה מאוד בשנתיים האחרונות.

„אגד קומותיים – עם הפנים לשנת אלפיים"

מאת יוסף שמי, כתב „על המשמר"

אוטובוס דו־קומתי בקו תל־אביב־אילת קיים השבוע נסיעת בכורה. על גבי האוטובוס מתנוססת הסיסמה: „אגד קומותיים — עם הפנים לשנת אלפיים".

האוטובוס, מדגם „מרצדס", הוביל 94 נוסעים. בקומה הראשונה 28 ובשנייה — 61.

האוטובוס נוח מאוד. כשמסכי טלוויזיה במעגל סגור מנעימים את הנסיעה.

האוטובוס ינוסה בקו תל־אביב־אילת וכן בקווי תל־אביב־באר־שבע, תל־אביב־חיפה וירושלים־חיפה.

האוטובוס נמסר ל„אגד" לשנת ניסויים ללא תשלום, ובתום תקופה זו יוחלט אם הוא מתאים לתנאי הארץ ואיזה שינויים יש להכניס בו אם יוחלט להזמינו.

המזכירות המוניציפאלית של מפ"ם
מתכנסת ביום חמישי 19.12 בשעה 10.00
על־סדר־היום: דיון בתקציב הרשויות המקומיות
הפותח: אריה צוקר

מזכירות דור ההמשך של מפ"ם
מתכנסת ביום חמישי 19.12 בשעה 16.30 במרכז
✦
ועדת האירגון של דור ההמשך
מתכנסת ב־15.50

האזינו
הערב, עם רביעי 18.12.85
לתוכנית זרקור, קול ישראל
בנושא:
האנטומיה של המפלגות בארץ
הפעם על
מפ"ם
מפלגת הפועלים המאוחדת
עם
ח"כ יאיר צבן
ופרופ' זאב שטרנהל
מנחה: יצחק גולן

קוביה ישראלית

קונסטרוקציה עם מגרות נשלפות על מובילים טלסקופים להתקנה בארונות וחדרי ארונות
ב.מ.ד. בע"מ
תל־אביב, רח' ירמיהו 6־8
טל. 441461 • 03-458050

„קלרין" בידי כונס נכסים רשמי והלקוחות צובאים על משרדיה

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר", וכתב עתי"ם

רבים ממרוכשי הדירות בחברת „קלרין דירות", צבאו אתמול על משרדי החברה בראשון לציון. כן הגיעו למקום בעלי מקצוע שונים שביצעו עבודות עבור החברה ועדיין לא קיבלו את התמורה עבורן.

אחד מהם מרכיב מסגרות במקצועו, ביקש אף לפרק את המסגרות שהרכיב בבנייני החברה וניידת משטרה נקראה למקום כדי למנוע זאת ממנו.

שתי פרשות

ראש עיריית ראשון־לציון, מאיר ניצן, שלח בעקבות התמוטטות החברה מברק לראש־הממשלה ולשר השיכון. בו הוא מבקש את התערבותם המיידית בנושא „רעידת אדמה שנייה שעברה על תושבי העיר", עם התמוטטותה של החברה שבנתה רבות באיזור והשאירה בעיר כ־160 משפחות ללא קורת־גג, זאת לאחר פרשת הקבלן שכטר, שאף הוא השאיר רבים בעיר ללא קורת־גג.

מאיר ניצן מציין במברקו, שבעיית ראשון־לציון חריפה יותר מבעיית כל עיר אחרת בארץ בעקבות הסתבכות „קלרין". מכיוון שכאן מדובר בזוגות צעירים שהשקיעו את מיטב חסכונותיהם ולקחו הלוואות ומשכנתאות. כדי להגיע לדירה משלהם, ועתה נותרו ללא פתרון.

לדעת ראש־העיר, רק על־ידי התערבותו של שר־השיכון בנושא, ניתן יהיה למצוא פתרון לכל אותם תושבים והוא מבקש לקבוע לו פגישה עימו.

מנהלים כלליים

כונס הנכסים הרשמי (כנ"ר) של מדינת ישראל, מונה אתמול בצהריים, בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב, כמפרק זמני של חברת הבנייה הגדולה „קלרין דירות", לאחר שזו הגישה בקשה לפירוקה.

מנהלי החברה נימקו את בקשתם זו בחוסר אפשרות לפרוע את חובותיה, דבר שגרם להפסקת עבודתה השוטפת ועצירת עשרות רבות של פרוייקטים.

לאחר דיון קצר, לפני אולם מלא ורחוש, החליטה נשיאת בית־המשפט המחוזי, חנה אבנור, למנות את כנ"ר כמפרק זמני של החברה. אולם, כיוון שנציגי הכנ"ר הודיעו כי לא יוכלו באופן טכני להשתלט על כל העניין, מינתה השופטת שני מנהלים כלליים מיוחדים שיסייעו בידי כונס הנכסים, וכן מנהלים ספציפיים לפרוייקטים הגדולים השונים שבמסגרת חברת „קלרין".

המנהלים הכלליים שמונו הם: עו"ד חיים צדוק — שהומלץ ע"י פרקליטה של חברת „קלרין", עו"ד יהודה מוריץ, ועו"ד ישראל גפני, שהוא פרקליט בנק לאומי לישראל. אחד הנושים הגדולים של החברה. השופטת הוציאה גם צו־עיכוב־יציאה מן הארץ נגד מנהליה הראשיים של חברת „קלרין".

הלקוחות התפרצו

לקראת הדיון בבקשת הפירוק, שהחל בשעה 12.00 בצהריים, הייתה תכונה רבה בקומה השישית של בית־המשפט המחוזי. „מקום מושבה של הנשיאה אבנור. פרקליטים רבים נראו מתרוצצים ומתעניינים בגורל לקוחותיהם ו/או החברות שהם מייצגים. היו גם התפרצויות של לקוחות שונים שהגיעו לבית־המשפט, לשמע הידיעה על הסתבכות החברה, אשר ממנה רכשו דירה תוך השקעת מיטב כספם, וטרם קיבלו את הדירה. עתה חוששים רבים לגורל השקעתם זו. במהלך הדיון המשפטי נשמעו הערכות, כי מדובר במאות אנשים כאלה.

בבקשת הפירוק מטעם החברה נאמר, כי אין כיום ביכולתה של „קלרין" לכבד צ'קים שהוציאה, בהיקף של מאות־אלפי דולרים, וכן לשלם תמורת חומרי־גלם שהזמינה ומשכורות לכ־130 עובדיה. המבקשים טוענים, כי מינוי מפרק זמני נועד להבטיח את האינטרסים של כלל הנושים, לרבות רוכשי הדירות. אם לא יוצא צו־פירוק זמני, נאמר בבקשה, קיימת סכנה שנושים יעשו דין לעצמם וינסו להשתלט על רכוש החברה, כולל הבניינים הרבים, שחלקם בשלבי בנייה.

פירוק מרצון

בתצהיר שהגיש יו"ר מועצת המנהלים של החברה, הוגו מה־טוב, נאמר בין היתר, כי ההחלטה על פירוק מרצון התקבלה באסיפה כללית שלא מן המניין של הבעלים.

כאשר החל הדיון בבקשה בפני השופטת אבנור, ביקשו כמה וכמה עורכי־דין שהצטופפו סביב שולחנות הפרקליטים, לצרפם לבקשת הפירוק, בהצהירם, כי הם מייצגים משתכנים רבים. בין היתר הם ציינו פרוייקטים שונים, כגון: „פואבלו אספניול" בראשון־לציון, פרוייקט „חורה הצעירה". פרוייקט „פסגות" ברחובות, פרוייקט בדרך חיפה „אילת קלאב הוטל". בנק לאומי ובנק לאומי למשכנתאות, רוכשי קוטג'ים בראשון־לציון ועוד. כן הופיעו נציגי קבלני־משנה שונים ונציג קרן ביטוח לפועלי בניין, שהכריזו על מעורבותם ותביעותיהם.

דברים פליליים

לאחר שבא־כוח „קלרין" עו"ד יהודה מוריץ, חזר על עיקרי הבקשה, הודיע נציג הכנ"ר, עו"ד קיבלוביץ, כי המצב שאליו נקלעה החברה מחייב ללא ספק מינוי מפרק זמני. אלא שהכנ"ר עמוס עבודה ויקשה עליו לשמש כמפרק זמני. „יש כאן עניין ציבורי" — אמר ב"כ הכנ"ר — „ואני מבקש להתייעץ עם היועץ המשפטי לממשלה, שלו עניין רב לגבי תיק זה וכן לגבי מועמדות המפרק הזמני וההוראות שיש לתת בנושא".

פרקליטים נוספים הצטרפו לבקשה, ודרשו מינוי מיידי, וכן נקיטת צעדים דחופים לתפישת נכסי החברה. נציג קבלני־משנה, עו"ד סימון, טען, כי „העניין מסובך מאוד, ויש כאן אלף דברים פליליים כפי שזה נראה עתה. אני מבקש שהכנ"ר ימונה כבר היום וכן להוציא מייד צו עיכוב יציאה מהארץ נגד בעלי השליטה בחברה".

פרקליט אחר, עו"ד פרלשטיין, טען, כי בחלק מאתרי הבנייה עסקה „קלרין" בהחלפת דירות ישנות בחדשות, ונוצר מצב שמאות רוכשי דירות אצל „קלרין", אינם קשורים ישירות לחברה אך כספם מושקע אצלה ויש לפתור גם בעייה זו.

ערבויות אישיות

עו"ד זינגל, בשם „פרוייקט פסגות" ברחובות, טען, שרוכשים רבים שילמו כספים רבים, אך אין בידיהם בטחונות מספיקים, או בכלל לא. „יש מעשים פליליים — טען — בעיקר מצד מנהלים". כן ציין, שחברת „קלרין" עוברת גם בספרד, לכן הוא ביקש שימנו, נוסף למפרק הזמני, גם מנהלים מיוחדים לכל אתר של „קלרין" — אחרת ייכנס כל העניין למבוי סתום.

עו"ד ג'רפי סיפר, שכאשר נפוצו שמועות על המצב הקשה בחברה, דרשו מרשיו ערבויות לכספיהם, ומנהלי החברה נתנו להם ערבויות אישיות. כן אמר, שיש משתכנים שצריכים לשלם כספים לבנק למשכנתאות ואינם יודעים כיצד לנהוג.

עו"ד מוריץ הצהיר, כי ל„קלרין" יש מערכת חשבונות מסודרת ואין בעיות לגבי ספרייה ומצבה. כן אמר, שאין לערב כאן חברות אחרות, ש„לקלרין" יש שותפות מסויימת בהן אך לא בעלות. לדבריו, בנק טפחות הוא הנושה הגדול ביותר, ככל הנראה. אך יש משכנתאות גם בבנקים אחרים.

עו"ד חריש הטעים, כי יש בפרשה זו הון אינטרסים נוגדים, ולכן יש למנות את הכנ"ר כמפרק זמני, כיוון שהוא היחיד שאין לו אינטרס לכאן ולכאן.

לפי הדיווח והמצב

השופטת אבנור אמרה בהחלטתה, כי השתכנעה שבמקרה הנדון יש צורך במינוי מפרק זמני כבר בשלב מוקדם זה, עקב ריבוי האינטרסים השונים והפרוייקטים השונים שבהם מדובר, שלכל אחד בעיותיו המיוחדות. ישנם נושים שונים, שחלקם מובטחים וחלקם לא, וכל אחד מעוניין, כמובן, שחובו ישולם ראשונה.

במצב זה, קבעה השופטת, כי אין מנוס מלהיעתר לבקשה, כן קבעה, שיש צורך להוציא צווי־עיכוב־יציאה מן הארץ נגד מנהלי החברה, 4 בני משפחת מה־טוב.

השופטת ציינה, כי בגלל העניין הציבורי הרב בתיק זה, יש למנות כמפרק זמני את כונס הנכסים הרשמי, לידו יפעלו שני מנהלים כלליים מיוחדים, שתפקידם יהיה פיקוח עליון בלבד, ואילו בפרוייקטים השונים ימונו מנהלים לדרגותיהם, שיפעלו על־פי הוראות המנהלים הכלליים ותחת חסותם.

השופטת הבהירה, כי מינויים אלה, אין פירושם שאי־אפשר יהיה לשנות ו/או להוסיף או לגרוע מנהלים — הכל לפי הדיווח והמצב, וכפי שיקבע בית־המשפט.

כתב עתי"ם מוסר, כי רוכשי הדירות התארגנו לפעולה משותפת כדי לצמצם ככל האפשר את הנזקים שנגרמו להם, בעקבות מינוי כונס הנכסים לחברת „קלרין".

משחקי סימולציה במרכז הבין־לאומי לשלום בירושלים

מאת אתי רונאל, כתבת „על המשמר"

משחק סימולציה של „המרכז הבין־לאומי לשלום", בהשתתפותם של 4 נציגים אותנטיים של ירדן, אש"ף, ארה"ב ואירופה, הגיע בתחילה למבוי סתום בגלל העמדות בהן נקטו הצדדים. ואז, החליטו המשתתפים שלא לתת ל„ועידת השלום" להתפוצץ והעבירו את הדיון ל־4 קבוצות עבודה, בניסיון להגיע לפשרה על נקודות המחלוקת.

במשחק, שנערך במסגרת ישיבת חבר הנאמנים של „המרכז הבין־לאומי לשלום", השתתפו יו"ר הנשיאות הבין־לאומי, ח"כ אבא אבן, כנציג ישראל, ד"ר הרולד סונדרס, שהיה חבר המועצה לביטחון לאומי בארה"ב, ראש עיריית בית־לחם, אליאס פריג', שייצג את ירדן, ועורך „אל־פאג'ר", חנא סניורה, שייצג את אש"ף והציע שליטה משותפת, ישראלית־אש"פית על איזור הגליל.

משחק הסימולציה צולם בווידיאו ויופץ בין הקהילות היהודיות בעולם ובין תחנות טלוויזיה בארה"ב. כן חולקו הערב תעודות עמית־כבוד לשופט העליון, חיים כהן, המכהן כנשיא הכבוד של המרכז, ולעו"ד ד"ר וולף משוויץ, שהגן בזמנו על היהודי שרצח את הנציב העליון הנאצי.

כן חולקו במרכז מענקים בסך 2500 דולר לשני מורים, יהודי וערבי, שהצטיינו בפעולתם למען דו־קיום והבנה הדדית בין ערבים ויהודים, המענקים חולקו על־ידי אולין ונורמן רוטפילד מאוסטרליה, מעמיתי המרכז.

במסיבת עיתונאים שערכו חברי המרכז בירושלים, דווח על קיומו של סמינר שנתי למנהיגים צעירים, מאזורי הפיתוח ושכונות המצוקה, ולמנהיגות הצעירה של המפלגות השונות למען דו־קיום והבנה הדדית בין ערבים ויהודים. חברי המרכז אמרו, כי לא פנו לצעירי הליכוד משום שאינם מעוניינים בשלום ומשום שעמדת הפתיחה שלהם „שלום תמורת שלום" — אינה מאפשרת מו"מ.

בשבת קיים המרכז מיפגש בין 17 פעילים משכונות המצוקה בירושלים לבין 15 ערבים ישראלים שחשו „אחוות של דו־קיום" וביטאו רצון לפעולה הדדית לשיפור מצבם.

אמש במוקד

על מסלול העימות

האם גילה האלוף (מיל.) יהושע שגיא תכונות של איש מודיעין, המזהיר מפני הגרוע ביותר, או שהייתה זו קונספציה של עימות צבאי בלתי־נמנע בינינו לבין סוריה דווקא מי שהיה מפקד חיל־האוויר, האלוף (מיל.) דוד עברי, היה מתון ושקול בדבריו ההזכיר, כי מי ששבר את כללי המשחק הייתה ישראל — כאשר הפילה את שני מטוסי המיג הסורים. יותר מזה, עברי טען, כי ניתן למצוא פתרונות — ללא עימות — לקושי שנוצר עם הצבת הטילים הסוריים על הגבול.

פרופ' איתמר רבינוביץ הדגיש את ההשפלה שנגרמה לאסד כהפלת מטוסי המיג הסוריים. הוא ניתח את דרך קבלת ההחלטות של הנשיא אסד בציינו גם את הבעיות החמורות שיש לנשיא סוריה בלבנון. להערכתו של רבינוביץ, אין אסד מעוניין, לפי שעה — לא לפני שיגיע לאיזון אסטרטגי — בעימות צבאי עם ישראל.

לדעת ד"ר שי פלדמן, ההתפתחויות העתידות וסבירות העימות תלויות בשאלה, אם האלטרנטיבה היחידה שתעמוד בפני סוריה היא מלחמה, או שתעמוד בפניה גם אלטרנטיבה מדינית, דבר שתלוי בישראל.

אף כי כל המשתתפים הסכימו ביניהם שסוריה וישראל נמצאות על מסלול של עימות, הרי היו ביניהם הבדלים לגבי „מהירות הנסיעה" וסבירות ההתנגשות בין סוריה וישראל, מבחינה זו, בלטה עמדתו של שגיא, אשר בניסוח כמעט פטליסטי, רואה בהתנגשות מצב בלתי־נמנע.

את הדיון המעניין ניהלו ניסים משעל ומשה שלונסקי.

דורית גפן

„על המשמר" עתון יומי

المرصاد جريدة يومية

המו"ל: עתון וספר בע"מ בטאון מפלגת הפועלים המאוחדת

עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער

המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב. טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3־43360־4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999

"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv. 67771 Phone. 378833 Telex: 341652

סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין מגדל הדרים 102־121, טל' 225125־6, המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008, חיפה: 33134 רח' מכונר 17, טל' 673673, המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

צלצול מחיר

ניסים יושע, השגריר האחרון בחוף־השנהב

„אנחנו והערבים אחים — הישראלים הם ידידים"

מה היה אופי היחסים עם חוף־השנהב לפני הניתוק?

כשהגעתי לחוף השנהב ב־1970 היו היחסים בשיאם. הקשרים עם הנשיא הופואט בואני היו ממש אינטימיים. יכולתי לפגוש אותו בכל עת לא רק במעונו הרשמי באביג'אן, אלא גם בדירתו הפרטית בימאסוקרו, שהייתה כפר ילדותו ומקום מגורי שבטו.

מה גרם לניתוק?

ערב יום־הכיפורים, במאי 1973, התכנסו ראשי מדינות אפריקה, כולל הנשיא סאדאת, באדיס־אבבה, ושם — אנחנו יודעים זאת היום בדיעבד — נפלה ההחלטה לנתק עימנו את היחסים כדי לעזור למצרים להחזיר לעצמה את הטריטוריה שלה. אז נוצרה לראשונה הפורמולה של „אנחנו והערבים אחים, והישראלים הם ידידים". וכשיש סכסוך — האחים קודמים. משלחת של מנהיגים אפריקאיים בראשותו של סנגור הגיעה אז לישראל, והציעה לפתור את הבעיות במזה"ת ברוח החלטות האו"ם 242 ו־338. אבל גולדה לא רצתה לערב גורמים אפריקניים בסכסוך במזה"ת, והיוזמה האפריקנית לא נשאה פירות.

ואז?

בחצי השנה שאחרי כן ניסה הופואט בואני לדחות את ביצוע ההחלטה. הוא נפגש עם פומפידו ועם ניקסון והתייעץ עם בורגיבה, שנחשב כמוהו לסאג' — חכמי אפריקה — ונראה שייעץ לו לא להישאר היחיד שיקיים יחסים עם ישראל.

אתה זוכר את הערב האחרון בחוף־השנהב?

אני זוכר את ערב הניתוק, שבועיים לפני־כן, בעיצומה של מלחמת יום־הכיפורים, הכריז ניקסון על כוננות גרעינית ובואני הזמינני אליו ואמר, כי אם תבטיח ישראל לפתור את הבעיות במזה"ת ברוח ועידת אדיס־אבבה, לא יונתקו היחסים. אבל ישראל הייתה אז עסוקה במלחמה ולא התפנתה ליוזמות מדיניות מן הסוג הזה. יום לפני הניתוק נפגשתי איתו, ב־3 לפנות בוקר, בניסיון לשכנעו למנוע את הניתוק, ומסרתי לו בשמה של גולדה על הסכם חמש הנקודות שנחתם אז עם מצרים לקראת הפסקת המלחמה. אבל, הוא לא יכול עוד לעשות דבר.

אתי רונאל

שמועות שערפאת מוכן ל־242 תמורת שיתוף בוועידה בין־לאומית

מאת סנחם ענברי, כתב „על המשמר"

העיתון אל קדס ממזרח־ירושלים, מסר אתמול, כי העמדה שגיבש ערפאת לקראת הפגישה עם חוסיין היא, שאש"ף יקבל את 242 תמורת הבטחה שישותף בוועידה הבין־לאומית. עמדה זו תישמר בסוד עד שיושגו הבטחונות לכך.

עורך העיתון „אל פג'ר", חנא סניורה, מסר לכתבנו, כי גם לאוזניו הגיעה ידיעה כזו אבל לדעתו ידיעות אלה עדיין אינן מוסמכות מספיק.

מקור מזרח־ירושלמי אחר מסר, כי מקור הידיעות האלה הוא יאסר ערפאת או מקורביו ומטרתם להפריח בלוני ניסוי בדעת־הקהל. אם הניסוי יעלה יפה עשוי ערפאת ללכת בדרך הזאת.

ברעם מאשים את שרי הליכוד בפוליטיזציה

מאת כתבנו לענייני מפלגות

לשכת מפלגת העבודה תקיים בשבוע הבא דיון מיוחד בהשתתפות ראש־הממשלה, בפוליטיזציה של משרדי־הממשלה בראשות הליכוד.

לדברי מזכ"ל מפלגת העבודה, ח"כ עוזי ברעם, תופעת המינויים הפוליטיים גברה בממשלה הזו. בפגישה עם עיתונאים הוא ציין במיוחד את הנעשה במשרד העבודה והרווחה, וכן במשרד־החוץ, שם מאריך השר שמיר מינויים, או שקובע מינויים חדשים, כדי לחסום את שר־החוץ שיבוא למשרד לאחר הרוטאציה.

ברעם טען, כי הפוליטיזציה של הליכוד ניכרת במיוחד במינויים ובחלוקת משרות בחברות הממשלתיות.

אנו מודיעים בצער רב
על מות חברתנו היקרה

מרים מילמן (קפלן)

ההלויה, היום יום חמישי 19.12.85 בשעה 15.00

המשפחה וקיבוץ מרחביה

בצער רב אנו מודיעים
על פטירתה הפתאומית של

ניצן

בתם הפעוטה של
שרהל'ה ואמנון קריגל

ההלוויה היום, יום חמישי ז' בטבת תשמ"ו 19.12.85 בשעה 15.30 בבית העלמין בנען

המשפחה וקיבוץ נען

שסון מבטיח לשמור על היקף המיכסות של ישראל בשוק המשותף

נדאג לתנאים שווים לספרד ולארצות ים תיכוניות הכוללות את ישראל ● נחמקין: אנו תובעים תנאים טובים יותר, אף שכעת הם טובים מבעבר

מאת יוסף גלילי, כתב „על המשמר"

„נשמור על הייצוא החקלאי המסורתי של ישראל בשוק המשותף ונדאג שהמיכסות שלכם יכובדו" — אמר קלוד שסון, נציב השוק האירופי המשותף והאחראי למדיניות השוק כלפי הארצות הים תיכוניות, שהגיע אתמול אחה"צ לנמל התעופה בן גוריון.

שסון, שר החוץ הצרפתי בעבר, הגיע בלוויית רעייתו, שלושה ילדיו ופקידים בכירים בנציבות השוק, ונתקבל ע"י שר החקלאות אריק נחמקין.

במסיבת עתונאים אמר שסון, כי הייצוא החקלאי של ישראל לשוק המשותף גדל בהתמדה, בתחילה ייצאה ישראל רק תפוזים, וכיום היא היצואנית הגדולה ביותר של אשכוליות באירופה. „נבטיח, שהייצוא הנוכחי שלכם לא ייפגע ונדאג לתנאים שווים לספרד ולארצות ים תיכוניות אחרות שישראל נמנית עמהן", אמר.

בהזכירו את ביקוריו התכופים בישראל בעת כהונתו כשר חוץ, אמר האורח, כי הוא רואה אפשרויות לפיתוח קשרים בין ארצות השוק לבין ישראל בתחום התעשייתי, במיוחד בטכנולוגיה מתקדמת, שישראל הגיעה בה להישגים מרשימים.

הנציב ומלויו ישהו בישראל עד יום ששי.

במהלך ביקורו ייפגש שסון לשיחות עם שרי החקלאות, האוצר והתעשייה והמסחר, הוא ייפגש עם יו"ר הכנסת שלמה הלל ויו"ר ועדת חוץ ובטחון א. אבן, בביקורו היום בכנסת. כן יבקר בגשר אלנבי, ב„יד־ושם" וייפגש עם שגרירי ארצות השוק בישראל.

שר החקלאות אריה נחמקין אמר בתשובה לשאלות עתונאים: „בשלב זה של המו"מ עם נציבות השוק מובטחים לנו תנאים יותר טובים מבעבר. אינני מסתפק בכך, אנו מעוניינים בתנאים יותר טובים, ועל כך נדון עם נציב השוק שבא אלינו להמשך המו"מ, שהחל לפני יותר משבוע בבריסל".

בהשיבו לשאלה אחרת אמר מר נחמקין: „אנחנו מקווים להשפיע על האורח רם המעלה לאחר שיראה במו עיניו בימי שהותו בישראל, את הבעיות המטרידות אותנו. לקראת סיום המו"מ עם ארצות השוק בחודש ינואר. עובדה היא, אנו מייצאים יותר מארצות השוק מאשר אנו מייצאים אליהן, ויש להביא לאיזון בין השניים".

בין מקבלי האורח בנמל התעופה היו גם שגריר ישראל בבלגיה יוסף הדס, וגב' אוה גרובר, יועץ לענייני חקלאות בשגרירות ישראל בבלגיה וחברת המשלחת הישראלית ליד הקהילה האירופית בבריסל.

קלוד שסון, מי שהיה שר החוץ של צרפת וכיום הממונה מטעם השוק המשותף על המשא ומתן עם ישראל בהגיעו להמשך השיחות עם עמיתו בישראל. בתצלום: קלוד שסון עם שר החקלאות אריק נחמקין. (תצלום: ישראל סימיונסקי י.פ.פ.א.)

300 אלף שקל בחודש — עלות המזון התרופתי לתינוק אחד

גרוסמן: שהבכירים יחזירו הוצאות הריפוי בחו"ל למימון המזון המיוחד ● ועדת העבודה והרווחה ביקשה לעכב ביטול הסובסידיה

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

חייקה גרוסמן (מפ"ם) תבעה אתמול בוועדת העבודה והרווחה שהוועדה תפנה לוועדת הכספים בדרישה לבטל מייד את הטבות הבריאות לבכירים, ולא תמתין עד אפריל. החכ"ים והבכירים, וביניהם שר האוצר בכבודו ובעצמו, יחזירו את הוצאות הטיפולים שקיבלו בחו"ל, ובכספים אלה ניתן יהיה לממן תחליף חלב (מזון תרופתי) ל־3000 תינוקות. התינוקות אינם מסוגלים לעכל מזון אחר.

לדברי ח. גרוסמן, אי־אפשר לשאת יותר את הצביעות שבביטול הסיבסוד לתחליף חלב לתינוקות.

כל אלה שמדקלמים על ילודה מוגברת שותקים כדגים כאשר 3000 תינוקות מיועדים למוות, משום שאף משפחה, גם לא בעלת שכר גבוה, תוכל לעמוד בהוצאה של 300 אלף שקלים בחודש.

בנקבה במספר התינוקות הסתמכה חייקה גרוסמן על נתונים שמסר נציג קופ"ח נתן בקלר. לדבריו, משתתפת קופ"ח בהוצאה של 100 משפחות שאינן מסוגלות לשאת אפילו בעשירית הסכום. נציג האוצר צבי מילגרום אמר שמשרד הבריאות ביטל את הסובסידיה למזון תרופתי, במסגרת הסדרי העדיפויות שלו.

בכל עת יכול המשרד להחזיר את הסובסידיה ולקצץ בסעיפים אחרים. סגנית השר, שושנה ארבלי, אמרה שמשרדה מבקש שהממשלה תדאג לסבסד מזון תרופתי מתקציב הסובסידיות של האוצר ולא מתקציב הבריאות. לדבריה זקוקים למזון תרופתי רק 1500 תינוקות וגובה הסובסידיה כ־750,000 דולר. לכך יש להוסיף מזון תרופתי לחולי סרטן בסך 1.7 מליון שקלים בחודש.

ח"כ צבן, שהעלה את הנושא במליאת הכנסת, הגדיר את החלטת משרד הבריאות כשערורייה. מה עוד שהמשרד לא נועץ בוועדה. רן כהן אמר שאין לנהל מאבק בין האוצר, הבריאות וקופות חולים על גב המבוטחים. הוועדה פנתה לשר גור וביקשה לעכב את ביטול הסובסידיה למזון תרופתי לתינוקות ולהימנע מהטלת העול על קופות החולים והמשפחות.

התאבדה בתה של חה"כ סולודר; סבלה מבעיות נפשיות

כתבנו לענייני פלילים בת"א

דליה סולודר בת 27 התאבדה שלשום בלילה בת"א. דליה המנוחה היא בתה של ח"כ עדנה סולודר מקבוץ גשר. גופתה נמצאה ביום ג' בערב כשהיא מוטלת ללא רוח חיים על מסילת הברזל הסמוכה לקולנוע דרייב אין מעבר לירקון בת"א.

נסיבות ההתאבדות לא ברורות לפי שעה אולם לכתבנו נודע, כי דליה ז"ל סבלה מבעיות נפשיות. היא היתה רווקה ובילתה את מרבית שנותיה בקיבוץ גשר שבעמק הירדן ורק לאחרונה עברה להתגורר בת"א לתקופת־מה.

את הבשורה המרה על מעשה ההתאבדות של בתה קיבלה חברת הכנסת סולודר שלשום בלילה בעת שהותה בסרט בירושלים. דליה סולודר ז"ל תובא לקבורה היום בשעה 1.00 בצהריים בקיבוץ גשר.

● סטודנטיות במכללת דוד ילין אמרו לחברי ועדת החינוך של הכנסת, שסיירו במכללה, כי אין להן מהיכן לשלם שכר לימוד של 900 דולר. דמי קיום והוצאות דיור.

● בבית־החולים הדסה עין כרם בירושלים יותרו מעתה ניתוחים להשתלת מוח עצמות. על כך הודיע שר־הבריאות, מרדכי גור, במכתב למנכ"ל הסתדרות הדסה.

„3 אלפים ילדים מוכים — סימפטום לחברה חולה ותוקפנית"

אמר ח"כ רן כהן בדיון שנערך בכנסת על הילדים המוכים ● התופעה נפוצה בכל שכבות החברה, אמר סגן שר העבודה, בהשיבו להצעות לסדר

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

התופעה של הכאת ילדים וגרימת חבלות רציניות נפוצה בכל שכבות האוכלוסייה, ללא הבדל ברמה הכלכלית, בהשכלה או במעמד החברתי. לא מעטים הם המקרים שהחבלה היא לאו דווקא גופנית, אלא נפשית. דברים אלו אמר אתמול סגן שר העבודה והרווחה, רפאל פנחסי (ש"ס) בהשיבו לארבע הצעות לסדר היום בנושא הכאת ילדים.

היתה זו הופעתו הפומבית הראשונה של פנחסי כסגן שר.

פנחסי טען כי תופעת הילד המוכה קיימת בארץ כל השנים. התופעה וקורבנותיה מטופלים ע"י אנשי מקצוע שונים כמו רופאים, משטרה, עובדים סוציאלים ופסיכולוגים, לרשותו של השרות לילד ולנוער במשרד העבודה והרווחה, המופקד על הנושא, מקלטים מיוחדים, המוכנים לקלוט ילד נטוש או הנמצא בסכנה, 24 שעות ביממה. במקרים רבים, מובא הנושא לדיון גם בבית המשפט. לדברי פנחסי קיים כבר תיאום מלא, עפ"י נוהל מוסכם, בין המערכת הרפואית והמשטרה מצד אחד, לבין המערכת של עובדי הסעד, מצד שני. בדעת משרד העבודה והרווחה להרחיב את הטיפול בנושא זה, ובמיוחד בכל הנוגע במודעות הציבורית לתופעה.

רן כהן (רצ) העיר כי חובת המדינה להגן על ילדים מוכים מפני הוריהם, החברה הישראלית הופכת אלימה ותוקפנית, והילדים משלמים בגופם את המחיר למצב חרש זה. לדעתו, 3000 ילדים מוכים בשנה הם סימפטומים לחברה חולה, מתוחה ותוקפנית.

אמירה סרטני (מפ"ם) המליצה על שתי דרכים להלחם בתופעה זו: חיזוק המערכת החינוכית והכנת הצעירים ליום בו יהיו הורים.

מזכ"ל המפד"ל זבולון המר אמר כי לכל משפחה זכות אוטונומית לעצב את חיה, ולגדל את ילדיה עפ"י מיטב הבנתה ועפ"י ערכיה. אולם לאוטונומיה זו, יש גבול כל יעבור, זהו גבול האלימות והפגיעה האכזרית. על שמירת גבול זה מופקדת החברה, לדעתו בעיה קשה בנושא זה, היא הגילוי והדיווח והחיפוי וקשר השתיקה של המקורבים.

קושיה חדשה בכנסת: „מיהו מאהב"

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

ארבעה קצינים שלא נהגו כהלכה עם חיילות הכפופות להם הובאו אשתקד לדין צבאי — אמרה אתמול קצינת ח"ן ראשית, אמירה דותן, לחברי ועדת החוץ והבטחון. הוועדה דנה בהצעתו של הרב חיים דרוקמן על בעיות מוסריות הקשורות בשירותן של בנות בצה"ל. הוא ציטט מאמר, שהופיע בבטאון התק"ם יחד. שבו נאמר שלהיות מאהבת של תא"ל זהו סטטוס.

אל"מ אמירה דותן אמרה, שבנושא זה קיימת בצה"ל הקפדה מיוחדת. נוסף להעמדת מפקדים לדין נערכים גם „בירורי מפקדים" במסגרת זאת מוזהרים מפקדים שחרגו מן הדין והמקובל. אמירה דותן ביקשה מהורים לחיילות להתקשר אליה טלפונית כדי לדווח על כל חריגה.

ראש אג"ף תכנון במטכ"ל אל"מ דווידי אמר שמחצית הבנות ממלאות בצה"ל תפקידים חיוניים ביותר בתחומי הדרכה צבאית ישירה, הפעלת מחשבים, מודיעין ועוד. כ־20 אחוזים מן המגוייסות ממלאות תפקידים חברתיים חיוניים כקצינות וסמלות סעד, והוראה. רבע מן החיילות הן פקידות. אך בניגוד ל„פולקלור", הרי שאין הן מחלקות תה אלא ממלאות תפקידים חיוניים כמו פקידות כוח אדם, כספים ותשלומים, אלמלא הבנות היה צורך להעמיד חיילים־גברים בתפקידים אלה, ולגרוע אותם מיחידות לוחמות, אמר אל"מ דווידי.

שבח וייס אמר שכל מה שמתרחש בחברה מתרחש בצה"ל. אם בנות לא תתגייסנה לצה"ל אלא תלכנה לאוניברסיטת בר־אילן יופיע מאמר בעיתון הסטודנטים „זהו סטטוס להיות מאהבת של פרופסור". אם בת תעבוד בשירות החוץ יופיע מאמר: „זהו סטטוס להיות מאהבת של שגריר".

כאן העיר אלעזר גרנות לח"כ שבח וייס, שהוא גם פרופסור: ואם בת תעבוד בכנסת יופיע מאמר — זהו סטטוס להיות מאהבת של ח"כ. ולא כל שכן ח"כ שהוא פרופסור. לגופו של דבר אמר גרנות שיש בכוחן של בנות חיילות לשמור על כבודן.

שמעון בן־שלמה (ש"ס) שאמר בתקופת מלחמת לבנון, כי חיילים נהרגים בשל פריצות החיילות. תבע לשחרר מצה"ל את כל הבנות. הוא ציטט המלצות ועדת בראשות יוסף צוריאל, לפיה אפשרי הדבר מנקודת מבטו של צה"ל. הדו"ח הוגש בתקופת כהונתו של בגין, כראש־הממשלה.

זבולון המר (מפד"ל): כיהנתי כשר בממשלת בגין ולא זכורות לי המלצות כאלה.

בן שלמה (ש"ס): גם מפ"ם תתמוך בעמדותי, בעת הצורך. כאשר התנהל מו"מ על הרכבת קואליציה צרה אמר לי צבן שמפ"ם תהיה מוכנה לתמוך בעמדותי, ובלבד שתקום ממשלה בלי הליכוד.

פניתי לצבן והוא אומר: בימי חיי לא דיברתי עם חה"כ בן שלמה אפילו פעם אחת.

צבן: לבלום הפוליטיזציה של המועצה לצרכנות בהשראת שרון

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

ח"כ יאיר צבן (מפ"ם) תבע אתמול לכנס בדחיפות את הוועדה לביקורת המדינה כדי לדון בנסיונו של השר אריאל שרון להביא לפוליטיזציה מפלגתית של המועצה לצרכנות, להשליט עליה את אנשיו ולהדיח את מנכ"לה, עדה לבנון.

במקביל יזום ח"כ צבן תיקון בחוק, שיבטיח את עצמאותה של המועצה לצרכנות שהיא חיונית דווקא בתקופה של מאבק נגד האינפלציה. לדברי צבן, שרון הוא השר המוביל בפוליטיזציה של מערכות השלטון הסרות למרותו והחברות הממשלתיות החוסות בצילו.

„הכרחי לבלום את שרון, ההולך ממלחמת לבנון אחת למלחמת לבנון שנייה" — סיים ח"כ צבן.

אבא אבן: הנוער אינו רוצה להכיר התרבות הערבית

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

יש להגיע לכך שכל התלמידים בארץ ילמדו ערבית. יעד זה מחייב שידוד מערכות ניכר, בנושא הוראת הערבית, בבתי הספר בישראל. דברים אלו אמר אתמול שר החינוך והתרבות יצחק נבון בתשובה להצעה לסדר היום של אבא אבן (מערך).

אבן טען, כי ציבור התלמידים היהודי אינו רוצה להכיר את התרבות הערבית. השפה הערבית היא הביטוי היותר בולט והיותר מפואר לתרבות זו. לדעת אבן הסיבה לתופעה זו, היא הנטיה ההולכת וגוברת לזהות את הציונות עם העקרון של „עם לבדד ישכון ובגויים לא יתחשב".

ארה"ב שוקלת לבקש הסגרת ערפאת

מאת זאב בליצר, כתב „על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — הסטייט־דיפרטמנט אישר אמש, כי הממשל שוקל הוצאת בקשה להסגיר את יאסר ערפאת לארה"ב באשמת מעורבות ברציחתו של השגריר בסודאן קליאו נואל.

דובר מחלקת המדינה אמר, כי העניין בטיפולם של משרד־המשפטים ומשרד־החוץ.

האמריקנים מסתמכים על שיחה שהקליטו [illegible] בין ערפאת, שהיה אז בביירות, ובין מחבלים של ספטמבר־השחור ששהו בחרטום — ובה הוא נתן את ההוראה לרצוח את השגריר. כן הודיעה מחלקת המדינה, שתבקש הסגרת מוחמד עבאס מעירק, בקשר עם פרשת „אקילה לאורו".

נבון: מחדל חמור בטלוויזיה בשידור הידיעה על דקל

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

„אירע כאן מחדל חמור. לא ייתכן שרדיפה אחרי סנסציה תשבש הליך אלמנטרי של בדיקת מקור הידיעה, ובקשת תגובה של האדם שעליו עומדים לדווח.

„כבודו של אדם אינו יכול להיות הפקר, גם אם הוא איש ציבור". דברים אלו אמר שר החינוך יצחק נבון, בתגובה לשידור הידיעה בטלוויזיה, כי סגן השר דקל, סירב שלוש פעמים להופיע לחקירה במשטרה.

שבח וייס (מערך) הציע כי הטלוויזיה והרדיו, יתקנו טעויות, בראש מהדורות החדשות. הרעיון הנ"ל מצא חן בעיני נבון.

לא יגויסו חיילי־חובה שצה"ל נאלץ להעניק תמיכה למשפחותיהם

בעקבות הקטנת סדר הכוחות: ישוחררו אנשי מילואים שאינם מתאימים מסיבות בריאות וגיל ● שוקלים הקטנת גיוס נוער טעון טיפוח ● פחות חיילות בשירות חובה ישרתו בצה"ל

מאת אלכס פישמן, כתבנו הצבאי

בשנת העבודה הקרובה — 1986, לא יגייס צה"ל לשורותיו את כל החיילים המתחייבים בשירות חובה בצבא על־פי החוק. הכוונה היא בעיקר לקבוצה לא גדולה באוכלוסיית המתגייסים אשר עקב מצבם הסוציאלי, צה"ל משלם להם ולמשפחותיהם משכורות.

החיילים באים בדרך כלל ממשפחות מעוטות יכולת, או מתגייסים נשואים, שגיוס הגבר מחייב את אחזקת משפחתו על חשבון הצבא. מדי שנה עולה אחזקתו של חייל מקבוצת אוכלוסיה זו מיליוני שקלים מתקציב הביטחון. בשנת העבודה '86, יקטן ממילא סדר הכוחות של צה"ל והחיילים בשירות חובה שיעלו לתקציב הביטחון כמו, משרת בצבא הקבע, לא יגוייסו כאמור.

פחות חיילות

צה"ל יבצע סריקה בין אנשי המילואים, וישחרר משירות קבוצות מסויימות באוכלוסיה זו שאינן מתאימות לשירות, עקב גיל או מצב בריאות או מסיבות אחרות.

גם בגיוס חיילות לשירות חובה יתבצע שינוי והגיוס יהיה בהיקפים קטנים מאלה של השנה החולפת. צה"ל שוקל בשנת העבודה '86 להקטין את הגיוס של נוער טעון־טיפוח ולהפסיק חלק מן הפרוייקטים הכרוכים בהכשרת נוער מנותק טרם גיוסו במסגרת הצבא, פרוייקטים שעיקר עלותם נופל על תקציב הביטחון.

לבד מן העובדה שבשנת העבודה הקרובה יפטר צה"ל עוד כמה מאות אנשי קבע ואזרחים עובדי צה"ל, נוסף לאלפים שפוטרו השנה, תיערך בדיקה לגבי היקף השירות בקרב הקצינים בחובה שחתמו עם התנדבותם, לשנת שירות נוספת. בקרב אוכלוסיה זו יהיו קצינים שיסיימו את שירותם טרם שנת החתימה הזו, בהתאם לצרכי הצבא.

חיילי חי"ר במהלך תרגיל שנערך אתמול ברמת־הגולן (תצלום: דובר צה"ל)

2 חודשי מאסר לקצין שהתרשל וגרם נכות לחיילת בפליטת כדור

קצין צה"ל בדרגת סג"מ, שהתרשלותו בבדיקת רובה גרמה לפליטת כדור ופגיעה בחיילת שנותרה נכה — הורשע אתמול בבית־הדין הצבאי של פיקוד מרכז ביפו ונידון למאסר חודשיים בפועל ו־6 חודשים על תנאי.

בכתב האישום נאמר כי ב־19.8.85 נערך מיטווח במיתקן אימונים לטירונים. הנאשם ששימש סגן מפקד הפלוגה, ישב באוהל. למקום הגיע מ"כ ובידו רובה מפורק מסוג "גליל". המ"כ אמר לנאשם, כי קיימת בנשק תקלה, ואז החל הנאשם לטפל בנשק. לפתע, מבלי שלחץ על ההדק, נפלטה יריה. הכדור פגע בחיילת שישבה באוהל סמוך. הוא חדר לגופה בחלק העליון של החזה וגרם לה שיתוק מהחזה ומטה.

השופטים קבעו, כי התרשלותו של הנאשם מתבטאת בכך שכשעה שטיפל בנשק לא הקפיד במידה מספקת על כיוון הקנה כלפי מעלה, כמתחייב בהוראות.

עם זאת צויין כי נשק שהעיד במשפט אמר, כי במצב שבו הגיע הנשק לידי הנאשם לא היתה כל אפשרות לבדוק אם יש בו כדור.

הם גזרו עליו את העונש המינימלי המתחייב מחומרת העבירה והחליטו שלא לפגוע בדרגתו, הן משום ההמלצות המצויינות ששמעו עליו והן משום שהנאשם הביע נכונות לשרת בצבע הקבע.

(עתים)

קטיושות נפלו לא הרחק מגבול ישראל

מאת יהודה צור
כתב "על המשמר"

טילי קטיושה נורו אתמול לעבר איזור רצועת הביטחון. לא היו נפגעים. הטילים נפלו לא הרחק מגבולה הצפוני של ישראל. כוחות צה"ל פתחו בסריקות לגלות את מקורות הירי לאחר תחקיר התברר שהטילים נורו מחוץ לאיזור רצועת הביטחון.

גורמים צבאיים בכירים מסרו, שבתקופה האחרונה ניכרים סימנים של שיתוף פעולה בדרג נמוך בין גורמי "אמל" בדרום לבנון לבין ארגונים פלשתיניים. הגורמים הצבאיים הדגישו שההנהגה הרשמית של "אמל" שוללת כתוקף כל שיתוף פעולה עם ארגוני אש"ף ודורשת שמירה על השקט בדרום לבנון מחשש מפני תגמול ישראלי.

דאוד דאוד, ראש "אמל" בדרום לבנון בכמה הזדמנויות בימים האחרונים, ש"אמל" שולל התקפה על ישובים בגליל מחשש לפעולות תגמול ישראליות שיפגעו בתושבים בדרום לבנון.

מרכז מפלגת העבודה יבחר היום נציגיו לוועדה המרכזת

62 נאבקים על 18 מקומות ● מספר חברי הוועדה יגיע ל־40

מאת כתבנו
לענייני הסתדרות

מרכז מפלגת העבודה יתכנס היום אחה"צ באולם הקונגרסים בת"א לבחור את נציגיו, כ־62 איש נאבקים על 18 מקומות, בוועדה המרכזת. הוועדה תוצג ע"י מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר לפני ועתים בסוף חודש זה, בהרכבה המלא.

מרכז המפלגה המונה למעלה מ־1000 איש יבחר את נציגיו על פי 6 משבצות: מזכירי מועצות פועלים, מזכירי איגודים מקצועיים, ראשי ועדי עובדים ארציים ואישים, וכן שתי משבצות נוספות שבה כלולים מתמודדים מהסקטור הערבי והדרוזי.

כ־6 מחברי הוועדה המרכזת הנוכחית אשר עברו במרכז האחרון את מחסום ה־60%, הבטיחו בכך את מקומם לקדנציה נוספת. נוסף להם יכללו בוועדה המרכזת: מזכירות נעמת מאשה לובלסקי המבקשת להיות ממלאת מקומו של המזכ"ל, דבר שלו קיסר מתנגד עקרונית, וכן מזכיר חברת העובדים דני רוזוליו, יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלה, ויתכן כי גם יעקב ישי איש המושבים יצורף לוועדה המרכזת. יצויין כי חטיבות יחד ואומץ תובעות ייצוג נאות בוועדה המרכזת.

מרכז מפ"ם כבר בחר את ששת נציגיו, ומספר חברי הועדה המרכזת יתייצב בסופו של דבר בסביבות ה־40 איש. יצויין עוד כי קיסר מבקש להפריד את מחלקות הספורט והנוער מאגף לתרבות וחינוך ולמנות בראשן את ישי. עתה מצוי התיק הכולל את כל המחלקות בידי איש התק"ם נחום פסה, המתנגד יחד עם חבריו במזכירות התנועה לשנוי המוצע.

קוברסקי: ראשי הערים הפכו לשליטים יחידים באחוזותיהם

מאת ירון זליג, כתב
"על המשמר" בחיפה

"קרה לדעתי אסון במדינה. יצרנו דגם חדש של ראש עיר בעל סמכויות אקזקוטיביות גדולות. הוא נשיא, הוא ראש ממשלה והוא מנהל כללי של העירייה. אבל אני מזהיר את ראשי הערים, אל תהיו כה מרוצים מעצמכם. אני חושש מאד שלא כל ראש רשות למוד מה חשיבותה של מועצת עיר. אתם חייבים להיות מעוניינים בהחזרת הכבוד למועצה".

כך אמר אתמול מנכ"ל משרד הפנים חיים קוברסקי, בהרצאה שנשא באוניברסיטת חיפה בפני פורום ראשי רשויות באזור חיפה והצפון. קוברסקי אמר, כי להערכתו חייבת מועצת הרשות לפקח על פעילותה של העירייה וכבצעד ראשון הציע לבחור יו"ר מועצה לכל מועצת רשות אשר יפעיל את נבחרי הציבור. קוברסקי מתח ביקורת על מוסד הסגנים ברשויות המקומיות באומרו, כי הוא רואה במוסד זה את אחד מגורמי ההכבדה והסיכון של הניהול הנכון.

בהתייחסו למצב הרשויות המקומיות אמר מנכ"ל משרד הפנים, כי חרף המצוקה הכלכלית החריפה היתה חוית הרשויות המקומיות אחת הרגעות בישראל. לדבריו זהו אחד הניסים של מדינת ישראל שהאזרח מקבל את שירותיו חרף המצוקה. יחד עם זאת הוא ציין כי חובה למצוא "פיתרון אמת" לבעיותיהן הכלכליות של הרשויות המקומיות כדי למנוע מצב של התמוטטות.

הוא גילה כי נוצר חסר של כחמישים מיליון דולר השנה לצורך הבטחת תיפקודן של הרשויות המקומיות. לדבריו לא תוכל המערכת לעמוד בקושי של אי תיקצוב נכון באמות מידה של מצוקה. קוברסקי שיבח את הרשויות המקומיות על שתרמו בצורה אחראית את חלקן בפיתרון המצוקה וזאת באמצעות צמצום כוח האדם שהן מעסיקות בצורה חסרת תקדים מאז קום המדינה.

פסה: גורמים אינטרסנטיים מעוניינים בהחרפת המשבר ברפואה

"קיימים כוחות פוליטיים ומקצועיים, המעוניינים בהחרפת המשבר במערכת הבריאות, החותרים ליצירת מערכת בריאות פרטית שתיצור בארץ שתי רמות של רפואה: האחת לעשירים והאחרת למעוטי יכולת" אמר נחום פסה, יו"ר המרכז לתרבות ולחינוך, המשמש כיו"ר מטה המאבק נגד הרס הרפואה שהוקם בהסתדרות, במיפגש סופרים ואומנים שנערך בבית ליסין בתל־אביב.

אנשים ואירועים

הסינים פיתחו חומר לעיקור משמן דגים

מקין. — מדענים סינים פיתחו זריקה המתבססת על שמן של כבד דג הבקלה, וגורמת לעיקור אצל גברים, מבלי שתרסן את הדחף המיני שלהם.

רופאים המתמחים באורולוגיה הזריקו את התכשיר הזה ל־1,061 גברים במחוז יונאן. התכשיר מתבסס על מלח המופק מכבד דג הבקלה, סודיום מורהואט, הקוטל תאי זרע.

מחקר שנערך אצל גברים אלה שלושה חודשים לאחר מתן הזריקה גילה, שהשיטה אפקטיבית כ־99 אחוז של המקרים. (ע"ד)

יהודי איטליה מוחים על ההסכם החדש ללימודי דת

רומא. — יהודי איטליה מוחים על ההסכם בנושא לימוד הדת הקתולית בבתי הספר העממיים והתיכוניים, אשר נחתם לפני ימים אחדים בין שר החינוך האיטלקי ולבין יו"ר "האפיסקופט" (מועצת הבישופים).

איחוד הקהילות היהודיות באיטליה רואה בדאגה שיכוון שיעורי הדת בתוכנית הלימודים ומתן הציונים על "דת" בתעודה.

איחוד הקהילות היהודיות אומר, שזו אפלייה לרעה של בני דת לא־קתולית. לאות מחאה יקפיא האירגון את המשא ומתן עם הממשלה על הסטטוס החוקי של הקהילות היהודיות באיטליה, לאור ה"קונקורדט" החדש, שנחתם לפני שנה בין איטליה והותיקן.

אהרון ניר, איטליה

ה"קאניבלית" ממינשנגלדבך נדונה להסגר פסיכיאטרי

מינשנגלאדבאך. — אשה שהועמדה לדין לאחר שרצחה את המאהב שלה, ביתרה את גופו, בישלה את הנתחים והקפיאה אותם כתא ההקפאה שלה — הורשעה אתמול בהריגה ונדונה ל־7 שנות הסגר בבית חולים פסיכיאטרי.

"הנאשמת, מרטינה צימרמן אם לשניים, בת 24, היתה אשה בודדה וחסרת ישע ואין לראותה כמכשפה צמאת־דם, כפי שכינתה אותה העיתונות", אמר יו"ר בית המשפט ויליהלם יאנסן בעת מתן פסק הדין.

הסניגוריה ביקשה לזכות את מרטינה צימרמן ולהעניק לה טיפול פסיכיאטרי בתנאי שחרור.

צימרמן הודתה בעת המשפט שנמשך שמונה ימים, כי הרגה בחניקה את המאהב שלה — האנס יוזף וירין בחדר האמבטיה שלה ב־1984. לאחר מכן ביתרה את הגופה, בישלה את הנתחים ושמרה אותם בתא ההקפאה שלה. היא אף ניסתה לאכול מן הנתחים.

מומחים שהעידו במשפט אמרו, כי הנאשמת היתה קורבן לרוחות קאניבאליסטים ולא יכלה יותר להבחין בין דמיון לבין מציאות. (ע"ד)

פייר קארדן ייצר וימכור בבריה"מ

מוסקבה. — האופנאי הצרפתי הבכיר פייר קארדן, חתם אתמול על הסכם התחלתי לייצור אפנתו בבריה"מ, ולמכירתם שם.

הוא אמר לעיתונאים לאחר חתימת ההסכם במוסקבה, כי יספק פעמיים בשנה דגמים של בגדים לגברים, נשים וילדים, לייצורם בבריה"מ, ויכשיר בפאריס סובייטים לייצור אופנה עילית.

קארדן, העומד בראש אחד מבתי האופנה המובילים בפאריס, אמר כי גם יארגן את הקמתה של חנות במוסקבה, על שטח של 1,000 מ"ר, שבה ימכרו בגדיו.

במהלך מסיבת העיתונאים העלה על נס את ראיסה גורבאצ'וב, רעייתו של המנהיג הסובייטי. "לעם הרוסי יש עכשיו דוגמה נפלאה, הלוא היא הגב' גורבאצ'וב. בה אני רואה אחת הנשים האלגנטיות ביותר בעולם", אמר.

ראיסה ביקרה בשני בתי אופנה בעת ביקורה בצרפת, וכתבים מערביים לענייני אופנה התרשמו מלבושה המסוגנן, בהשוואה לרעיותיהם של מנהיגים סובייטים קודמים. (ע"ד)

חסידי חב"ד מתנצחים בבית משפט פדראלי

מאת חנה איש־הורביץ

ניו־יורק. — חסידי חב"ד בברוקלין שברו את המסורת שלהם, שלא להיזקק לבתי־משפט חילוניים בעניינים שבינם לבין עצמם, ובבית־המשפט הפדרלי בברוקלין מתנהל מזה שבועיים משפט, בתביעה שהגישה חצר הרבי מלובביץ', נגד בארי גור ארי, נכדו של רבי יוסף שניאורסון, שהיה הרבי הקודם של חב"ד.

נושא התביעה הוא ספרי קודש, שהרבי הקודם הצליח להבריח מפולין לניו־יורק, בשנת 1940, ערב בריחתו מפולין. הספרים הגיעו לחצר הרבי של חב"ד בברוקלין, והוחזקו עם ספריה.

בארי גור ארי, הטוען כי הוא היורש החוקי של הספרים — לקח מהספריה ארבע מאות ספרים. מהם מכר כשליש, בסכום של 168,000 דולר — מזה הגדה של פסח, מאוירת, שנמכרה בישראל תמורת 69,000 דולר.

הלפיד החדש של פסל החירות בניו־יורק נגלה אתמול לראשונה לעיני המבקרים עם הסרת הפיגומים ממנו. (צילום א.פ.)

"חירותתרום"

אוהבי הארץ והבצע

מאת לוי מורב

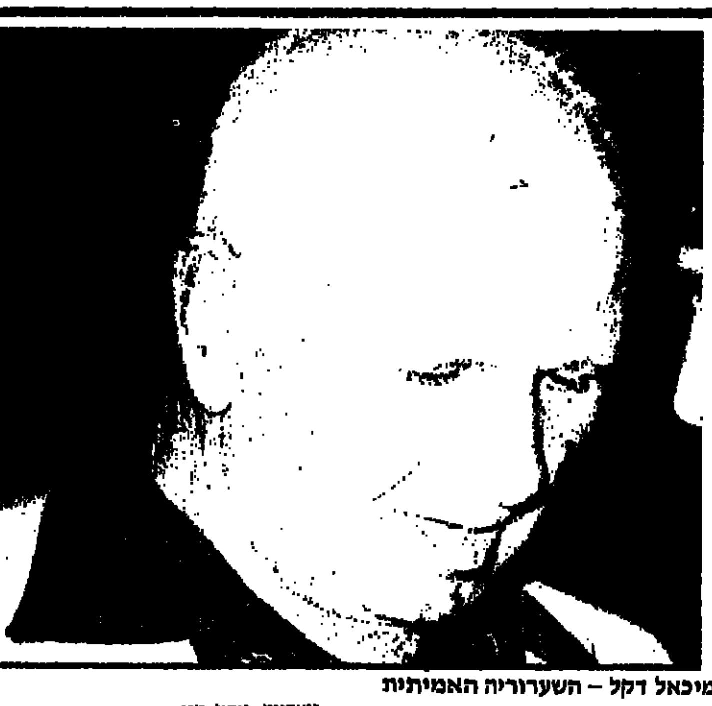

מיכאל דקל — השערוריה האמיתית

סגן שר הבטחון, ח"כ מיכאל דקל, איש ישר. עובדה. אפילו ח"כ יוסי שריד ערב לכך. אינני יודע מה יודע שריד. אני אפילו לא יודע מה היו השאלות של תת־ניצב שמעון סביר מהיחידה לחקירת פשעים חמורים, כאשר ישב עם ח"כ מיכאל דקל. השערורייה האמיתית והחמורה של פרשת הקרקעות איננה בדברים הנמצאים בחקירת המשטרה ואפילו לא באותם דברים איומים ונוראים, שאולי גם המשטרה לא יודעת. הדבר החמור באמת הן התבטאויות הגלויות של סגן השר דקל.

בריש־גלי, בפומבי, ל"ידיעות אחרונות", וגם לרדיו, אמר דקל: בכנסים שארגנתי עם סוחרי הקרקעות והקבלנים הבונים בשטחים הכבושים. התרמנו אותם לטובת הליכוד. בידיעה שפורסמה אתמול נאמר, שבזמן שממלא־מקום ראש הממשלה, יצחק שמיר, שהיה כאותה שעה ראש ממשלת ישראל, נאם בפני היזמים הקבלנים וסוחרי הקרקעות, עברו המתרימים ואספו את הכסף.

יכול להיות, שהמעשה הזה חוקי. יתכן שאין בחוק מימון המפלגות שום סעיף האוסר מעשה כזה. אפשר שאין במחזה שתואר על־ידי מיכאל דקל שום עבירה פלילית. אולם מבחינת טוהר המידות הציבורי, זאת השחיתות בהתגלמותה. אוסף סגן שר החקלאות (ראו) בפורום מפלגתי מובהק, קבוצה של אנשים התלויים ביכולת לעשות כסף ממארגני המיפגש, ומתרים אותם למען מטרות מפלגתיות מובהקות. שום סיפורים על טובת העם והאומה. חד וחלק. ומיכאל דקל אומר בראיונות אישיים חושפניים לעיתון ולרדיו: "הסברתי להם ולקבלנים ולספסרים, שכדאי להם לתרום לליכוד כדי שיישאר כשלטון. אמרתי להם, ואני אינני מתבייש בכך, שאם המערך חלילה יעלה לשלטון, חסל סדר ההתנחלות".

והארץ לא רעשה, האדמה לא רעדה, ורוני מילוא לא זעק וחיים קופמן לא צעק. דממה מחרישת אוזניים שוררת בכל. בא פוליטיקאי ומודה במפורש, כי ניהל מסע התרמות למען מפלגתו אצל בעלי ממון שאת הונם עשו בזכות אלה, שלהם הוא תורם, ואף אחד לא קופץ. זה, כנראה, נורמאלי. זה, כנראה, בסדר גמור. עובדה: שום עיתונאי, שום פובליציסט וגם לא חבר־כנסת מהשמאל — לא הגיבו על השערורייה.

רק כדי להמחיש את החומרה שבעניין, תארו לעצמכם, שהמערך היה מקיים כנס של רופאי השיניים לפני הבחירות ומתרים אותם למען מסע הבחירות, בטענה שאם חלילה, ישאר הליכוד בשלטון, לא יתנו לפתוח את הפה. ואם, לרגע, נהיה יותר רציניים. קל לתאר את המהומה שהיו מקימים שמיר, דקל מילוא ומרעיהם, אילו אירגן המערך כנס התרמה לעובדי "כור" או לקבלני־המישנה העובדים בשביל מפעלי חברת־העובדים.

המעשה של הליכוד בלתי־נסבל מבחינה ציבורית, וראוי לכל גינוי. גניזה אפילו. שמכל הפרשה הפלילית יצאו אנשי חרות המעורבים בה נקיים, החומרה האמיתית היא, לדעתי, דווקא בדברים הגלויים. מיכאל דקל אמר כי הוא גאה במעשיו ואינו רואה בהם כל פסול. מה יכול לעשות קבלן הבונה בישוב שכל קיומו תורות ל"פושריזם" של סגן השר דקל. הרי הבחירה החופשית המעוגנת לכל אזרח חופשי ולכל יום פרטי אינה עומדת בפניו. הוא אינו יכול להיעדר ממפגשת ההתרמה. הזכות השמורה לכל אורח במדינה חופשית ודמוקרטית, אינה קיימת בשבילו. תיאורטית, יתכן שאדם ואפילו קבלן בניין, יסנה לבנות בשטחים גם אם איננו תומך נלהב בארץ־ישראל־השלמה. הוא מחפש עבודה. הוא רוצה להרוויח. זה איננו פשע, עדיין, במדינת ישראל. אבל לא כך חושבים בליכוד. אם אתה רוצה לבנות וליישב את אדמת אבותינו הקדושה — אין ברירה, אתה חייב לשלם מעשר.

זאת אהבת הארץ וזאת אהבת בצע לשמה. וגם אם חוק מימון מפלגות מאפשר לגבות "פרוטקשן" נוסח מצודת זאב, בעיני זאת עבירה שיש עימה קלון וביזיון. על הכנסת או למחות על אותם חלקים שעדיין יש להם כבוד עצמי, ליזום מייד שינוי חוק מימון המפלגות, כך שלא יישנה מצב בו מפלגת השלטון או כל מפלגה, תוכל לנצל את כוחה הכלכלי כדי לאלץ אנשי עסקים לתרום למפלגות.

אחמד עודה גילה אתמול לשבועון "כותרת ראשית", כי תרם 50.000 דולר לליכוד לקראת הבחירות של 1948. יש לו אפילו קבלה על כך. ואף אחד לא יספר לי, שזה בגלל שעודה הוא רביזיוניסט מהבית ושהוא גדל על כל כתבי זאב ז'בוטינסקי ושירתו של א.צ. גרינברג. אחמד עודה הוא, אולי, גדול סוחרי הקרקעות הערביים בשטחים. כל השאר סיפורי מעשיות.

את המצב הזה חובה למנוע. יתכן שמיכאל דקל לא יבין מה כאן הבעיה, אבל בכנסת ישנם מספיק אנשים טובים שכן מבינים זאת. יש לקוות שהם יראגו שהתרמות נוסח 84' לא יחזרו שוב. מימון המפלגות הנעשה מכיסי האזרחים באמצעות הקופה הציבורית — צריך להספיק. ומי שמבקש למנוע חילופי שלטון באמצעות סחיטת כסף מאנשי עסקים התלויים בו, שידע שזאת עבירה על החוק.

בונים ותורמים

ח"כ וירשובסקי: ייתכן שיש מקום לתיקון חוק מימון המפלגות, כדי שאדם לא יוכל לתרום למפלגה, אם הוא עשוי לגרוף מכך טובת הנאה ■ האם התרמת הקבלנים, שבנו בשטחים, לליכוד אינה בניגוד לרוח החוק?

מאת יצחק שור

בראיון ל"ידיעות אחרונות" (13.12.85) אומר סגן שר הביטחון מיכאל דקל: הקבלנים אשר בנו בשטחים תרמו לליכוד, משום שידעו שאם המערך יעלה לשלטון, יש סיכוי שחלקי ארץ־ישראל יוחזרו וזה יפגע באינטרסים שלהם. אני לא נתתי להם אישור תמורת התרומה.

האם התרמת הקבלנים עומדת בניגוד לחוק מימון־מפלגות? האם במעשיו של מיכאל דקל אין, לכאורה, עבירה על חוק מימון המפלגות?

לי אין ספק שמעשהו של דקל עומד בניגוד לרוח החוק. ב־1969 נתקבל חוק מימון המפלגות לנסיון, וב־1973 הוא נתקבל כחוק של קבע. המחוקק הניח, שעדיף מימון ממלכתי מבוקר בידי הכנסת ומבקר המדינה, על פני תלות של המפלגות בגורמים שונים.

החוק אוסר על תאגידים לתרום למפלגות או למפעלי תרבות וחינוך של מפלגות, אך אינו אוסר על קיבוץ או אגודה חקלאית לתרום תרומות בסכום סביר, במקום תרומות אישיות של חבריהם. אלא שכל תרומה, לרבות הכספים המגיעים מקופת המדינה, צריכים להיות כלולים במערכת של חשבונות בנקאיים ולעמוד לבקורת מבקר המדינה. המפלגות צריכות לנהל את מערכת החשבונות, ההכנסות וההוצאות, על פי הנחיות מבקר המדינה, מי שמוסר ביודעין הצהרה כוזבת, דינו מאסר שנה או קנס של 50,000 שקלים.

אם לא היה דו"ח המבקר על חשבונותיה של מפלגה כלשהי חיובי, יחזיר יו"ר הכנסת לאוצר המדינה סכומים התלויים באופי החריגה וכמידתה.

גובהה של יחידת מימון הוא כיום 125 מיליון שקל. לשון אחר: אילו היו נערכות החודש בחירות לכנסת, היה אוצר המדינה משלם למפלגות סכום של יחידת מימון כפול 120 חברי כנסת, כלומר 1.5 מיליארד שקלים, שהם כמיליון דולר. אבל בימים שאינם ימי בחירות מקבלת כל מפלגה 60 אחוז מיחידת המימון כפול מספר חברי הכנסת שלה, כלומר: תמורת כל ח"כ שלה מקבלת מפלגה לחודש 6.250 מיליון (שישה מיליון ורבע) שקלים.

דו"חות מבקר המדינה על הוצאות המפלגות לבחירות, ובין בחירות לבחירות ("הוצאות שוטפות"), היו חיוביים בדרך־כלל, אם כי פה ושם היו למבקר הערות שוליות, שאינן ראויות לתגובה עיתונאית.

שאלתי את חבר הכנסת מרדכי וירשובסקי (שינוי), שהוא כידוע משפטן, אם הוא מוכן להתייחס לדברי מיכאל דקל מנקודת־מבט שלחוק מימון המפלגות. ח"כ וירשובסקי סירב לקשור את שיחתי אתו בדברים שאמר ח"כ דקל ל"ידיעות אחרונות" "אינני מכיר את העובדות ולכן לא אתייחס לפרשת הקרקעות". אך הוא היה מוכן להתייחס, עקרונית, למה שיש ולמה שאין בחוק מימון המפלגות: "מפלגה איננה יכולה לקבל תרומה מתאגיד בארץ או בחו"ל, אבל חוק מימון המפלגות איננו אוסר על אדם פרטי לתת תרומה".

סעיף מרכזי זה בחוק איננו", אומר וירשובסקי, "משום שיכול אדם, שהוא האיש המרכזי בחברה מסויימת, לתת תרומה. האינטרס הציבורי אינו מחייב למנוע מתן תרומות לגוף, מפלגתי באורח מוחלט. מפלגה היא גוף וולונטרי, ולכן אין למנוע מאנשים לתרום מכספם למען מפלגה שהם מאמינים בה. ל"תמיכתם" יש גם משמעות חומרית, כספית, ולא רק רעיונית־פוליטית. אבל יתכן שיש מקום לתיקון החוק, כדי שאדם לא יוכל לתרום למפלגה אם הוא עשוי לגרוף מכך טובת הנאה".

"מכל מקום", אומר ח"כ וירשובסקי, "סעיף 9 בחוק מימון המפלגות אינו משאיר מקום לספק: כל תרומה חייבת להירשם ולעבור דרך חשבון הבנק של המפלגה ודרך הנהלת החשבונות שלה. אם מישהו אומר שקיבל תרומות ולא נתן קבלות, יש מקום לבדוק כיצד מתיישבים הדברים עם סעיף 9 בחוק מימון המפלגות. המחוקק צריך גם לקבוע גג לתרומות, כדי שאדם אחד לא יוכל לתרום סכום גבוה ובלתי סביר ובכך להפוך את המפלגה לחייבת לו ותלויה בו.

מושב יקר בבית הנבחרים

מאת זאב בליצר, וושינגטון

למרות הרפורמות בחוק מימון הבחירות האמריקני, שמגבילות את הסכום שמותר ליחידים לתרום למועמדים לקונגרס — נותרו עדיין מספר פרצות שמאפשרות ל"חתולים השמנים", המעוניינים ב"הכרת תודה פוליטית", לעקוף את החוק

איך בדיוק מממנים אמריקנים את מסעי הבחירות לנשיאות ולקונגרס? איך הצליח הציבור היהודי — שיש לו פחות משלושה אחוזים של הקולות — לפעול במסגרת הרפורמות במימון הבחירות שהתקבלו בשנים האחרונות, ובכל זאת לשמור על השפעתו הפוליטית המרשימה?

על רקע הפולמוס המתנהל עתה בארץ בעניין מימון בחירות, נעשה נושא זה מעניין ואקטואלי. איך עושים זאת באמריקה?

החל ב־1972 תיקנו הסנאט ובית הנבחרים תיקונים חשובים בחוק מימון בחירות. התקבלה מסכת חוקים מסובכת, שמטרתה להגביל את הסכומים שמותר ליחידים לתרום למועמדים לקונגרס. הבחירות הכלליות לנשיאות — בניגוד לבחירות לקונגרס — נעשו לבחירות שממומנות על־ידי הציבור. אולם הבחירות המוקדמות לנשיאות עדיין ממומנות רק חלקית על־ידי הממשלה.

מועמדים בבחירות המוקדמות, לאחר שקיבלו תרומות פרטיות בסכומים צנועים למדי מיחידים ב־20 מדינות, רשאים לפנות לממשלה ולקבל ממנה "תשלומי השוואה". אולם כל פנקסי החשבונות חייבים להיות פתוחים לביקורת ציבורית. גם במירוצים לבית הלבן חייבים לפתוח את הספרים.

מתן בסתר

לפני כן לא היו כל הגבלות שהן בסכומי המימון מצד אמריקנים יחידים לטובת מועמדיהם. היה מותר לתרום כספים בסתר ואפילו לאזרחי מדינות זרות היה מותר לתרום לקרנות הבחירות.

בבחירות ב־1972, למשל, קיבל הנשיא הרפובליקני ריצ'רד ניקסון סכומים עצומים, שהגיעו לשש ספרות, מידי תורמים עשירים למיניהם — לפעמים במזומנים, ממש. לא חלה עליו חובה לגלות את מקורות התרומות שקיבל, אותו דבר היה נכון, אם כי בסכומים צנועים יותר, לגבי מועמדים לסנאט ולבית הנבחרים.

אולם הפרוצות ללא פיקוח בשוק הפוליטי גרמה לשערוריות. היו שמועות כי אנשי עסקים עשירים קונים לעצמם משרות כשגרירים או למשרות יוקרה אחרות — או אפילו משרות חשובות בוושינגטון עצמה. אין זה יאה, בלשון המעטה, שסנאטורים וצירי בית הנבחרים יישארו אסירי־תודה לכמת תומכים עשירים.

חשיפת המקורות

אולם עם חקיקת שנות ה־70 הגיע לקצו תור הזהב של "החתולים השמנים" בפוליטיקה האמריקנית. כיום יש פיקוח חמור. החוק דורש מן המועמדים לחשוף במלואם את מקורות המימון של מסעי הבחירות. פירוש הדבר הוא כי חלפו ימי המימון בסתר.

ועדת הבחירות הפדרלית נכנסה לפעולה ב־14 באפריל 1974. היא מופקדת על אכיפת חוק מימון הבחירות. ששת חבריה מונים על־ידי הנשיא לתקופות כהונה שאינן מסתיימות ביחד — כל אחד לשש שנים. אסור שיותר משלושה מחברי הוועדה יהיו חברי אותה מפלגה. יושב־ראש וסגן יושב־ראש, כל אחד מהם ממפלגה אחרת, נבחרים בכל שנה בידי חבריהם לוועדה. מזכיר הסנאט ומזכיר בית הנבחרים משתתפים בה, אך אין להם זכות הצבעה.

אלה הסעיפים העיקריים של חוק המימון:

● מועמדים לנשיאות ימומנו בבחירות המוקדמות והכלליות, על־ידי הציבור. הוועדות הארציות של המפלגות יכולות לקבל כספים לקיום הוועידות שמועמדיהן נבחרים בהן. המועמדים והוועדות מקבלים כספים שהוגבלו בסכומים שמותר להם להוציא.

● בנקים לאומיים, תאגידים, איגודים מקצועיים, בעלי חוזים ממשלתיים ואזרחי מדינות־חוץ שאינם תושבים קבועים בארצות הברית (מחזיקי "גרין קארד"), אינם רשאים לתרום ישירות למועמדים או לוועדות.

רק 25,000 דולר

יש גם הגבלות חמורות לגבי הסכום שמותר ליחיד לתרום למועמדים לקונגרס. מותר לתת 1,000 דולר לכל מועמד בכל פעם שיש בחירות. אסור לתרום יותר מ־20,000 דולר לשנה לוועדה הארצית של מפלגה. מי שתרם את הסכום המירבי המותר לוועדה ארצית, אסור לו לתרום יותר מ־5,000 דולר לוועדות פוליטיות אחרות. כלומר סכום התרומות המירבי הוא 25,000 דולר לשנה.

אולם אף כי הרפורמות סילקו אחדים מן הצדדים הלקויים הבולטים ביותר של מימון הבחירות, עדיין אין חסרות בעיות גם בשיטה החדשה. הסנאט מוסיף להתלבט ולהתפלמס בנושא זה, והוא מחפש דרכים לייעל את ההשגחה על מערכת הבחירות, במיוחד על ה"ועדות לפעולה פוליטית" הידועות כפא"קים.

עם היתרבות הפא"קים בשנים האחרונות צצו שיטות מגוונות להבטיח את השפעת "החתולים השמנים" העשירים, המאורגנים היטב והמתמצאים ברזי הפוליטיקה. יותר גרוע — פעילים פוליטיים יכולים לעקוף את החוק באמצעות הקמת "קבוצות להוצאות עצמאיות", התומכות בגלוי במועמד מסוים (או מתנגדות למועמד מסוים). כל עוד תמיכתן אינה ניתנת "בשיתוף־פעולה ישיר או לא־ישיר", בהסכמה, על פי בקשה או הצעה מצד מועמד או מועמדת או לוועדה או הסוכן הרשמיים שלו או שלה", אין הגבלות על הסכום או על התכשות של הוצאות עצמאיות, או מי שמוציא כספים לצרכים פוליטיים באורח עצמאי, חייב לדווח על הוצאותיהן כשהן עולות על 250 דולר לשנה.

הציבור היהודי הסתגל

הציבור היהודי הסתגל להגבלות החדשות ולמד איך לפעול ביעילות בהתאם להן. בשש השנים האחרונות קמו עשרות פא"קים פרו־ישראליים. רובם מרכזים את פעולותיהם באיזור מסוים. פירוש הדבר שפא"ק יכול להתרכז בסביבת ניו־יורק, לוס־אנג'לס, קליבלנד, פיניקס או כל מקום שהוא. אולם היו גם כמה פא"קים ארציים. לרבות הפא"ק הפרו־ישראלי הגדול ביותר הקרוי הפא"ק הארצי. אירגן אותו מארווין ג'וסטון, וכן כוכבי בידור מניו־יורק ואיש עסקים ידוע.

הפא"קים אספו מיליוני דולרים לטובת מחוקקים פרו־ישראליים. הפוליטיקאים, כשהם מקבלים לידיהם את המחאות הפא"קים, מבינים היטב למה תומכים בהם. כסף זה משפיע ללא ספק על מועמדים, במיוחד כיום, כשהתיקרה ההשתתפות בבחירות. הוצאת מיליון דולר, בניסיון לזכות במושב בבית הנבחרים, כבר אינה הוצאה חריגה. התחרות צמודה על מושב בסנאט עלולה להסתכם במיליוני דולרים.

ב־1984 תרם הפא"ק הארצי 757,000 דולר ל־143 מועמדים לסנאט ולבית הנבחרים ב־47 מדינות של ארה"ב, לעומת 555,000 דולר ל־112 מועמדים, שנתיים לפני כן. כ־87 אחוז מן הכספים הללו נמסרו למועמדים שהצליחו. לפא"קים מותר לתרום רק 5,000 דולר למועמד מסוים בכל מסע בחירות.

"מישהו מוכרח להיות פעיל במסעי הבחירות", אמר ג'וסטון בראיון, "אתה יכול להוסיף, מוסר ולהתפלמס כמה שתרצה בעניין הפא"קים. אינני מגן עליהם. אני רק טוען שהם קיימים על פי החוק, וכל עוד יש פא"קים לחברות הנפט ולחברות אחרות — העושות עסקים גדולים עם ממשלות ערביות — הם נחוצים גם לנו".

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמות אנטר

פגיעה בסיכויי ההידברות

ההחלטה לאסור על יציאת משלחת פלשתינית מהשטחים לפגישה עם ערפאת נתקבלה על סמך הנחות שגויות

מאת נחום שור

האם מעצבי המדיניות שלנו באמת רוצים בשלום? אשר למנהיגי הליכוד, כל מי שיביע ספקות כבדים לגבי רצונם בשלום, יימצא צודק. יתר על כן — אין כל ספק, שמדיניות ה„אף שעל" של הליכוד לגבי השטחים המוחזקים בידינו, לא רק שאינה מאפשרת התקדמות לשלום, אלא אף עלולה לדרדר אותנו, ולא בעתיד הרחוק, למלחמה חדשה, נוראה מקודמותיה.

אך מה לגבי מנהיגי מפלגת העבודה? האם יכול להיות ספק ברצונם להגיע לשלום עם העולם הערבי ולסיים את הסכסוך הטראגי, רב הדמים ורב השנים, הנמשך כבר כמה דורות? אין ולא יכול להיות מקפוק כלשהו בכך, שמנהיגי מפלגת העבודה ובראשם ראש הממשלה שמעון פרס ושר הבטחון יצחק רבין, רוצים, בכנות, באמת ובתמים, להגיע לשלום ואף מבינים ומודעים לכך שהשגת השלום הוא היעד המרכזי והאינטרס העליון של מדינת ישראל.

אם כך, אם אין ספק ברצונם הכן של פרס ורבין בשלום, כיצד ניתן להסביר שהמינהל האזרחי ביהודה ושומרון, הכפוף להם, הודיע, לפני ימים אחדים, לחברי המשלחת הפלשתינית מהשטחים, כי הוא אוסר עליהם לצאת כמשלחת לירדן, כדי להפגש שם עם מנהיגי אש"ף?

למתן את אש"ף

והרי ראשי המינהל האזרחי, וגם רבין ופרס, הממונים עליהם, יודעים היטב, כי מטרת הפגישה בין ראשי המשלחת הפלשתינית מהשטחים לבין ראשי אש"ף היתה להביא לשינוי בהשקפות ובהתנהגות של הנהגת אש"ף, בכיוון של הכרה בישראל, הפסקת הטרור ונכונות להכנס למשא-ומתן על שלום. כן נועדה המגישה להכשרת השתתפותם של נציגים פלשתיניים מוסכמים במו"מ לשלום. מטרת היוזמה של המנהיגים הפלשתיניים מהשטחים, שהבולט והאמיץ שבהם הוא חנא סניורא, היתה איפוא למתן את אש"ף, להוציאו ממעגל האיבה ולהכניסו למעגל ההידברות ולהביאו לידי כך שיחצה, סוף סוף, את ה„רוביקון" ויאמר במפורש: „כן" לשלום, כן למו"מ עם ישראל, הקץ לנשק ולחרבו!

כיצד ייתכן שמטרה כזו פסולה בעיני ראשי המימשל, עד שהם אוסרים על יציאתה? כיצד התנהגות כזו מתיישבת עם רצונם הכן והבלתי מוטל בספק של פרס ורבין בהשגת השלום?

ייתכנו כמה הסברים להתנהגות כזו, כמו חוסר הנכונות של מנהיגי מפלגת העבודה להתנגש עם שותפיהם-יריביהם מהליכוד על הנושא הזה, של שינויו האפשרי של אש"ף; „הינעלותם" של פרס ורבין על „האופציה הירדנית" וחוסר פתיחותם לאופציה ירדנית-פלשתינית וגם תקוותם (השגויה מאוד) שניתן להפריד בין המלך חוסיין לבין אש"ף של ערפאת ולהוציא את אש"ף מתהליך המו"מ לשלום, על-ידי עקיפתו או הריסתו.

יהיו אשר יהיו ההסברים, דבר אחד אינו מוטל בספק: הנזק שנגרם לישראל על-ידי האיסור של יציאת המשלחת הפלשתינית לירדן הוא גדול ומוחשי מאד.

נניח שפרס ורבין צודקים בהנחתם שאש"ף לא ישתנה לטובה ולכן שום דבר מוחשי לא היה יוצא משיחות המשלחת הפלשתינית איתם.

מכה למתינות

כותב דברים אלה אינגו סבור כך, אלא מניח, שהיו סיכויים מסויימים להצלחה (שלא ניתן להוכיחם, בשל האיסור הנ"ל), אך גם לו היינו יוצאים מההנחה ש„אש"ף הוא אש"ף", כלומר, ש„מה שהיה הוא שיהיה" ומתעלמים מהשינויים הרבים שחלו באש"ף בשנים האחרונות (שינויים שעדיין אינם מספיקים ואינם מספקים, לטעמנו) ושהביאו לפילוגו ולמלחמות הדמים בתוכו — גם אז לא היה לישראל שום דבר להפסיד מנסיון נוסף של מנהיגים פלשתיניים מתונים מהשטחים (מהגדה המערבית ורצועת עזה) לנסות ולשכנע את ערפאת וחבריו להנהגה, שעליהם להזדרז ולשנות כיוון ולעלות על עגלת השלום, בטרם יחמיצו אותה.

אילו היתה המשלחת הזו, בראשות חנא סניורא וחבריו, נכשלת במאמציה לשכנע את ערפאת להתמתן ולקבל בעצם את נוסחת שם-טוב–יריב, כי אז היה ברור לכל, גם למנהיגים הפלשתיניים מהשטחים, שהאשמה בהמשך הקפאון וסכנת ההידרדרות מוטלת על אש"ף ולא על ישראל ויתכן שהבהרת הענין היתה יכולה לזרז את ההתגבשות של הנהגה פלשתינית „יונית", מתונה ואמיצה מהשטחים שתהיה חלופית לערפאת, אם זה היה ממשיך בסירובו לנוע לקראת השלום והיה ממשיך להשאר תקוע „באמצע הדרך", בין „עלה היית" לבין „תרובה".

ואילו האיסור על יציאת המשלחת גרם לכך שההנהגה הפלשתינית מהשטחים השתכנעה שוב (וחנא סניורא אמר זאת בבירור), שממשלת ישראל היא שאיננה רוצה לנוע לקראת השלום ושהאשמה בקפאון מוטלת, ראשית כל, עליה ולא רק על ערפאת, אשר אותו הם רצו לשכנע לשנות את דעתו.

האיסור הזה על יציאת המשלחת לירדן הנחית מכה קשה למתונים ולמתינות ועודד את הקיצוניים והקיצוניות משני הצדדים, את אלה הגורסים בצד שלנו, כי „אין עם מי לדבר" בצד השני וש„אש"ף הוא אש"ף" — וכנ"ל אצל אלה בצד השני, הסבורים ש„ישראל זו ישראל" ואין תקווה לשלום עמה.

פצצת-זמן מתקתקת

צעד זה הגביר את האכזבה והייאוש בקרב המנהיגים הפלשתיניים המתונים, השוחרים לשלום ולהבנה עם ישראל, אך החשים גם שהם יושבים על פצצת זמן מתקתקת, של התסכול של עמם שאינו זוכה בריבונות ובהגדרה עצמית משלו והם מבינים שאם הם לא יצליחו בדרך השלום וההידברות, כי אז לא יהיה מנוס מהתפרצות הדמים הבאה, שקורבנותיה יהיו שני העמים שלנו גם יחד.

כאמור, אין להאמין שזה מה שפרס ורבין רוצים. אין ספק שהם רוצים לעודד את המתינות ואת המתונים והרי גם לשם כך הם „מתכתשים", בלי הרף, עם עמיתיהם מהליכוד. אך לעתים קרובות קורה, שאנשים ומנהיגים פועלים בדיוק בכיוון ההפוך לרצונם האמיתי וזאת על סמך הנחות שגויות או פחדים מוגזמים או שאיפות בלתי מציאותיות או כל סיבה אחרת.

כך עשו הפעם פרס ורבין, בצדק קרא להם מזכ"ל מפ"ם, חה"כ אלעזר גרנות, לשקול שנית את צעדם זה. האם ישקלו?

קנס בצורת

מאת חיים מרגלית

„בצורת", קובע מילון אבן-שושן, היא „עצירת גשמים, תקופה ממושכת של חוסר גשמים". חז"ל משתמשים במונח: מכת בצורת. על-פי הגדרתי, בצורת היא משהו נבזי למדי, ש„עולה" עלינו ברציפות זו השנה השלישית. בתשמ"ד אכלנו אותה. תשמ"ה התחילה בגשמים עזים, שנחתו בחול-המועד סוכות וגרמו נזקים בדרום. באזור לכיש ובערבה. השדות נבטו ואחר-כך באה הפסקה ארוכה, שנמשכה כמעט חודשיים והביאה נזקים כבדים לשדות החיטה בדרום. ומה השנה?

אוקטובר ונובמבר היו מתחת לממוצע הגשם השנתי ודצמבר בינתיים חלש, למרות תפילות הגשם שנערכו על קברו של ר' חייא בטבריה. לדברי ראש העירייה, יגאל ביבי, „התוצאה הראשונה מעוודדת". „לו יהיה כן, שראש עיריית טבריה יצליח ושיירד גשם" אומר גרשון סוקול, חבר מעגית, שמחזיק את תיק המים במרכז החקלאי. אצלו הנושא הוא מים — הגשם הוא חלק ממשק המים השנתי. כאשר שאלתי את גרשון אם תהיה בצורת, היתה לי הרגשה שהוא מוכן גם למעשי ניסים ובלבד שלא תהיה בצורת.

גרשון מחלק את נושא המים לשנים: האחד — מים „רגילים", אלה שבמיכסה המאושרת לכל משק חקלאי, העולים לחקלאי עתה, בעונת החורף, 121 שקל לקוב, ובחודשים יוני-אוגוסט 170 שקל קוב, היינו מחיר ממוצע של 10 סנט לקוב או 150 שקל. השני — „מים חריגים", שהם מעבר למיכסה המאושרת, ויש עליהם תוספת קנס של 77 שקלים בחריגה שעד 10 אחוזים, כלומר, מחיר קוב הוא 227 שקלים. הקנס בחריגה של עד 20 אחוז הוא 180 שקל, ואז מחיר קוב — 330 שקל. חריגה מעבר ל-20 אחוז מקפיצה את הקנס ל-247 שקלים והמחיר לחקלאי הוא 397 שקלים, כ-27 סנט.

בעת בצורת מוכרחים להשקות, עוברים את המיכסה והחקלאי משלם מחיר שאין לו אח ודוגמה בשום מקום בעולם. „במחיר כזה", טוען גרשון סוקול, „החקלאי צריך לחשוב עשר פעמים אם כדאי לו". סוקול מביא דוגמא מענף החיטה: מחיר טונה 170 דולר. בהנחה שבעצירת גשמים צריך להשקות כל דונם שתי השקיות של 100 קוב לדונם, כלומר 200 קוב, והיבול לדונם הוא 400 ק"ג, כלומר טונה חיטה מ-2.5 דונם — כמות המים הדרושה להשקיה היא 500 קוב. עלות המים היא 200 אלף שקל בקירוב ואז ההוצאה למים היא יותר מ-133 דולר לטונה חיטה. עכשיו לך ותגדל חיטה בעלות מים כזאת ושלא יהיו אי-הבנות. לדרום ולנגב אין אלטרנטיבה אחרת, רק חיטה. מה צריך לעשות?

לגרשון סוקול אין ספקות. לדבריו, אם בדצמבר אין די גשם, מחיר המים עם החריגות צריך להיות מחיר רגיל, בלי קנסות. החקלאי, לדבריו, אינו צריך לשלם קנסות על עצירת גשמים. „וחוץ מזה", הוא פוסק, „אפשר להאיץ את מפעל ‚שפדן' (שפכי גוש דן — ח.מ.), במקום להכניס למי התהום להזרים אותם לשדות, ניתן להציל את השטחים הזרועים בדרום".

***

יוסי שיין מהמחלקה לכלכלה בקבה"א טוען, שחשוב לדבר על נזק ודאי ועל נזק אפשרי. לדבריו, עצירת הגשמים בחודשים אוקטובר, נובמבר ודצמבר, הביאה לנזק ודאי. „כבר היום", הוא אומר, „אפשר לומר כמעט בוודאות, שיבולי החיטה יהיו נמוכים בשליש. לא מדובר ביבולי שיא שהיו בתשמ"ג, אלא ביבול ממוצע רב-שנתי של חיטה. השליש החסר יגרום להפסד לא קטן לחקלאי. ואליו צריך להוסיף את עלות הזריעה החדשה. „החקלאים", הוא אומר „הם עם מלא אמונה תמימה, ומתוך תקווה לסיום הבצורת הם הופכים את השדות וזורעים מחדש.

„אם תהיה בצורת", מדגיש שיין, „ילכו לאיבוד בדרום ובנגב כ-250 אלף דונם חיטה ושעורה, שערכם יותר מ-40 מיליון דולר בלי להכניס לחישוב את איבוד ימי העבודה והוצאות אחרות".

יוסי שיין קובע, כי אם ניקח בחשבון את ההוצאות על מים להשקיית מטעים, פרדסים ושטחי ירקות, ונזכור כי במיקרה של בצורת או עצירת גשמים צריך להשקות את השטחים של תבואות קיץ, אפשר לדבר על הוצאה נוספת של 200 מיליון דולר וכל אלה בשעה שענפי החקלאות הם במשבר. התמונה עגומה, הוא אומר. אבל אולי בכל זאת יירד גשם ולא תהיה בצורת...

ממועצת פועלי ירושלים — ועד לכנסת ולממשלה

ויקטור שם-טוב מספר על דרכו הציבורית, עם קבלת התואר „יקיר ההסתדרות בירושלים"

עם קבלת התואר „יקיר ההסתדרות בירושלים" ביקשנו מויקטור שם-טוב לספר לנו על דרכו הציבורית.

כאיש ציבור „נולדתי" במועצת פועלי ירושלים, בשנות ה-40 הראשונות. צעדי הראשונים בזירה החברתית והמדינית של ארץ-ישראל המנדטורית עשיתי בבית ההסתדרות. לא היה לי „קל. הדרך לא היתה זרועת שושנים. ידעתי מחסור, חוסר עבודה, מצוקת דיור קשה. ברחוב מלאכי בשכונת גאולה גרנו חמש נפשות בחדר בודד (חנות ירקות לשעבר), בלי מטבח והשרותים בחצר. כדי לא להפריע לבני המשפחה הייתי קורא בלילות וכותב במכונת-כתיבה ברחוב, מתחת לפנס עמוד-החשמל מול פתח הבית.

נאומי הראשונים בארץ נאמתי בישיבות מליאת מועצת הפועלים, באותן ישיבות מרתקות (מזכיר המועצה היה משה ברעם), שנמשכו עמוק אל תוך הלילה. מליאת מועצת הפועלים היתה בשבילי „במה עליונה". בשקידה רבה הכנתי את נאומי, חשבתי על כל מלה, נאמתי בפרלמנט של מדינה שטרם נולדה.

ועדת התרבות של מועצת הפועלים עשתני מרצה. היתה זו האוניברסיטה הראשונה בה למדתי (השניה היתה ועדת הכספים של הכנסת). הרצאותי הראשונות בפני קהל היו במקומות עבודה. דיברתי על ענייני דיומא, על שביתות של פועלים, על מהפכת אוקטובר, על ספרים שאז ראו אור, על מחזה שהוצג בתיאטרון. הרצאותי נתקיימו בחדרי האוכל של מפעלים, או מתחת לפיגומים של פועלי בניין. זכורות לי הרצאות בפני פועלים ותיקים, מבוגרים ממני, בנאי אבן מהעדה הכורדית, או הרצאות שהתקיימו בדפוס „ג'רוזלם פוסט" ברחוב הסולל („פלסטיין פוסט" דאז). דיברתי בבתי-חרושת כמו מפעלי „טחורש" או בית-חרושת פרידמן. הרציתי בחוגי-בית של ארגון אמהות עובדות, בפני עובדי „הדסה" והאוניברסיטה העברית. לפני כל הרצאה הייתי נרגש מחדש, מה יגידו השומעים? כיצד יקשיבו? האם יסכימו לדברי? קהל השומעים היה אינטליגנטי, ערני, שואל, מעמיק. כאשר זכיתי להקשבה טובה או למלת הערכה — היה זה בשבילי מקור לאושר רב. קהל השומעים היה גם חבר השופטים בפניו נבחנתי כמרצה. במרוצת השנים הפכתי להיות מרצה ונואם מבוקש.

*

השתתפתי במאבקים קשים על יצירת מקומות תעסוקה בירושלים בתקופה של אבטלה גדולה. יחד עם ישראל הרץ מקיבוץ עין-שמר הובלתי מובטלים בהפגנות שהתרכזו בשרות התעסוקה וצעדו ברחובות העיר. התעסוקה היחידה היתה עבודות יומות מטעם הקרן-הקיימת-לישראל, בשתילת יערות בפרוזדור ירושלים. מחוסרי עבודה שתלו אז מאות אלפי עצים, המהווים היום את „יערות פרוזדור ירושלים עד לשער הגיא ובמעלה הדרך משער הגיא אל הבירה.

כעובד ההסתדרות קיבלתי את ראשוני העולים (ביניהם עולי בולגריה ועולי מרוקו), שעלו לירושלים עוד בטרם נדמו בליל תותחי מלחמת השחרור. במו ידי שיפצתי, הכשרתי וניקיתי את המועדון הראשון לעולים חדשים של ההסתדרות במושבה הגרמנית.

ויקטור שם-טוב
מאבקים בתקופה של אבטלה

ברגשי סולידאריות מעמדית ואחריות ליוויתי שביתות רבות על יצירת מקומות תעסוקה ועל תיעוש ירושלים. על זכות הפועלים להתארגן, על מעמדו של ועד העובדים במקומות עבודה, על שכר הוגן. דיברתי אל המוני פועלים מעל גגות של בתים, מהפיגומים, מעל פלאטפורמות של מכוניות-משא, מעל כתפיים של עובדים. לעיתים נשאו אותי על כפיים. צעדתי עם השובתים והייתי אחד מהם. הכרתי את בתי הפועלים, משפחותיהם וילדיהם. הייתי איתם בימי שמחות ובימי יגון. היום אני פוגש אחדים מהם ברחובות העיר: חיוך רחב, לחיצת יד, עיניים מלטפות. בימי בדידות אני מרגיש שאלה הם עד היום הזה ידידי הנאמנים.

*

ידה של מועצת הפועלים היתה בכל. כעובד המועצה ליוויתי את הפעילות התרבותית בעיר, בערבי-אמנות, קונצרטים, בנשף-בידור, ויכוחים פוליטיים. כבר אז חלמתי על תיאטרון לאומי בירושלים, שאליו יורום קהל מהשפלה. פעלתי לגיבושה של „הסטודיה הדרמטית" בעיר, בהדרכתו של הבמאי רפאל צבי, ז"ל. ראינו בסטודיה גרעין ראשי לתיאטרון ירושלמי. בסטודיה זו שיחקו שני צעירים נלהבים וכשרוניים: יעקב כספי ומשה מורחי שניהם נפלו בקרב של הל"ה במבואות גוש עציון בפיקודו של דני מס, ז"ל.

מתוך בית ההסתדרות גוייסתי לשורות „ההגנה". את האימון הצבאי הראשון קיבלתי בסידרת אמונים שהתקיימו במושב עטרות של שנות ה-40. השתתפתי בהגנה על ירושלים (חבל 5 מול בית הספר לשוטרים — גבעת התחמושת של היום). לחמתי בירושלים עד תקופת המצור ובזמן המצור הקשה על העיר במלחמת השחרור. הייתי בין ראשוני המתגייסים לצה"ל עם היווסדו (סגן מפקד גונדת נ.מ. בחטיבה 16).

*

תקופה מסויימת הייתי עובד בקואופרציה הצרכנית של ירושלים (צרכנית „נווה בצלאל"). תקופה מסויימת הייתי מחוסר-עבודה. כמה שנים עבדתי במערכת עתון „משמר" (מאוחר יותר „על המשמר"), ובמרמה הייתי עובד מחלקת הקליטה של מועצת הפועלים. ב-1961 נבחרתי לראשונה כחבר הכנסת ה-5. נלקחתי ישר מזירת המאבקים, „מהשטח" — אל הפרלמנט. ב-1965 נבחרתי להיות חבר מועצת עיריית ירושלים. שמונה שנים הייתי חבר ועדת הכספים של הכנסת, עוד שמונה שנים הייתי חבר ממשלת ישראל בראשותה של גולדה מאיר, ז"ל, ובראשותו של יצחק רבין, ייבדל לחיים ארוכים. שש שנים הייתי מזכיר כללי של מפ"ם. כיום אני חבר הכנסת הי"א.

קיימתי שליחויות רבות, מילאתי תפקידים שונים במקומות רבים — דבר אחד אני יכול לומר באמונה שלמה: בכל תקופת חיי בארץ, בכל התפקידים שהוטלו עלי, בכל פעילותי הציבורית — תמיד ובכל מקום הייתי ונשארתי נאמן לדרכה של ההסתדרות, לחזון ולתנועה, בן למעמד העובדים, ציוני וסוציאליסט.

נסא טוב באמצע

מאת דורית גפן

„פרסולוגיה": חוסר הכרעה או ויתור טקטי זמני

המהלכים האחרונים של ראש הממשלה שמעון פרס מעוררים סימני-שאלה, אם לא מבוכה, אצל מי שלא מצוי בנבכי מחשבותיו וכוונותיו של האיש. בין אלה המקורבים אליו או הטוענים לפחות, כי הם מכירים אותו די הצורך כדי לפרש את מהלכיו, חלוקות הדעות לגבי מהלכיו האחרונים.

מצד אחד, אפשר לשמוע, כי פרס מוכיח פעם נוספת, כי אין הוא מסוגל להכריע, וכי נחישות דעתו, שאותה הוא מבטא מפעם לפעם בהופעותיו הציבוריות, היא מן השפה ולחוץ. לחיזוק טענתם מזכירים אותם „פרסולוגים" את פרשת שרון, שכבר נשכחה כמעט, שבה לא „חתך" פרס אחת ולתמיד, והחמיץ הזדמנות להיפטר משרון, ואולי גם מהליכוד. דוגמה „חמה" יותר היא סוגיית טאבה, אשר בה, לדעתם, נותן ראש הממשלה לממלא מקומו למשוך אותו באף — תוך שהוא (פרס) מוכן אפילו לבלוע התקפה אישית-חזיתית של שמיר על דברים שכביכול אמר. הסבלנות שפרס מגלה כלפי ההתנהגות העקשנית של שמיר בנושא המצרי, אומרים אותם אישים חרגה מזמן מגבולות של סבלנות סבירה, והיא מתפרשת על-ידי שמיר וגם על-ידי הציבור ככניעה לעמדת הליכוד. גם הוויתורים מלוא-החופניים למפלגות הדתיות מציגות את פרס כ„פרה חולבת, שכל מי שמתקרב לעטיניה יכול לסחוט ממנה חלב".

לדעת אותם מבקרים, הדימוי של פשרן עתיר-סבלנות ובעל אורך-רוח, שמקורבי פרס משתבחים בו, ומאמינים כי הוא משתלם ו„עובר טוב" על הציבור, דימוי זה הופך יותר ויותר לדימוי שלילי של מנהיג, שאינו מסוגל להעביר החלטות, שהוא עצמו מצהיר, כי הן חשובות וחיוניות.

הוויתור האחרון של פרס לשמיר בנושא טאבה, וכוונתו לשלוח פעם נוספת את מנכ"לי משרדי ראש הממשלה והחוץ לקאהיר — לשם הבהרות נוספות, הוא לדעתם שיא באותה רכרוכיות בלתי מובנת שמגלה פרס לאחרונה.

בין אותם פרסולוגים בתוך מפלגת העבודה יש המשוכנעים, כי הוא אכן יקיים את הסכם הרוטאציה, והם מביעים ספק, אם ינצל את ההזדמנויות שעשויות להיקרות לו על-ידי הליכוד כדי להביא למשבר לפני מועד הרוטאציה. הצינים ביניהם מוסיפים הסבר משלהם בעניין זה ואומרים, כי ייתכן שפרס מעוניין לקיים את הרוטאציה ולהיות שר החוץ, ואז יוכל לנהל ביתר חופשיות את מדיניות החוץ של הממשלה. אך הם ממהרים להוסיף, כי „תחת זכוכית המגדלת של הליכוד יהיו צעדיו של פרס כשר החוץ. לא פחות מוגבלים, ואולי אף יותר, מאשר בעת כהונתו כראש הממשלה".

*

אך לא כל הפרסולוגים במפלגת העבודה מפרשים כך את מהלכיו האחרונים. ישנם כאלה הטוענים, כי כל מהלך של פרס מדוד ומחושב, ומאחוריו מסתתר מהלך שאינו נראה לכל עין. לדבריהם, הוויתור האחרון של פרס לשמיר בעניין טאבה היה טאקטי בלבד. פרס, כך הם אומרים, פועל מתוך אילוצים אובייקטיביים קשים. כך, למשל, לא יכול היה להביא את עניין טאבה להכרעה לפני שפתר את המשבר עם המפלגות הדתיות, והבטיח אולי (על כך אין הם מוכנים להתחייב) את תמיכתן בממשלה בנושא טאבה. ההבטחות שנתן ראש הממשלה לשר פרץ, שעימן הלך שר הפנים אל מועצת חכמי התורה, וקיבל את המלצתם שלא להצביע אי-אמון בממשלה, הבטחות אלה לא ניתנו חינם, לדעת אותם פרסולוגים. לדבריהם, זהו עוד חישוק שהצליח פרס להדק בהתקרבות שלו לש"ס, הנמצא, כידוע בממשלה ובקואליציה כשותפת חסות של הליכוד. במלים אחרות, בעוד פרס מוותר לשמיר ונותן לו ניצחון יוקרתי כביכול, הוא פעל להבטיח לעצמו את תמיכת ש"ס במליאת הממשלה, כאשר יביא את הנושא להכרעה בתוך שבועיים — מתוך הנחה שבקבינט יהיה בעניין זה תיקו. פרס סבור, כי הצגת שמיר והליכוד כולו כסרבנים מועדים בכל הקשור לקידום התהליך המדיני עם מצרים, אף היא תביא בסופו של חשבון תועלת למערך.

על פי בעלי הגירסה הזאת, ספק אם הסכם הרוטאציה יתממש. לדעתם, לאחר שיבטיח פרס את תמיכת המפלגות הדתיות, יהיה לו קל יותר לתמרן את הליכוד למצבים פוליטיים בלתי אפשריים מבחינתם. על פי הערכתם, הטאקטיקה שמנהל פרס היא „להרוג תורכי ולנוח", לדבריהם, אם אכן הצליח פרס לקשור את המפלגות הדתיות, ובעיקר את ש"ס, הרי המחיר של דחיית ההכרעה בעניין טאבה, והוויתור הטאקטי הזמני לשמיר, הוא לדעתם מחיר סביר ומחושב.

שמעון פרס
כשהוא מוותר – למה הוא מתכוון?

טיפ-טיפה סבלנות

עזר וייצמן
„לעשות צחוק מעצמנו"

השר עזר וייצמן הופתע שלשום כאשר שמע על ההסכמה בין ידידו שמעון פרס לבין יצחק שמיר בעניין טאבה, ועל הכוונה לשגר את המנכ"לים לסיבוב נוסף לקהיר. וייצמן לא היה היחיד שהופתע, שכן כל מי ששמע את הדיווחים על השיחות הישראליות-מצריות, שנסתיימו לא מכבר בהרצליה, הבין, כי חלה תזוזה של ממש בעמדות, וכי מדובר למעשה בעסקת-חבילה, הכוללת לא רק את עניין טאבה, אלא גם החזרת השגריר המצרי לישראל ונירמול היחסים בין שתי המדינות. גם בנושא הפישור-בוררות, שעליו עמד שמיר, חלה תזוזה מצרית מסויימת. לכן אין לתמוה על הפתעתו של וייצמן ואחרים. אך יותר משכעס וייצמן על דחיית הדיון בקבינט, הוא זעם על הרעיון לשגר את המנכ"לים לסיבוב נוסף.

בעיני וייצמן, זה פשוט לעשות צחוק מעצמנו בעיני המצרים — לאחר שמסכמים דברים שוב מתחילים מחדש.

למרות שהיה נדמה, על-פי התפרצות של ויצמן, כי עלול להיות משבר אתו, נראה כי העניין יוסדר. פרס הבהיר לוייצמן, כי עניין טאבה יועלה בזמן הקרוב ביותר, וביקש ממנו עוד טיפ-טיפת סבלנות, לטובת העניין.

דיאלוג של אמת

עוזי ברעם
„רפוטאציה" טובה יותר

מזכ"ל מפלגת העבודה ח"כ עוזי ברעם, הוא בעד שותפות פוליטית עם המפלגות הדתיות. ברעם יודע, כי במצב הפוליטי הנתון, ואשר ספק אם יחולו בו שינויים ראדיקאליים, זקוקה מפלגתו, כמו הליכוד, לתמיכת המפלגות הדתיות. לדבריו, הוא בעד שמירת הסטאטוס-קוו בנושאי דת, והוא מוכן לבדוק כל נושא לגופו של עניין. יחד עם זה הוא חוזר ומדגיש, כי עמדת מפלגת העבודה ועמדתו של שמעון פרס, שאותה חזר והשמיע רק לאחרונה, היא, כי אין מקום להתפשר בעניין „מיהו יהודי". ברעם סבור, כי ההצעה החילופית של השר פרץ, לפיה תינתן הסמכות לבתי-הדין-הרבניים לאשר כל גיור שנערך בחו"ל, גרועה עוד יותר מאשר תיקון החוק „מיהו יהודי", שכן, בדרך זו, יפקיעו למעשה את זכותו של יהודי שגויר בחו"ל, ואשר משרד הפנים מסרב לרשמו כיהודי, לפנות לבג"צ.

מזכ"ל העבודה טוען, כי על מפלגתו לנהל דיאלוג של אמת עם המפלגות הדתיות. כלומר, עליהן לדעת מהם ה„קווים האדומים" של „העבודה", וכמה היא מוכנה ללכת לקראתם. הצגת העמדות של הדתיים בעניין מצפוני לעומת גישה כביכול פראגמאטית של עמדות „העבודה" אינה נכונה לדעתו. „ההתנגדות שלנו לשינוי החוק ‚מיהו יהודי' היא לא פחות מצפונית, וכך גם יש להציג זאת, הוא אומר. הוא אינו מאמין, ש„העבודה" יכולה להתחרות עם הליכוד בוויתורים לדתיים. כל מה שנהיה אנחנו מוכנים לתת להם — שרון יציע להם עם תוספת. החיבור של הדתיים אתנו יכול להתקיים רק מפני שהמפלגות הדתיות, ש"ס ואגודה ורבניהן, רוצים בממשלה שמגלה אחריות בנושאי ביטחון. מבחינה זו יש ל„עבודה" „רפוטאציה" טובה יותר. ברעם מרגיש לחזק דעתו את דברי הרבנים נגד „התגרויות בגויים".

ראוי להזכיר, כי השר פרץ, אשר מסר על שיחתו עם ראש הממשלה בנושאים הדתיים, אמר, כי הוא זה שהציע לפרס את התחליף של בתי-הדין הרבניים, אך הוסיף, כי פרס לא נתן לו כל תשובה, אלא אמר שהנושא אינו מוכר לו, והוא יבדוק אותו. על פי עמדתו החד-משמעית של המזכ"ל ברעם, שהיא מבטאת כנראה את רוב חברי המפלגה בשאלת „מיהו יהודי", ספק אם ההצעה של הרחבת סמכותם של בתי-הדין הרבניים לאשר כל גיור שנעשה בחו"ל תעבור במוסדות מפלגת העבודה.

האב, הבן והשם

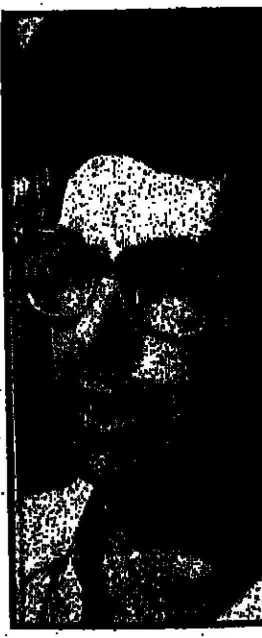

בגין ג'וניור
בעזרת השם

מנחם בגין אינו מתכוון לחזור לפוליטיקה. אפילו מעריציו המסנוורים ביותר כבר חדלו לדבר על „נס" שיבתו. עתה ישנם המעלים אפשרות, מעט יותר ריאלית, שבנו של בגין, בנימין זאב, ייכנס לפעילות במפלגה, ואולי גם ייכלל ברשימת הליכוד לכנסת הי"ב.

עד שתתברר סברה זו, יופיע היום בגין הבן כאורח הכבוד בארוחה חגיגית שתיערך הערב בתל-אביב לציון ששים שנה לייסוד הצה"ר (הסתדרות הציונים הרוויזיוניסטים), ובמלאות 105 שנה להולדת זאב ז'בוטינסקי.

יש משהו סמלי בהפיכתו של בנימין זאב בגין לאורח הכבוד, של אירוע כזה כאשר באותה חגיגה, הנערכת בחסות יצחק שמיר, ישתתפו גם שרי וח"כי „חרות". כאשר האבא לא בא — מסתפקים בבן. מה יש לומר, השם בגין הוא עדיין שם-דבר ב„חרות".

„העז" הוצאה מהמפד"ל

לאחר שהכניסו את „העז" לבית המפד"ל, בצורה כמעט אולטימטום לד"ר בורג, להפקיד מכתב לראש הממשלה המודיע על התפטרותו של בורג מהממשלה — אך הוא עמד בפרץ, ולא נכנע — החליטו עתה להוציא את „העז", ולהסתפק במה שבורג היה מוכן לתת לפני ימים לא רבים — התחייבות אישית שלו, בכתב, כי יתפטר מיושבות המפד"ל, או לא יאוחר מה-30 ביוני 86'.

בדיעבד מסתבר, כי כל ההצגה היתה מיותרת. בורג עמד על שלו, ודעתו נתקבלה.

אלה שאינם מאמינים לבורג, יצטרכו עכשיו להמתין עוד כמה חודשים כדי לדעת אם אכן צדקו בחששותיהם, ותביעתם לבטחונות וערבויות היתה מוצדקת, או שחשדו בכשרים. דבר אחד ברור, אף אחד לא יגזול מבורג את „הסטיספקציה" לראות כיצד „יוצאת הנשמה" של כמה וכמה ממתחריו הצעירים, אשר ייאלצו לסבול אותו כשר המפד"ל עוד שש חודשים תמימים. אך העיקר הוא, שאנשי הפירסום של המפד"ל יוכלו לבשר במודעות הענק הקוראות לציבור הדתי להתפקד, שבמפד"ל יש לשוםפינת.

ספרים פתוחים

מעמה לצה הפלילי בפרשת הקרקעות בודקת המשטרה גם אפשרות של מתן הלוואות על-ידי חלק מסוחרי הקרקעות שקשורים בפרשה, למערכת הבחירות של הליכוד. [illegible] בישראל [illegible] לתרום למערכת בחירות ללא הגבלה של סכום [illegible]

נראה, כי בליכוד חוששים מגילויים מהסוג הזה — וזו הסיבה העיקרית לקרונה הרעשנית שעושים חלק מאנשי הליכוד, ולא רק בגלל [illegible] של ההתנכלות פלילית אישית, של איש זה או אחר מאנשי מפלגה. באחרונה אין פרסומים כאילו יש מחלוקת בין שתי המפלגות הגדולות שלא לעסוק בעניינים אלה [illegible]

רשות הקורא

מאבקה של היהדות המתקדמת

המאבק שמתנהל כעת על נפשה של החברה הישראלית, בין הזרם הלאומני הבלתי רציונאלי לבין החלקים המתקדמים בחברה, הוא מאבק גורלי גם לתנועת העבודה, ולמפ"ם בתוכה. מבחינה זו, לדעתי, אין חלק בתנועת העבודה יכול להיות נייטראלי במאבק המתחולל בין הממסד הדתי האורתודוקסי לבין התנועה הרפורמית („היהדות המתקדמת") והתנועה הקונסרבטיבית. במלחמה זו מקומה של תנועת העבודה הוא לצידן של תנועות אלו, במאבקן למען חופש הפולחן והארגון הקהילתי וזכותן למעמד רשמי שווה לזה של התנועה האורתודוקסית והחרדית.

עקב חשיבותו וגורליותו של מאבק זה לעתידה של החברה הישראלית בפרט ולעם היהודי בכלל, נדמה לי שתנועת העבודה ומפ"ם חייבות לשקול נקיטת צעדים ואמצעים בלתי קונבנציונאליים, כדי לקדם את הצלחת מחנה היהדות המתקדמת.

לו התנועות הקיבוציות, התק"מ והקיבוץ הארצי, בתמיכת ההסתדרות, היו מכריזות על שנת 1986 כשנת ארגון של קהילה רפורמית בכל קיבוץ וקיבוץ, המועדון לחבר היה הופך להיות בית קהילה של יהדות מתקדמת, בו מתנהלים חיי קהילה ערים ותוססים בתחומי היהדות, התרבות והחברה. אם בכל עיר ועיירה היו מוקמים, לצד מועדוני „צוותא", קהילות של היהדות המתקדמת, היו מאות קהילות רפורמיות של יהדות מתקדמת לוחצות ודורשות ממשרד הדתות מעמד חוקי שווה לתנועות הממסד הדתי. מצב כזה עשוי לפתוח סיכוי חדש לתנועה הרפורמית, אך גם לתנועת העבודה בישראל ובתפוצות. אני מודע לכך שרעיון זה נראה חריג ונועז מדי, אך „בעת צרה וסכנה היא לישראל" והיא מחייבת צעדים נועזים.

יוסף קליין, אשקלון

לקרב את הציבור למשטרה

מהמוסכמות, בחינת מושכל ראשון הוא, כי המשטרה כמערכת המשפט והכנסת הן בחינת „יכין ובועז" של חברה דמוקרטית. מכל אלה, המשטרה היא הממלאה תפקיד קשה מאוד, בהרבה מסירות, כשמפאת אופי התפקיד יש לא מעטים שאינם מידידיה, בלשון המעטה. אירגון המועצות האזוריות של ההתיישבות העובדת שם לו למטרה מקודשת דנא לקרב את הציבור למשטרה, ולבטא את היחס הנאות שהיא ראויה גם ראויה לו, הוא עושה כן בעצמו, גם כוועד הציבורי למען השוטר והסוהר וגם במועצה המייעצת (לשר המשטרה) לרווחת השוטר והסוהר.

יש לצאת בכל התוקף ובהתרצות נגד השועלים המחבלים בכרמים ע"י התקפות שלוחות-דסן נגד המשטרה והיועץ המשפטי לממשלה, להן אנו עדים באחרונה להוותנו. התקפות אלו הן אנטי-דמוקרטיות ואנטי-ממלכתיות ומכרסמות ביסודות קיומנו.

י. שיין,
יו"ר הנהלת ארגון המועצות האזוריות

מילוא הקפיץ את הצופה

בתכנית הטלוויזיה „מוקד" ב-11.12.85, בה דנו בהתערבותם של גורמים פוליטיים בחקירות הרשות המבצעת כמו המשטרה, היה סגן שר החוץ רוני מילוא הדמגוגי והתוקפני ביותר, והקפיץ את הצופה מכסאו. לשונו החלקלקה הפיקה פנינים בניגוד לכל הגיון ואמת אלמנטרית. עצם הופעתו, כאיצטלה של מגן המסכנים הקרובים לצלחת מפלגתו, הקשורים בעסקות קרקע מפוקפקות בגדה, לא הלמה מחוקק ופקיד בכיר בממשלת ישראל.

כדי להצדיק את בהילותו למשטרת פתח-תקווה, בה מתנהלת החקירה שאינה לרוחו של מילוא, טען שבא לנחם ולעודד את חברי מפלגתו השרויים בצרה — לא כפי שנהגו כמנם שרים בממשלת המערך, שנטשו את חבריהם כאשר אלה הסתבכו בחקירות פלילים.

בהקשר זה יש לשאול את הח"כ מילוא, האין גישה זו, של התערבות גורמים פוליטיים בחקירות המשטרה, מעודדת ולזול במערכת המשטרתית כולה מצד אזרחים.

חיים חצור, איילת השחר

אור אדום

הצעתו של חה"כ כהן-אבידב, להתחיל במסע תעמולה למען ילודה יהודית, היא הצעה נלוזה, הפוגעת בכבוד האדם והופכת בני-אדם ותינוקותיהם למכשיר למען מטרות פוליטיות — במקום שבני-האדם יהיו המטרה עצמה. וזוהי הצעה הפוגעת בנשים, וחותרת להפוך אותן לבתי-חרושת לתינוקות. הצעה גזענית, הקוראת לממשלה להפלות בין אזרחים יהודים לערבים, לעודד את לידתם של אלה, אך לא של אלה.

העובדה שהכנסת לא הסירה מעל סדר יומה את ההצעה, שהועברה לוועדה ברוב גדול למדי, כי מפלגת העבודה הצביעה בעד ומפ"ם לא הצביעה נגד אלא נמנעה — מדליקה אור אדום ומהווה סימן נוסף להידרדרות החברה הישראלית.

נעמי עוז, רמת-גן

מאת יששכר וישניא

קולנוע

„לוציה" (קובה 1969)
בימוי: הומברטו סולאס. יצירת קולנוע היסטורית בממדים אפיים, הנחשבת עד היום לאחד הסרטים הטובים ביותר שיצאו מן העולם השלישי. „לוציה" מחולק לשלושה חלקים, כל אחד מהם מתרכז באשה מתקופה אחרת של ההיסטוריה הקובנית: אשה אריסטוקרטית חושנית מתאהבת בזר בוגדני בימי הכיבוש הספרדי — 1895; נערה בורגנית עוזבת את משפחתה לטובת פעילות מהפכנית ימי מרידות 1933; אשה כפרית חזקה ננעלת בביתה על־ידי בעלה המטופש בקובה הפוסט־מהפכנית של שנות ה־60. הבמאי עושה שימוש וירטואוזי במגוון סגנונות וטכניקות קולנועיות, בסרט שמכונה „חף עם הרוח" הקובני. (160 דקות).
24.12 ב־21.15. סינמטק ירושלים.

„סוזן, סוזן" (ארה"ב 1985)
בימוי סוזן זיידלמן. על פי עדותה עשתה סוזן זיידלמן את הסרט בהשראת „עליזה בארץ הפלאות" של לואיס קרול. ו„סלין וז'ולי יוצאות לשוט בסירה" לז'אק ריווט. עלילת סירטה עוקבת אחרי עקרת־בית ניו־יורקית משועממת. המתוודעת באמצעות מודעה מיסתורית בעיתון לצעירה חושנית, זרוקה ומשוחררת, לובשת את זהותה ומתוודעת לצד נוסף של החיים. השחקנית מדונה, שבמקביל להופעתה בסרט החלה להתפרסם, תרמה להפצת הסרט גם על־ידי שירה שהוכנסו לפס הקול מאוחר יותר.
21.12 ב־21.30. סינמטק ירושלים.

●

תיאטרון

„הפלסטינאית"
מאת יהושע סובול.
בימוי: גדליה בסר. דרמה בתוך דרמה. במהלך הפקת סרט טלוויזיה, המגולל את פרשת יחסיה של צעירה פלשתינית עם ידידה הערבי, עם אהובה היהודי ועם מאהבה האנגלי. מתפתחים סכסוכים ונירקמים יחסים בין חברי צוות ההפקה. במהלך הסרטת סיפור האהבה הטראגי בין מגדה לדוד, שבו משחקת שחקנית יהודיה את תפקיד הצעירה הערביה, מסתבר אט אט, כי תבנית היחסים השוררת בין עמים הנתונים בסכסוך משתלטת על היחסים בין בני האדם. עם זאת מתבהרת הברירה היחידה: יצירת חיים בעבודה משותפת או התאכזרות הדדית אלימות ורצח.
22.12 ב־20.30. הקאמרי ת"א.
23.12 ב־20.30 וב־16.30. הקאמרי ת"א.

„הקידוש"
כתב וביים שמואל הספרי. משתתפים: עדנה פלידל, יוסי צרבר, דב נבון. דרמה משפחתית, המתארת משבר ביחסים בין בני הזוג הדתי אריה ופנינה שילוני, שעה שבנם היחיד משמש מתווך ביניהם. המחזה, שנכתב על רקע מלחמת ששת־הימים, מרמז על התהליכים שהתרחשו בחברה הישראלית. הקצנה דתית ומסחור ערכים ולאומנות. מצחיק מסמרר ומרגש עד דמעות.

●

מחול

להקת מחול בת דור
בתוכנית: „רגעים שבזכרון" מאת צ'ו סאן גו. „מקבת" מאת רודני גריפין. „פיאף וודוויל" מאת רודני גריפין.
21.12 ב־20.30 בבת־דור ת"א
22.12 ב־20.30 בבת־דור ת"א

להקת מחול בת שבע
19.12 — יום מחול ארוך, תיאטרון ירושלים ב־9.30 בבוקר.
23.12 — בתוכנית: „משחקים טרויאנים", „קנון", „סיזיפלקט"
בהיכל התרבות. עפולה, ב־20.30.

נאטיא מאלה — זר ריקודים הודיים
משתתפים: רן שינער, סוזן הול. מחול הודי קלאסי וירטואוזי בתלבושות ססגוניות ועדיים אותנטיים. בליווי דברי הסבר. הרקדנים יופיעו בסגנונות: בהאראטא נטיאם, אודיסי, קאטאק.
25.12 ב־20.30 בבית יד־לבנים ת"א.

●

מוסיקה

התזמורת הקאמרית הישראלית
מנצח: יואב תלמי. סולנים: מרים פרייד־כינור. עודד פיגטוס — אבובן.
בתכנית: אבני, דבו'אק, צ'ייקובסקי, מנדלסון.
22.12 ב־20.30 בעיר.
23, 24, 26/12 בבוזיאון ת"א
24.12 בחיפה.

בעריכת עלינא תורי

מחול ראשון | תוצרת־בית

מאת גיורא מנור

לפעמים אפשר לראות בחלונות־ראווה שלט המבריז: ביצי־משק טריות. כאילו סתם ביצים מיוצרות במכונה ונולדות לא־טריות! ובכל זאת יש משהו בנוסח זה של פרסומת, המזכיר לי — לחיוב! — את להקת המחול הקיבוצית, שהופיעה השבוע בתיאטרון ירושלים בשלוש עבודות חדשות, שתיים מהן „תוצרת־בית" ממש והשלישית של כוריאוגראפית, שעבדה שנים לא מעטות עם „בת־שבע" ומתגוררת כיום בקנדה, לינדה רבין.

המופע נפתח ביצירה, שכבר הפכה למרכיב קבוע בתוכניות הלהקה, „בוס העין מיכאל", מאת רמי באר עם מוסיקה, מאת יוסי מר־חיים. המוסיקה מוצאת חן בעיני יותר ויותר עם כל ראייה חוזרת של המחול הדראמטאי המצוין הזה. הפעם רקד את תפקיד „המוות", שהוא, בעצם, הגברות הבלתי־נמנעת, שלמה יוגה. הוא פרטנר, התואם את הגיבור הראשי, בועז פתח, ותנועותיו משכנעת. ואולם, האוטוריטה הנחוצה נוצרת כעת. משהחליף שלמה את זכרי רגן, שיצר את התפקיד, במועד, שעה שלזכרי, בשל קומתו והכוכב שבה, היתה בו מלכתחילה.

הבה נפנה אל היצירות החדשות. רמי באר, כוריאוגראף־הבית המוכשר של הלהקה והמרצה כרגע את תקופת־הצינון הקיבוצית שלו ומייצר ברגים בבית המרושת של געתון, קיבוצו, התלהב ממחרוזת בת תשעה שירים מאת שלמה גרוניך, אותם שרה רמה סמסונוב, ויצר את „מתולות לשירים" במתכונת סוויטה, או אם תרצו, פסיפס של אבני מוזאיקה זעירות, צבעוניות וניגוריות. משום־מה יש

וקשה לאינטרפרטאציה, מאת בלה ברטוק. זהו מחול רב־תנופה, הדורש אנרגיה אדירה. רקדנית כוורדת מול ארבעה גברים — זו סיטואציה מליאת מתחים. קטעים חזקים אחרים, הבאים אחרי פתיחה נחרצת אבל לא ממוקדת דיה, לדעתי, בנויים על הניגוד בין אוניסונו החלטי בהשוואה לתנועות של זחילה ואפילו מחוות כמעט משחקיות, בהן כאילו מאכילים הרקדנים זה את זה וזה את זו מכף ידם.

התלבושת שעיצבו דניאל לוי ואורה שפנגטל, בגד ריקוד שחור־אפור ועליו מיני קווים, המזכירים תולעים, לא עלינו, אינו מחניף למבצעים ואפילו משעמם. אבל התנועה הבנויה היטב מתגברת על מכשלה זו, גם בזכות עיצוב התאורה הדראמטי של יעל רוטמן.

הדה אורן, גם היא בגדר „כוריאוגראף־בית" בלהקה הקיבוצית, ב„צחוק המר" חברה עם שותפה הוותיק משה קילון, מוסיקאי האוהב להשתמש בקולות מן הטבע החי והדומם ליצירת הפסקול.

ניצה גמבו וענת אסולין, שתי רקדניות מצוינות, האחת בעלת רמות של איכרה, הרגילה להלך בשדות והשנייה יצור קטן וקפיצי, מקסים, ייצגו את שתי הדמויות, השאולות מיצירה ספרותית (הרומן „מרסיה וקאמייה" מאת סמואל בקט) בתשלובת רבת־פנים של יחסי עזרה ותמיכה, ניכור ואפילו איבה מסוימת.

לאחרונה, ניכרת נטייה של כוריאוגראפים, לגלות מחדש את תיאטרון האבסורד, כמקור למחול מודרני. הנה יצר בז'אר את „הכיסאות" היונסקיים שלו, או קריסטינה הורוות, יוצרת הונגריה צעירה, הפועלת בעיר פרייבורג שבגרמניה. היא מתעתדת לבוא לעבוד עם

„הצחוק המר". בתמונה: ניצה גמבו וענת אסולין

ברצף הקטעים, המולידים ברב־גוניותם המרצדת והאופי הכאילו עממי את ה„מחולות החלומיים" (DREAM DANCES) של ג'ירי קיליאן למוסיקה של בריו ששרה קתי בארבריאן, קיים מעין שבר, המבדיל בין הקטעים הראשונים, עשירי ההמצאות המבוצעים בחן ובקלילות, לבין החלק המסיים, החל במחול הבנות (אסנת, נגה, ניצה וסיון) בשמלות הפרחוניות, שיש בו משהו מהכידור וה„שאנסונס".

התלבושות שעיצבה סניה אבוקסיס מרהיבות, והסוויטה כולה שופעת אור ומגרה את הקהל למחוא כף בסיומו של כל קטע וקטע.

לינדה רבין בחרה למחול שלה „ומרומים" שם שלא מצאתי כל קשר בינו לבין הנעשה על הבימה, אבל מה זה חשוב, מוסיקה מצוינת

הלהקה הקיבוצית, מחזה בתנועה ודיבור בשם „השיעור באנגלית", שיש בו קירבה רבה ל„זמרת בעלת הקרחת", מחזה שאף הוא מבוסס על האבסורד שבדיאלוגים המצויים בספרי־לימוד השפות הזרות.

„גילוי מחדש" זה של תיאטרון האבסורד אינו מקרי, לדעתי, כי הבסיס הדראמטי, שאינו משתמש בעלילה, כהגדרתה הקלאסית על־ידי אריסטו, כלומר, כזו שהיא בעלת התחלה (אקספוזיציה), שיא והתרה בסיום, ושההתפתחות הפסיכולוגית של הדמויות אינה מרכיב נחשב בו, מתאימה מאין כמוה לתיאטרון־המחול.

הלהקה הקיבוצית שבה לא מכבר ממסעה השני לארצות־הברית, וזכתה שם לתגובות מצוינות. המופע בתיאטרון ירושלים הוכיח כעליל, שזו חבורה של רקדנים השופעים חמימות וחדוות־תנועה, שלרשותם יוצרים עצמאיים מעולים.

זמר | להקת פיקוד דרום יצאה לדרך

להקת פיקוד דרום

מאת יוסף גילת

להקת פיקוד הדרום היא הלהקה החמישית שהוקמה בצה"ל, ותפקידה העיקרי הוא להקל על שירות החיילים ולחזק את הקשר של החייל למקום שהותו. תפקיד הלהקה הצבאית ביום קשה מבעבר, כי זו תקופת רוויית ספקנות. החיילים של היום הינם מאזיני רדיו וצופי טלוויזיה, וצריך לתת מענה תרבותי ברמה מקצועית, ללא פשרות.

להקת פיקוד הדרום מורכבת מחיילים מכל רחבי הארץ, והדרום מיוצג בה על־ידי שני חיילים מדימונה.

בשיריה שמה הלהקה את הרגש על נופי הדרום ועל הווי החיילים בפיקוד הדרום ויחידות המיעוטים המשרתות במרחב הדרום.

לקראת הבכורה, שנערכה בראשית חודש דצמבר השנה באולמי המועצה האזורית אשכול, ציין אלוף פיקוד הדרום „את הקשר והאהבה לנופי המדבר תוך הרגשת דמותו של החייל הקרבי". מופעי הלהקה בנויים לכל רמות החיילים ולכל הקהלים, מן הפלוגה ועד האוגדה. הלהקה גיבשה לעצמה סגנון עצמאי, אך הושפעה במידה מסויימת מלהקות העבר.

הלהקה מונה 15 חיילות וחיילים, לעומת 25 חיילים בעבר. המספר המצומצם נקבע על־ידי הרמטכ"ל, כדי להקל על ניידות הלהקות. בעבר הגבילו הלהקות את הופעותיהן לאולמות גדולים בלבד והלהקות של היום מופיעות בכל תנאי השטח האפשריים.

עם הקמת חמש הלהקות רואים בפיקוד צה"ל כיוון נכון בדרך החינוכית וזאת לאחר הפוגה ארוכה, ארוכה למדי, בה לא חיו בצה"ל להקות הווי, על פי החלטת הרמטכ"ל הקודם.

בתוכנית בת למעלה משעה מושרים 12 שירים ומוצגים חמישה מערכונים. השירים בסגנונות מוסיקאליים שונים, החל מאלו המזכירים את שירי ארץ־ישראל היפה ועד לסאמבה. המנהל המוסיקאלי הוא עוזי אסור והבמאי רוני אבירם. על העיבוד המוסיקאלי הופקדו גיל דור, יאיר שרגאי ונתן כהן.

בין הכותבים: מנחם זילברמן, חנן יובל ואילן גולדהירש.

תקליט הלהקה ייצא בעוד כ־30 יום, ואז ישמעו אותם ברדיו ויראו אותם בטלוויזיה.

תיאטרון | הפנים המכוערות של הצבר המיתולוגי

מאת יעל ישראל

התיאטרון לילדים ולנוער סיכם את שנת הפעילות תשמ"ה כשנה פעילה, מרובת ימי־עיון לתלמידים ולמורים, מפגשי תיאטרון, פרוייקטים וימי תיאטרון בבתי־ספר ברחבי הארץ. גם השנה ממשיך התיאטרון בפעילותו הענייפה ובקשת של הצגות לגיל הרך ועד בית־הספר התיכון.

אחת ההצגות שתוצג השנה בבתי־הספר התיכוניים היא „העץ". את המחזה כתב מוטי לרנר על פי הסיפור „ברידות" של שלומית הר אבן.

כמו שאר ההצגות, גם ל„העץ" יש מטרה חינוכית. ההצגה מתמקדת בשואה ובקשיי הקליטה של חריג בקבוצה: שלומק (רוני לרנר) הוא פליט־שואה שכל משפחתו נספתה במחנות, שעלה ארצה ב־1940 בעיצומה של מלחמת העולם השנייה. אך בטרם נתגלו אימי מחנות הריכוז הנאציים. שלומק, חריג בלבושו המסורבל והגלותי, בגינוניו ונימוסיו האירופיים, נופל לתוך חברה צברית עוקצנית בפנימיה אליה נשלח. מכאן ואילך יש רק קשיי קליטה: איש לא מבין אותו ולא מוכן להאמין לסיפוריו המזעזעים אודות שואת יהודי אירופה, וכייחוד אינם מוכנים לקבל את התיאוריה שלו כדבר „הצאן המובל לטבח מחוסר ברירה".

שלומק הוא הסבוני והפחדן מפולין, שלועגים למנהגיו הזרים. מתעללים בו, מספרים מאחורי גבו בדיחות על טיפשותם של פולנים — כך מתייחסים אליו חבריו לפנימיה, שהם הסטריאוטיפים של „הצבר המיתולוגי", עתיד האומה. אלו שחינכו אותם מילדות לתפקידי הגנראלים של המדינה העתידה לקום. כוח הוא בועז (קובי נח) טיפוס של מנהיג אגוצנטרי ומחוספס, ולו הנערה היפה ביותר בפנימיה (ענת מגרלט). שלומק, העולה הרגיש והמופנם, מתחכך באצולה הצברית ולא מצליח להסתגל למנטאליות החדשה, כי הוא מתעקש לספר „סיפורים ואגדות". גם מורהו (איציק בר יוסף) והפסיכולוגית של הקיבוץ (רותה ממירי פניאן) פוטרים את סיפוריו על הוויו השואתיים בהסברים פסיכואנליטיים כדבר רגשי־אשם וילדות עשוקה.

כאמור, אין איש שמאמין לסיפוריו. כמו של סערות איומות באירופה, בפלשתינה א"י היה שקט יחסי, אותם נערים שחונכו בפנימיות על חלב מלא, ניחוח חציר, שבתות בקפא"ס וגאווה לאומית, לועגים לשלומק ואומרים לו שמה שהוא מספר לא ייתכן. שקרה „הרי אנחנו לא בימי הביניים" — אומר לו בועז — „היום יש רדיו ועיתונות". הם בכוח גדול הם מאשימים אותו בפחדנות: הוא לא נמנה על גזע הלוחמים שלא יודעים פחד מהו, שהאימה והטרור נראים להם מושגים רחוקים ויותר משהם מפקפקים באמיתותם הם פוחדים להאמין. בהם כי לא להתייחס מתכחשים, אוטמי אחוניים למול אמת מאיימת, כך מתגלות פניו המכוערות של הצבר המיתולוגי. זה של „ילקוט הכזבים" שפשוט מסרב להקשיב.

כך, באווירת האופטימיות והנעורים בפנימיה — אווירה מרומה של כוח — גוברת אכזבתו של שלומק מהחברה החדשה שאינה מקבלת אותו, בעיקר מפני שאיש בסביבה לא מוכן להקשיב לעדותו המזעזעת. בניכור הגורל והוסר האמפתיה מתחזקים פחדיו מזכרונותיו מימי הגיטו, עד שהוא בורח מהפנימיה כדי למצוא אוזן קשבת.

שישה חודשים אחר־כך, בשנת 45' יבו חבריו ומוריו על חטא, כשכל האימה הנוראה תתגלה בעולם עם כניסת בעלות־הברית לארצות הכבושות. אז יבינו שמה שסיפר שלומק היה רק אפס קצהו של כל הזוועות הנוראות.

יורם פאלק, לשעבר במאי הבית של תיאטרון „באר־שבע", השתמש באמצעים בימתיים מינימאליים, כדי להקל על הצגה הצעיר יש בהצגה שירים רבים שמנוגנים בפליי־בק. את המוסיקה כתב דורי אור, תפאורה ותלבושות עשה בוקי שחרוב ומסך רוט הדריך את השחקנים בקרבות הקפא"ם שהם מבצעים במיומנות נוסח ימי הפלמ"ח.

תקליט | מי הרג את ג'וק יואינג?

מאת עופר ניר

מתי, אם בכלל, ישובו להקרין את הסידרה „דאלאס" לכל מכורי ג'יי.אר. ושות' בישראל? למנהלי הטלוויזיה פתרונים. בינתיים, מי שמתגעגע חזק ונוסע להוי־לאריי, יוכל לשוב עם מתנה: תקליט ושמו „דאלאס, הסיפור במוסיקה".

את הרעיון הגה מפיק מופשר וזריז בשם ארטי ריפ, שעבר בשנות השישים וראשית השבעים עם שמות מוכרים כמו להקת „הספיות האהובות", מלאני, בילי ג'ואל וזמרי ארוזין הוקינס. העקרון פשוט: לקחת מצבים, אפיזודות, דמויות, תככים — הכל תוצרת בית־המדרש בחוות סאות'פורק — ולהפוך אותם לשירי קאנטרי. ב... יע זמרים מוכרים מן התחום המוסיקאלי הזה ועוד כמה שחקנים מן הסידרה. קדם לתקליט תקליטון ושמו „מיצוי על הזמן האבוד", בביצוע קריסטל גייל ונארי מוריס. זהו שיר הנושא של הסידרה. השירים נושאים שמות כמו „מי אתה חושב שאתה, ג'יי. אר?", „הבדידות בעיניה של לוסי", „מי הרג את ג'וק יואינג" וכן הלאה. העקרון ברור. מבצעים, נוסף לגייל ומוריס, קארן ברוקס. „האחריות פורסטר" וג'וני לי, המוכרת ביותר, לפחות לקהל הישראלי, היא קריסטל גייל, ששרה בשנת 1977 את הלהיט „האין זה הופך את עיני החומות לעצובות?". גייל היא אחותה של זמרת הקאנטרי הידועה וגיבורת הסרט „בתו של כורה פחם", לורטה לין. מוריס התפרסם לפני למעלה משנתיים, כאשר נבחר על־ידי ג'וזף פאפ להופיע בהפקה חדשה של האופרה „לה בוהם", לצידה של הזמרת לינדה רונדסטט. ג'וני לי הופיע לצידו של ג'ון טראבולטה בסרט „קאובוי עירוני" וזכה ללהיט גדול, „מחפש אחר אהבה".

השחקנים הנוטלים חלק בתקליט הם סטיב קנאלי (ריי קרבס), הווארד קיל (קלייטון פארלו) וג'ניל האריסון, דמות חדשה למדי בסידרה, ג'ימי יואינג. אחייניתו המסתורית של ג'יי.אר. רק להווארד קיל יש הכשרה מוקדמת כזמר. הוא התפרסם בשנות ה־40 וה־50 כאשר הופיע במחזות־זמר מצליחים כמו „נשקיני קייט" ו„שבע כלות לשבעה אחים". לאחר שנים לא מעטות של דעיכה, הזמין התפקיד ב„דאלאס". בעוד להחזיר אותו לכותרות. כעת ניתנת לו ההזדמנות לעשות את מה שהוא אוהב באמת: לשיר.

שורשי הוויכוח
השסע הפנימי

מאת משה ציזיק

מאמרו של פרופ' שטרנהל והתגובות שבאו אחריו, ובעיקר הריאיון עם מזכ"ל מפ"ם (ראה „חותם" 25.11.85). האירו את מכלול הבעיות בהן מתלבטת מפ"ם מאז שפרשה מהמערך לפני 16 חודשים. אני רואה את שורש חולשתה של מפ"ם בראש וראשונה בחילוקי־דעות מהותיים בתחום הרעיוני־פוליטי, ובערעור האופי החברתי שאפיין את מפלגתנו, לא מעט בהשפעת הקיבוץ־הארצי. כל יתר הסוגיות, שהן חשובות מאוד, לנובעות משני אלה. ומן הדין לקיים סביבם את עיקר הוויכוח.

כאשר החלטנו לעזוב את המערך בעקבות הקמת ממשלת הליכוד הלאומי היינו מאוחדים. אולם התברר כי האחדות נגד לא מספיקה כתור בסיס להתלכדות פנימית בעד. חילוקי־הדעות הרעיוניים לא פסקו. לרוע המזל כל הלהט, שצריך היה לכוונו החוצה לשם חיזוקה של המפלגה עם החלטתה החדשה, כוון כלפי פנים, ומה שייחד את מפ"ם מבחינה חברתית כמפלגה אידיאולוגית — שהמאבקים האישיים הם ממנה והלאה והתגלה כעניין שחלף. ויוגד ברורות: חילוקי־הדעות בתחום הרעיוני אפיינו את השומר־הצעיר מאז התארגנותו כגוף קיבוצי רעיוני.

אבל המאפיין אותנו תמיד היתה רוח טובה של חתירה לשותפות, של מיצוי השותף, חירות הויכוח, וסבלנות עד תום, תוך עיכוב הכרעות עד שאפשר היה ללכד מסביב להכרעה זו או אחרת את מרבית המחנה. וכל זאת תוך משמעת ביצוע למופת.

בתולדות מפ"ם (והקיבוץ־הארצי) ישנה תחנה ברורה שבה חל שינוי הכיוון הזה, של משמעת הביצוע למרות חילוקי־הדעות. כאשר הוקם המערך עם מפלגת העבודה, וחלק מהמפלגה מהקיבוץ־הארצי עשה דין לעצמו ופרש.

יש לשכוח את כל אלה שעל אף התנגדות למערך נשארו בתוך מפ"ם, וקיבלו על עצמם משמעת הביצוע. אני אישית מסתייג מכל ניסיון, אם אמנם נעשה (ואינני מצוי בכך), להתארגנות סיעתית כזאת או אחרת. ולפריקת עול המשמעת בביצוע לגבי החלטות המפלגה.

אבל קרה עוד משהו בלתי מבוטל. הרוח הרעה, של מאבקים אישיים והתארגנות, שאותה ביקרנו במפלגות אחרות, פקדה גם

שורש חולשתה של מפ"ם בחילוקי דעות עקרוניים ובאובדן משמעת הביצוע

את מפ"ם. עד כדי כך, שאיננו מסוגלים במשך תקופה מושכת לבחור את מוסדות המפלגה. מפ"ם נמצאת מבחינה זו במשבר חברתי שמגביר את הקיטוב. ויוצר רוח רעה מבפנים־פירוד שבמסגרתה קשה. קשה מאוד, לקלוט אנשים חדשים שרצונם כן להשפיע ולפעול.

לא הייתי חסיד נלהב של הליכה עם ר"ץ. אולם ניתנו כל האפשרויות על־מנת שמסגרת כזו תקום, ולא באשמתנו היא לא קמה. גרנות מאשים את עצמנו על שמסגרת „מסר" חדלה לפעול. גם אלה שהתנגדו לכך, לא יערימו קשיים בדרך זו. אבל הוכח כי כאשר ר"ץ לא רוצה את השותפות איתנו כפי שאנחנו רצינו — הבסיס האמיתי ל„מסר" הולך ונחלש. אם אפשר על הבסיס שהצטמק לקיים את „מסר", אדרבא.

„הצטרפתי אבל לא צורפתי"

שח לי חבר מכובד, נעדר כל אינטרס אישי, כי הצטרפותו למפ"ם לא שינתה לגביו מאומה, משום שהוא אמנם הצטרף, אבל לא צורף. פירוש הדבר, שאיש לא בא לתבוע ממנו משהו שמייצג הצטרפות למפלגה, לסניף, לתא מפלגתי. אי לבחירת מוסדות חדשים במשך תקופה כה ארוכה מונעת צירוף ממשי של אנשי בעלי יכולת למעגל הפעילות. מתנהלים מאבקי יוקרה על מקום זה או אחר במוסדות המפלגה, ובייצוג כלפי חוץ, אבל לא מעטים המקרים שהבטחת מקום זה או אחר אינה זהה עם פעילות ממשית בשטח, או אפילו השתתפות פעילה בהתכנסות מוסדות המפלגה.

לצערי, אחד המשברים העמוקים שלנו הוא היעדר מנהיגות של המפלגה. אשר קשייה לצמוח נעוצים לא מעט בשורשים היסטוריים. במעבר בין הנהגה היסטורית לבין מעמד שונה מזה. אבל המפלגה גם מסייעת במו ידיה לצמיחת מנהיגות כזאת. על־ידי השסע הפנימי: מצד אחד אנחנו מאפשרים לאנשים חדשים בעלי יכולת לצמוח מהר מאוד בסולם ההתקדמות המפלגתית. ומהצד השני אנחנו מונעים הצטרפותם הממשית דווקא כאשר נוצרו התנאים לכך. אני משוכנע כי אפשר למצוא אישים לא מעטים בעלי יכולת ועמדה ציבורית שיהיו מוכנים להצטרף למפ"ם. אבל אנו חוסמים במו ידינו את הדרך לכך.

מצא חן בעיני, שאלעזר גרנות מדבר על דרך ארוכה התובעת הגברת מאמץ ועבודה רבת שנים, על־מנת לבנות את המפלגה כפי שיכולה להיות. אך לשם כך דרושים לנו כמה תנאים: א. בחינה מחודשת של דרכנו, והתאמתה, לפי ביטויו של פרופ' שטרנהל, למציאות החדשה של מפלגה אשר רוצה לפלס לעצמה דרך ברבים. ב. נתינת גט כריתות לתפיסה אלטרנאטיבית, של היות מפ"ם (או חזית השמאל, כאשר תקום) כוח שבא להחליף את מפלגת־העבודה „שבגדה, בוגדת ותבגוד". גישה מחייבת חיפוש גשר לתק"ם ולמפלגת־העבודה בלי כל חשבונות. שלצערי נתפס להם גם המזכ"ל שלנו, בראותו בהחלטת תק"ם החלטה מזומנת. גם אם יש חלק במפ"ם שמרוצה מהחלטה זאת (ולמה לא) אין זה מבטל במאומה את ההחלטות שלנו, לא על הליכה עצמאית, ולא על מאמצים לשיתוף פעולה של השמאל, תוך חתירה לחידוש הברית עם מפלגת־העבודה. כלום שללנו אי־פעם שיתוף פעולה עם התק"ם ומפלגת העבודה? ג. דרוש שינוי רדיקאלי במצבנו החברתי על־ידי חזרה לנורמות שעיקרן חתירה לשותפות רעיונית, חירות הוויכוח ומשמעת הביצוע. ד. הכרחי לעשות מאמץ מכוון להצמחת מנהיגות, והדרך לכך היא צירוף אנשים חדשים בעלי יכולת ורצון כן וסלילת דרך לשילובם המהיר בתפקידים מרכזיים, כפי שהוכחנו זאת בעבר.

אי אפשר קצת אחרת?
הצעות למחשבה ולבדיקת הדרך

מאת ששה קורין

אין במירקם הפוליטי בארץ מפלגה פעילה יותר ממפ"ם. מצביע על כך לוח הפעילויות השבועי; מורים מפגשים בין ערבים ליהודים; מספרות הפגנות נגד הגזענות על אלף מרצותיה; חורקות הדלתות של בתי־הדרושה, הנפתחות בפני בשורת מפ"ם המגיעה אליהם. ורבות גם התוכניות של רה־אירגון פנימי, חידוש המוסדות ו„מריצה" לפתוח ל־25 מרכזים עיוניים של פועלים. לכאורה — הכל שפיר ומעודד. אולם צא, ראה ותשתאה, שלא קיים החזר הנאות לפעילות מוגברת זו. בסלנג המקובל כיום אפשר לומר, כי „אין סיבה למסיבה". וזה לא רק בגלל העדרו של שלמה ניצן ממי־מי שיקום וישאל: „נו, רבותי — לאן פניכם מועדות?"

המשבר המוקר אותנו, זה זמן לא מועט, אינו טומן בחובו אוטומטית תרופה, פלא המסוגלת לרפא תחלואי הציבור. מזור אולם אופן חשיבה, ביקורת עצמית, ושפתו של האדם — לא חלים בהם שינויים דראסטיים בחלוף השנים. לרוב — חוגגת האינרציה. גודל דומה מיועד כנראה לתלמידי אנשים ולהולכים זה שנות דור בצוותא... שפתם מותנית במהותם ובמושגים — ואלה אינם „ששים" להשתנות אף אם אבד עליהם כלח...

אין דברי מכוונים נגד הנהגת המפלגה, המרבה לפעול אף אם זה שנים נעדרת מתוכה „הכאריזמה" אליה הורגלנו בעבר. גם לא לשממה ב„שטח" מכוונים הפעם דברי. כוונו — בתוך הקדירה הרותחת. אך נגיח לנתונים ולסממנים המשרים על רבים מאיתנו רגשות נכאים, ננסה להתאים מחשבותינו, השגותינו ורצוננו להתחדשות — לזמן, למקום, לעיקר ולמתבקש מכל אלה...

בשניים ניבחן בהווה תוך חיפוש הדרך למוצא וליציאה למרחב: 1) ברענון הדרך והתאמתה לפעמי התקופה; 2) בקביעת סולם עדיפויות במאבקים הפוליטיים השונים.

דרכה של מפ"ם — זהו עולם ומלואו. אולם היום מצווים אנו להחליט מה החליף ומחוייב בהתחדשות, מה קודם ומה — חשיבותו משנית.

החברה הישראלית וציבור הפועלים העכשווי רחוקים מאוד ממה שהיו בעבר, וזה כלשון המעטה. בתוך המציאות הזו, על משבריה וסכנותיה, מודקרת במלוא עוצמתה אמת אחת: עתיד המדינה יהיה תמיד בסכנת מלווה מלחמות, טרור ובריחה — אם לא יושג, ולו במאמץ עליון, השלום בינינו לבין הפלשתינים ועמי האיזור, מי שחולם על סיפוח, על הפגנת כוח מתמדת, על עתיד במתכונת העבר הרחוק — אינו שוחר טוב למדינה. בעניין א"י השלימה — מתחלק העם לשניים, כאשר שכבות דקות של בלתי־מוגדרים חוצות ביניהם. כיום, לתמוך ב„יוניות" מול „ניציות" היא עבורנו בבחינת „להיות או לחדול" כשפתו של שקספיר. ואם השגת השלום הוא העיקר בחיינו ובתקופתנו — זקוקים אנו כאוויר לנשימה לחזית יונית רחבה ככל האפשר, ומפ"ם בראשה! נפסיק לזמן מה לעסוק בחזית השמאל, בסוציאליזם שכל אחד מפרשו אחרת, ובמושגים חשובים, ומהותיים שאינם עונים כעת על שאלות וציווי התקופה. נתעלם לרגע מיצור הכילאיים ששמו ממשלת האחדות הלאומית — ניתן לו להיחנק בתוך עצמו. יש כמה דרכים וכולן באות בחשבון, אם רק ניתן באמצעותן להגיע לשלום הנכסף. פסולים הם רק הימין והסיפוחיים, כל היתר — קרובים יותר או פחות — אינם פסולים. להקמתה של חזית שלום יונית רחבה ומגוונת, אשר מפ"ם במרכזה בהבנה נכונה של מיקום ה„רק" — אולי רמז ליציאה למרחב ולמציאת שפה משותפת עם רבים...

ומחשבה על כמה אפשרויות:

1. טוב לחפש דרכים להתקרבות מחודשת למפלגת־העבודה. ללא שיתופה — לשום דבר לא נגיע!
2. טוב ללכת ולהקים עם ר"צ, „שינוי" ומפלגת־העבודה חזית שפויה, שתקיף אולי יותר ממחצית תושבי המדינה. אין לראות בשותפות עם ר"צ רק דרך להקמת השמאל הסוציאליסטי, שאינו עונה על שאלות השעה. אין לפסול את „שינוי" בגלל היותה „לא סוציאליסטית". המאמצים לשלום — קודמים לכל. נשיג אותו, ואחר־כך נתמקח על דרכים להקמת משטר צודק יותר ושוויוני יותר במדינה.
3. נלחם במימסד הדתי ונגביל תאוותנותו, אולם נעשה כל מה שבעזרתו ייווצרו התנאים להקמת ממשלה מצומצמת, אשר רק היא תוכל להצעידנו לקראת השלום. המאבק לשלום — קודם לכל.
4. בל נעסוק בתקופה הקרובה בהבלטת הניגודים בין הגורמים היוניים השונים במדינה. אולי שובה הדבר לליבם של רבים, אולם ברכה לא למדינה ולנו לא תצמח מזה.
5. ניתן יד לליכוד בטחוני של המדינה (גם אם יבוא השלום — נזדקק לצה"ל טוב, יעיל וחזק) נהיה ברורים בשימוש במילה „רק" (נחפש בה את החיובי): רק לא עם אש"ף, רק לא ממשלת האחדות הלאומית, רק לא מפלגת העבודה, רק שמאל סוציאליסטי, רק לא עם מפלגת מרכז (הופעתו של וייצמן אינה מרגיזנו? ושמא יש ללמוד ממנו, שאת כל יהבו, אישיותו ועתידו שם על קלף אחד). ויחיד: השלום? שמא יש בזה איזו בשורה לעתיד הקרוב לכולנו?. ה„רק" צריך לבטא אמיתות בצירוף אחר: רק לא עם הימין, רק לא מלחמה; רק לא שלטון של עם על עם אחר.
6. להפוך האופוזיציה והביקורת שלנו ליותר אמינות. שיטת „עליהום" ו„באסח" — אינה עוברת ואינה מושכת קולות. לא תמיד פרס, מפלגת־העבודה ואפילו הממשלה אינם צודקים? עלינו לעורר צעדי פרס בכיוון שבחינו. במורה. עלינו גם לחדול משלילה סיטונית של התוכנית הכלכלית. גם הסיסמה „נגד שחיקת השכר" דורשת הבהרות (בפרט כשאין תוכנית כלכלית אלטרנאטיבית למפ"ם). נאמר ברורות: אם מדובר על שחיקת השכר אצל 3־4 העשירונים האחרונים, הרי כאן הוא לב מאבקנו למען הפועלים וקיומם בכבוד. אולם ביחס ל־60־70 אחוזים של שכירים — מה האסון אם לתקופה מסויימת שכרם יישחק? איך נבריא כלכלה. המדריכה ללא מקור זה בנוסף? מאין יבוא המימון לתיקון העיוותים הכלכליים של ממשלות הליכוד? בביה, בקיבוצים, איננו מציעים הורדת רמת החיים ב־15־20 אחוזים? למה אסור לעשות זאת לאותו ציבור השכירים שאינו, במנה דווקא על מעוטי היכולת והמוכהקים?

אלה רק מקצת מתביעות. וההירהורים העולים בליבך, כאשר העיתון פרוס לפניך והרדיו, והטלוויזיה מטרטרים באוזניים. אין ספק שהמפלגות השונות וההשקפות למיניהן לא תיעלמנה; גם מפ"ם על מטענה החיובי הרב תישאר נאמנה לעצמה, לאחר שתתחדש, תרענן ותאוורר הרבה...

בעבר, אידיאולוגיה „שמאלית" או „ימנית" השתדלה להיות צמודה למסגרת מתאימה: „הימניים" — שאפו למערך עם מפלגת העבודה; ה„שמאליים" — עצמאות, לחזית השמאל, לאלטרנאטיבה. הגישה הזו עוברת מן העולם! אני מאוד יוני ו„שמאלי" בהשקפותי, תומך במשא־ומתן עם אש"ף (מבלי להעמיד מכשולים מיותרים) — זה השנאה הגדול — ולא עם הקוויזלינגים למיניהם (יש כאלה? הם אמינים? אפשר לסמוך עליהם?). רוצה שלום תמורת שטחים ובעד החזרת שטחים תוך תיקוני גבול וכו' וכו'. אולם יחד עם זה לא מחשיב יותר על המידה את הגורם האירגוני. אפשר להיות שמאלי, יוני או משוין יחד עם זה לרצות בשיתוף פעולה חזק בחזית שלום יונית עם מפלגת העבודה, ר"צ, „שינוי" וכו' ואף להשתתף בממשלת אחרות. פתיחות, סובלנות והקשבה הדדית בחזית יונית — הן צו השעה!

אינני בא לבקר, להלקות עצמנו או להאשים. פניי — לתפיסת הקפאון!

בעריכת דוד ארן

„ווגינג", „בולימיה" וסוואגארט

תהיה השעה שבה תפתח את הטלוויזיה בחדרך במלון הניו־יורקי אשר תהיה. גדולה ההסתברות כי על המרקע יופיע ג'ימי סוואגארט. זהו גבר נאה, לבוש תמיד על־פי האופנה האחרונה, ותוכניתו נפתחת במוסיקת־קאנטרי ממדרגה ראשונה בליווי מקהלה. אתה רואה נערות יפות נרגשות וצעירים חסונים, המקנחים דמעה מעינם התוזרת־בתשובה. גבירות אלגאנטיות חבושות מגבעת ועונדות תכשיטים חשות בסוף הדרשה אל זרועותיו החזקות של האח סוואגארט. שכן ג'ימי, לפנים פסנתרן־קאנטרי מוכשל, הינו כיום המטיף הדתי המצליח ביותר בארה"ב. בינתיים נעשה בעל על כמה בתי עסק גדולים, והוא יוצא חוצץ נגד מקבלי סעד מובטלים שאינם מתביישים לקחת כסף־חינם, נגד אלכוהול, סמים ועישון, וכאחרונה גם נגד לבוש בלתי־צנוע. בדרשתו האחרונה בטלוויזיה הרעים: „אתן, נשים ונערות הולכות לסופרמארקט לבושות שורטס הדוקים — התנהגותכן פורנוגראפית. בפרט כאשר אתן מחופשות משהו במרפסים התחתונים"...

וכדי להישאר בתחום הדת ושכן כאשר „טיים מגזין" מפרסם משהו, נהפך ה„טרנד" לדת...: החדשה האחרונה היא שהאמריקנים שבעו מלהיות רעבים. הם מבקשים לאכול היטב בעד כספם. היום, ב„סעודת הגבירות" שבה השתתפתי, ושילמתי 15 דולאר בעד ארוחה דלת־קאלוריות, נשלפו יותר עותקים של „טיים" עם טבלת המשקולות החדשה מאשר צילומי משפחה... ובאותו עניין: לא־מכבר בא „ניו־יורק טיימס" בטענות אל ג'יין פונדה, על שבאופנה שלה בדבר גוף חסר שומן דחפה דור שלם של צעירות לזרועות הגברונה: אם אינן נוחתות במוסד פסיכיאטרי, הרי הן עוסקות ב„בולימיה", הנוהג למלא את הקיבה עד שמקיאים.

אני רואה חזות שחורה לכל הקליניקות להרזיה, אשר צצו בניו־יורק כפטריות אחרי הגשם. כבר הבוקר מרחתי לעצמי פרוסת לחם בשכבה עבה של חמאה — תענוג שהתנזרתי ממנו זה־מכבר. שכן על־פי הטבלה החדשה ב„טיים" מותר לי להיות בעלת משקל של למעלה מ־75 ק"ג, ומשקלי עתה רק 65...

אך מה שמומלץ ליד טבלת המשקל החדשה הוא תנועה. „ג'וגינג" יצא מכלל אופנה — כיום עוסקים ב„ווגינג", מין תערובת של ריצה וטיול: הליכה כתרגיל כושר. ספרו של גארי יאנקר, „הספר השלם של הליכת־אימון", נמכר תוך שבועות מועטים ב־40,000 עותקים. סוג־מישנה של הספורט החדש הוא טיול בקבוצות. ספורט הנפוץ כבר זה־מזמן באירופה. ספורט זה טומן בחובו את כל היתרונות האפשריים לגוף ולנפש... גם לנוהג החדש הזה יש כבר השלכות על חיי היומיום: לפנים, כשהלכת להנאתך, כדרך האירופים, ברחובות הצדדיים של ניו־יורק, הזמינוך נוהגים־ברכב נדיבים: „את זקוקה לטרמפ?" — אף הייתי צריכה להראות לשוטרים את תעודותיי, רק משום שהלכתי לטייל והתבוננתי בבתים ובגנים לא־לי. כל זה ישתנה עתה, וקרוב־לוודאי תוך זמן קצר, כמו דברים רבים כאן.

באיטיות רבה יותר התאזרחה, לעומת זאת, אופנה אחרת: ה„טריינינג" כלבוש האשה לכל שעות היום. בעיתוני אופנה יקרים עדיין מעמידים פנים כאילו הניו־יורקית מקפידה על אלגאנטיות. למעשה חשוב לה יותר שיינתן לתחוב את לבושה ללא בעיות לתוך מכונת הכביסה — וזה חל בראש וראשונה על ה„טריינינג"... הן לובשות אותו הן בקולנוע והן בבית־הקפה, בטיול עם הכלב ובעבודה, ואפילו במטרופוליטן. כאשר הופעתי בתיאטרון במיטב המכנסיים שלי ובמקטורן־עור יקר בצבע ארום, גערה בי ידידתי ואמרה שאני נראית כמו מטרונית. ואלו אותו לבוש עורר תרעומת הפוכה בבית־קפה בציריך. המלצר הראשי קימט את מצחו, והכרזותיי ל„תה־הגבירות", המתייחסות אליי בדרך־כלל בחביבות רבה, נעשו צוננות־כקרח. הן ראו ב„לבוש ליצנים" זה עלבון אישי לעצמן וחששו מסאנקציות מצד המלצר הראשי (אי־שמירת שולחן לשעת התה). אכן, מי שחי בשתי יבשות תמיד מתלבש לא נכון.

אינגה גינזברג

קנדי ומותה של „אלילת המין"

איש אינו יודע בדיוק מה הניע את שחקנית הקולנוע „אלילת־הסקס", מרילין מונרו, באוגוסט 1962 לשים קץ לחייה בנטילת מנת־יתר של כדורי שינה. ואם הרכילות קשרה קשר־אהבים חולף בינה ובין קנדי, הרי איש לא העלה על דעתו לייחס את מות השחקנית לקשר הזה.

אך הנה הופיע בימים האלה בלונדון ספר בשם „האלה", מאת סופר־החקירה אנתוני סאמרס, אשר אחרי שנים של חקירה הגיע לכלל מסקנה, כי קיים קשר סיבתי בין הפרשה הבלתי־חשובה לכאורה הזאת ובין מותה של אלילת־המין. שתיקת שורה שלמה של עדים והיעלמות מיסמכים רבים הפכו לוודאות את חשדותיו של סאמרס כי שר־המשפטים האמריקני דאז, רוברט קנדי, דחף בחוסר־רגש ובאכזריות את מרילין, המעורערת מבחינה נפשית, אל זרועות המוות.

וכדי להקדים שאלה מהותית מבחינה זו: גם אם פועל התעשיה ג'ים דאגרטי, אשר לו נישאה נורמה ג'ין (שמה האמיתי של מרילין) בגיל 17, הילל בפני חבריו את „איכויות המיטה" של רעייתו, הרי היא עצמה מעולם

נורמה ג'ין הידועה כמ.מ.

לא העלימה מפני הפסיכיאטרים שלה את העובדה, שאין לה עניין בסקס. אולי זה היה קשור בהתנסות בילדותה (לדבריה היא נאנסה בגיל 8 על־ידי דייר של הורית המאמצים) — מכל מקום, יש להניח שאלילת מין פריגידית כמוה התייחסה להערצת מתוריה באי־אמון ובחוסר־בטחון עמוק. ג'ק קנדי, נשיא ורודף נשים נלהב, אשר אסף נשים כאוסף בולים, לא חש קרוב־לוודאי בפגיעותה של השחקנית הנברוטית שבזרועותיו כאשר „מסר" אותה, באורות ערב בינואר 1962, לידיו של אחיו בוב. הלה, שהיה אנושי מאחיו ואף התבלט בפוליטיקה כלוחם למען המעמדות המקופחים, בוודאי הוקסם ונבהל גם־יחד מן הבעייתיות הנוראה של מרילין. הרי אוהב נוטה תמיד לחלום על הצלה, על תפקיד של אביר מושיע כלפי הציפור הרועדת שבידו. בובי, שבביתו צייצו תחת כנפיה של רעייתו הפוריה אפרוחים הולכים ורבים, הסתבך יותר ויותר ברשתות אהובתו, אשר לדברי רופאה „לולא היתה מרילין מונרו מפורסמת, היה צריך לאשפזה במוסד". ואמנם חש בובי המאוהב שאין עוד ולא כלום בין האחיזה הנואשת בו ובין אהבה. ושהלחש שבו היא מנסה למנוע כל התרחקות שלו, מנוח בבע בוסורו של דבר מיאוש של טובעת.

בוב קנדי

מחשבים

מאת רונית אדלר

שירותי וידיאוטקס — מניסוי ליישום

"מניסוי ליישום" יהיה המוטו העיקרי של כנס ספקי שירותי וידיאוטקס, שיתקיים ב־24 בחודש במלון הילטון בתל־אביב. מוטו זה מצביע אולי יותר מכל על הקושי שיתגלה בחדירת מוצר זה לשוק הישראלי. במקורו נועד הוידיאוטקס לשמש כעמדת גישה זולה למאגרי מידע, ובתור שכזה ציפו כי יוכל לשמש כמעט כל בית אב. ואכן, צרפת מתקדמת במהירות רבה להשגת מטרה זו. כבר היום מוצבים כ־15 מכשירים בבתים פרטיים ועד סוף שנת 86' צופים תפוצה של 4 מיליון. משרד התקשורת הצרפתי גילה כי זול יותר להעלות את ספר הטלפונים על מאגר מידע ולהפיץ מכשירי וידיאוטקס מאשר להדפיס ספרי טלפון ולהפיצם לאוכלוסיה.

בארץ קיימת עדיין בעייה בהפצת שירותי וידיאוטקס לציבור הרחב. אף כי קמו כבר מספר חברות המעוניינות לעסוק בנושא, ונראה כי את ההשקעה הגדולה ביותר בתחום זה, ביצעה חברת אלנט. שאפה להתמחות בשירותי וידיאוטקס המוניים, הרי שהממצאים בשטח מוכיחים כי עדיין רחוקה הגשמתו של חזון זה. בני ראם, מהמכון לפריון העבודה והייצור, סבור כי "שירותי הוידיאוטקס בארץ עדיין יקרים מדי עבור האורח הפרטי". לכן מסתמכות כיום החברות בעיקר על מתן שירותי מידע ושירותים פינאנסיים ואחרים כמו דואר אלקטרוני לחברות וארגונים שעבורם אותה עלות היא שולית הרבה יותר.

מסיבה זו, ועקב המחלוקת על הדרך הנכונה לאספקת שירותי וידיאוטקס בארץ, יתקיים במהלך הכנס שולחן עגול שידון בשאלה "וידיאוטקס בישראל כיצד?" כאשר האלטרנאטיבות שיעלו הן, האם שירותי המידע ההמוניים צריכים להיות מסופקים על־ידי מערכות פרטיות, על־ידי מערכות ציבוריות כלליות או על־ידי מערכות ציבוריות למחצה, שיתמחו בסוג מידע מסויים.

אף הדיון בכיווני ההתפתחות העתידית אמור להיערך תוך שימת דגש על האפשרויות והמיגבלות הספציפיות של המשק הישראלי.

מחשבים בחינוך

ההשלכות לא התבררו

תחרות ראשונה לבחירת לומדה מצטיינת למקרו־מחשבים, שנערך בחסות האגודה הישראלית לטכנולוגיה לימודית והמכון לפריון העבודה והייצור, זיכתה את חברת אדיונטיקס מהרצליה בפרס הראשון והמקיף. בפרס ראשון ללומדות ארוכות־טווח ניתן למכון לאמצעי הוראה בתל־אביב ופרס ראשון ללומדה קצרה ניתן לאסכולה בע"מ וכן לצוות הלשון במחלקה לתוכניות ממוחשבות של משרד־החינוך. הזוכים נבחרו מבין 35 עבודות, שהוגשו בידי 12 צוותי עבודה ממשרד־החינוך, האוניברסיטות וסמינרים, ו־6 שהוגשו על־ידי בתי תוכנה פרטיים וציבוריים.

בני פיינשטיין, יו"ר "מוח" (איגוד ישראלי למחשבים בחינוך), טען בהרצאה שנשא במהלך הטקס כי "עדיין לא התבררו השפעותיו של המיחשוב על הילד כאינדיבידואל ועל חיי בית־הספר והחברה בכלל". אולם למרות זאת, נכנס משרד־החינוך לנושא זה, שעד לפני כשנתיים־שלוש שנים היה פרוץ לחלוטין, והוא מנסה לעשות סדר ולכוון בתחום כה חשוב זה".

החזק ביותר

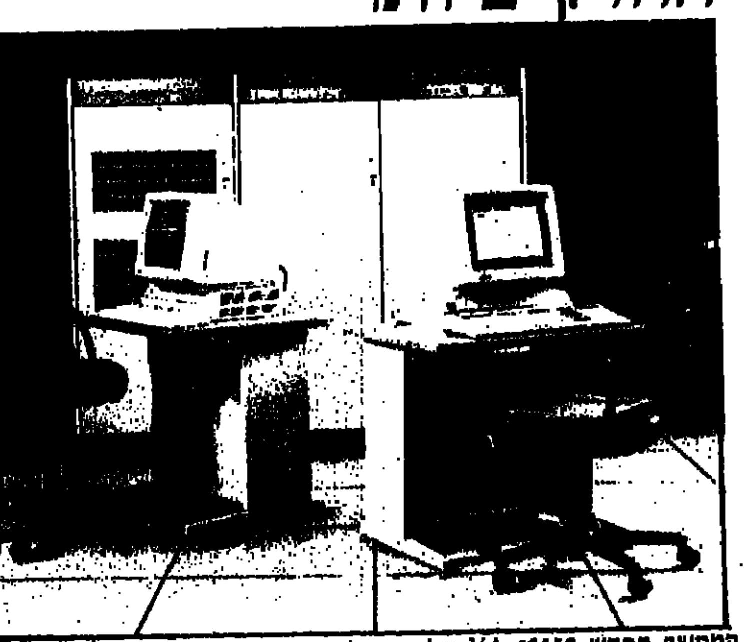

המחשב החדש VA־8650 של דיגיטל: זה המחשב החזק ביותר של החברה

תוכנה לניהול ייצור

תוכנה לניהול ייצור על גבי מחשב יבמ/38 הותקנה לאחרונה במפעל אסטרונאוטיקס לייצור מחשבים מוטסים בבני־ברק.

לדברי מר עמי שי, עוזר מנכ"ל לענייני מיחשוב, תוכנת הייצור, שכינוייה BIPCS, המשווקת על־ידי חברת אפליקום, עומדת בסטנדארטים האמריקנים שעל־פיהם מיוצרים המחשבים המוטסים במפעל אסטרונאוטיקס.

במקביל לתוכנת בקרת ניהול הייצור מופעלת במחשב יבמ/38 של אסטרונאוטיקס גם מערכת תוכנה לניהול פינאנסי, שפותחה בחברת מיחשוב מערכות מידע בע"מ.

מערכת ניהול הלוואות

אוימטו — תעשיות תוכנה בע"מ החל בדצמבר 85 בשיווק מערכת ניהול ההלוואות, המיוצרת על־ידי תוכנות בית־השיטה, ומופעלת על מחשבי יבמ/36.

מערכת ניהול ההלוואות מספקת מידע מקיף ועדכני על ההלוואות מן ההיבט הפינאנסי, הכלכלי ומאזנים.

אורי כרמי, מנהל "תוכנות בית־השיטה", מסר, כי עשרות רבות של מפעלים משתמשים במערכת כחלק ממערכת הנהלת החשבונות וכלכלי ניהולי בידי החשב.

כרמי ציין, כי המערכת מאפשרת תיקון כל תשלום והפקת דו"חות תקופתיים ומאזנים נכונים, מפני שלוחות הפרעון נשמרים בה בצורה מפורטת ולא בנוסחאות. לוחות הפרעון, השערים והמדדים מתוחזקים על־ידי תוכניות שירות, המטפלות באוכלוסיה שלמה של הלוואות ולא בהלוואה בודדת, כולל שינויי מטבע, שינויי מדד, שתילת שערים מדדים, שיטות עיגול ועוד.

המערכת מטפלת בכל סוגי המטבעות וההצמדות, מבטלת את הצורך בהזנת תשלומים בהנהלת חשבונות ומאפשרת להסתפק בהזנת ריכוזים חדשים.

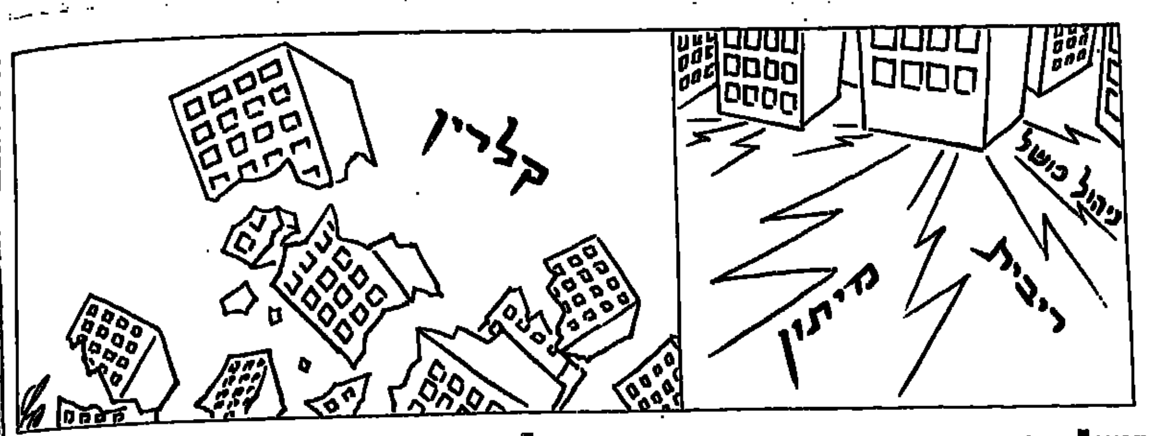

קלרין: הדיירים — בלי כסף ובלי דירות

חברת הבנייה "קלרין דירות" הגיעה אתמול לסוף דרכה, לאחר פעילות עניפה במשך כ־20 שנה. שופטת בית־המשפט המחוזי חנה אבנור מינתה את כונס הנכסים הרשמי, עו"ד בלום, ואת עורכי־הדין חיים צדוק ויגאל גפני לכונסי החברה, לאחר שבעלי החברה, האחים הוגו וקלארו מהטוב, פנו לבית־המשפט המחוזי כי ימנה מפרקים.

הן עורכי־הדין והן דובר בל"ל הכחישו שהבקשה לפירוק מכוונת בל"ל, שהוא הממנן העיקרי של החברה, לפנות לבית משפט בבקשת פירוק. החברה לא פנתה לפירוק מרצון, אלא בבקשה לפירוק באמצעות בית־המשפט. השוני הוא בכך, שבפירוק ע"י בית־המשפט הוא הממנה את כונסי הנכסים ומשגיח על תהליכי הפירוק.

לשאלתי, האם ההליכה לבית־המשפט נבעה מהצטברות דירות "יד שניה" בחברה שאי־אפשר היה למוכרן, השיב עוה"ד מוריץ: "אולי, יכול להיות. הבעיות הקשות באו מהצטברות גורמים, בין השאר קשיי מימון".

"קלרין דירות" הצטרפה לשורה גדלה והולכת של חברות בנייה שהגיעו לסוף הדרך. א. גינדי, י. ומ. גינדי, סרינץ ועוד קטנים יותר. שהמיתון והתכנית הכלכלית, שצמצמו את היקף הבנייה הציבורית של משרד הבינוי והשיכון, הביאו אותם לסימטה ללא מוצא. לדברי חוגים בענף הבנייה, משפחת מהטוב, שהגיעה לארץ מדרום־אמריקה, ניהלה את העסק באופן סולידי. הם רכשו קרקעות במחיר סביר וניסו להכניס סגנון חדש בבנייה, כגון "פואבלו אספניול". אותם חוגים סבורים, שהסיבה להסתבכות החברה היא החוב, העשוי להגיע ליותר מ־10 מיליון דולר, ואולי אף ל־20 מיליון דולר. עיקר החוב הוא לבנקים בל"ל וטפחות, השייך לבנק המזרחי, ולקבלני־משנה רבים שבנו עבורה.

לדעת חוגי הענף, הצטבר בידי "קלרין" מלאי גדול, של יותר מ־500 דירות שברובן מכורות, בראשון־לציון, בחדרה, ברחובות, בתל־אביב ובבת ים. הבעלים ניסו לגלגל כספים ולבצע עסקות חליפין, היינו לתת תמורה של דירות וחנויות לכיסוי החוב הכספי, אך העניינים הסתבכו והלכו. מצבה של "קלרין דירות" היה ידוע בענף כבר מספר חודשים ושני האחים מהטוב ניסו לדחות את הקץ, עד שהגיעו למבוי סתום.

ישנם מאות רוכשי דירות שייפגעו, כי בפירוק חברה יש עדיפות לבנקים ולבעלי חוב עם שיעבודים. הם יעשו הכל כדי לקבל את מירב החוב מהנכסים שאפשר יהיה למכור אותם. בסוף התור עומדים רוכשי דירות, שלא דאגו להבטיח את הרכישה או לסמן בחוזה בינם לבין חברת הבנייה הסדרים בטאבו.

התמוטטות חברות קבלניות, שהשאירו את רוכשי הדירות ללא כסף וללא דירה, חוזרת ונשנית בשנים האחרונות עשרות פעמים וכבר עמדו על כך המועצה לצרכנות ו"כלבוטק", שהזהירו את רוכשי הדירות. אך נראה שאלה לא למדו דבר. עשרות רוכשי דירות, כך נמסר, צרו על משרדי החברה מתוך זעם על שאיבדו את כספם.

חיים מרגלית

בכנסת

החזירות שבניצול המצב

ועדת הכלכלה של הכנסת חרגה השבוע מדיוניה הכלכליים ועסקה בחוק החזיר. חברי הכנסת אברהם שפירא ומנחם הכהן, שהעלו את החוק, ביקשו להעבירו לוועדת חוקה חוק ומשפט. אך ועדת הכנסת שינתה הפעם מנוהגה. חמש פעמים היה החוק בוועדת חוקה חוק ומשפט, אך הפעם העבירו אותו לוועדת הכלכלה, מתוך כוונה כי שם ייקבר.

יו"ר הוועדה, ח"כ אליהו שפייזר, הודיע כי ועדת הכלכלה תנהג בחוק החזיר ככבל חוק כלכלי המונח על שולחנה, ותשמע את כל הגורמים הנגועים בדבר. במהלך הישיבה אמר ח"כ ויקטור שם־טוב, כי בקבלת החוק תהיה פגיעה כלכלית קשה בעשרות מפעלים ובאלפי אנשים המתפרנסים מענף זה.

שם טוב לסוריש: אל תיתמם שהנושא לא פוליטי. עובדה היא, שאתם מנצלים מצב פוליטי שבו הרוטציה נראית באופק, כדי להעביר את חוק החזיר.

שפייזר: מה הקשר בין חוק החזיר לרוטציה?

שם־טוב: החזירות שבניצול המצב.

217 חברות ישראליות פועלות בשטחים

217 חברות בבעלות ישראלים רשומות בגדה ובעזה — מסר שר הביטחון יצחק רבין בתשובה לשאילתה של ח"כ מתי פלד.

שר הביטחון מסר עוד, כי 67 חברות הן בבעלות ישראלים תושבי האיזור, 18 חברות בבעלות משותפת של ישראלים תושבי האיזור וישראלים שאינם תושבי האיזור, ו־77 חברות הן בבעלות ישראלים שאינם תושבי האיזור. 3 חברות נמצאות בתהליך קבלת היתר עיסוק בשטחים.

114 חברות עוסקות ברכישת קרקעות מסר שר הביטחון, הן נרשמו לצורכי עיסוק במקרקעין.

רבין הוסיף, כי אף חברה אינה מקבלת מימון ישיר מקופת המדינה — החברות, הן פרטיות. לא נרשמה שום חברה הנושאת את השם החברה לפיתוח הרובע היהודי בחברון.

שכר דירה כהוצאה מוכרת

החל בחודש אפריל השנה יכיר מס הכנסה בהוצאות שכר דירה עד 1 מיליון שקל לשכירים העוזבים את משפחותיהם ומתגוררים לצורך עבודתם באזורי פיתוח, כך התברר בוועדת־משנה של הוועדה לביקורת המדינה בראשות ח"כ יאיר צבן.

למנהל מחלקת הניכויים בנציבות מס הכנסה לא היו פרטים על מספר הנהנים מן הפטור, המבוצע בדרך כלל ע"י המעסיקים.

ח"כ יאיר צבן ביקש להבטיח כי מעסיקים שקיבלו מנציבות מס־הכנסה רשות לבצע הטבה זו לעובדים אכן יבצעו אותה, ולא ינצלו לרעה סמכות זו. לשם כך, אמר צבן, דרוש פיקוח יעיל על מערכת הניכויים בגין הוצאות לשכר דירה.

רונית אנטלר

גלגלי הבורסה

קרנות בנק הפועלים סופגות את רוב הכסף

במניות החושפות נמשכו הירידות. במניות ההסדר היה עודף היצע של כ־1.8 מיליארד שקל. בשוק איגרות החוב היה עודף היצע של 600 מיליון שקל בצמודות למט"ח, ועודף היצע של 500 מיליון שקל בצמודות למדד, לאחר שההיצע בסוג "גליל ברירת ריבית" בלבד הגיע ל־2 מיליארדי שקלים.

הציבור השקיע אתמול כ־5 מיליארדי שקלים בקרנות נאמנות "סולידיות", מזה 2.8 מיליארד שקל בקרנות בנק הפועלים, מיליארד שקל בבל"ל, חצי מיליארד שקל בדיסקונט ו־400 מיליון שקל בבנק המזרחי. מקרנות הנאמנות המתמחות במניות הוציא הציבור אתמול כ־3 מיליארדי שקלים, מזה 2 מיליארדי שקלים מבל"ל, חצי מיליארד שקל מבנק הפועלים, 400 אלף שקל מבנק המזרחי ו־100 אלף שקל מדיסקונט.

שער הדולר היציג ירד אתמול ב־4.50 ל־1,483.40 שקל, ב־0.3%. דולר נוסעים ירד ל־1,759.60 שקל. הדולר השחור נע בין 1,660 ל־1,670 שקל.

בשוק המניות ירדו אתמול 196 שערים, לעומת 72 שעלו ו־143 שנשארו בלי שינוי. מהם ירדו 63 ב־5% ויותר ועלו 84 ב־5% ויותר. היו 4 "מוכרים בלבד" ואף לא "קונים בלבד" אחד. המחזור בשוק המניות הסתכם ב־7.8 מיליארד שקל, מזה 4 מיליארדי שקלים במניות ההסדר. המניה הפעילה ביותר היתה של בנק הפועלים ע"ש, שהמחזור בה הגיע ל־1.8 מיליארד שקל.

ההיצע במניות ההסדר הסתכם ב־2,142 מיליון שקל והביקוש ההתחלתי להן ב־370 מיליון שקל. תשואותיהן השנתיות נעו בין 12.12% (אי די בי רג') ל־12.53% (הפועלים מ').

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר ירדו אתמול (ב־%): אוה"ה — 3.0; ספנות 0.5 — 6.5; כללי מ"ד 1 — 1.2; בינלאומי — 5.2. לעומתן עלתה רק ספנות 0.1 — 0.1.

במניות החושפות היו ירידות עד 4% במניות ביטוח, עד 5% במקרקעין, עד 6% במסחר ושירותים, עד 7% בחיפושי נפט. יציבות וירידות עד 8% היו במניות חברות להשקעה.

בשוק איגרות החוב ירדו השערים רק בשני סוגים: "ברירה כפולה צמודה" בשליש אחוז בממוצע ו־1 נסחרות וצמודות למט"ח ב־0.16%. בכל הסוגים האחרים נרשמו עליות קטנות במדדי שעריהם, על אף עודפי ההיצע, שברובם נקלטו ללא ירידות שערים תלולות.

במלוות קצר מועד נעו אתמול התשואות החודשיות בין 2.19% ל־2.59%, תוך מחזור של כ־7.8 מיליארד שקל.

* "אדגר" תעשיות טקסטיל דיווחה על רווח מותאם של 125 מיליון שקל בששת החודשים שהסתיימו ב־30.9.85, לעומת כ־295 מיליון שקל בשנה שנסתיימה ב־31.3.85.

* "הפועלים ניהול קרנות בנאמנות" הודיעה על תשלום דיווידנד חודשי במזומן פטור ממס הכנסה לחודש דצמבר 1985: 27.7% מהערך הנקוב ב"אלמוג", 11.5% מע"נ ב"צבר". יום התשלום — 29.12.85.

* "להב ניהול קרנות נאמנות של אמריקאי־ישראלי" הודיעה על תשלום דיווידנד חודשי במזומן פטור ממס הכנסה בשיעור 1.1% מהערך הנקוב. יום התשלום — 29.12.85.

אלחנן הורוביץ

לא יוטל מס הון

אין שום כוונה להטיל מס על הון או על נכסים כספיים, אמר אתמול סגן שר האוצר עדי אמוראי (מערך) בתשובה להצעה לסדר היום של דן תיכון (ליכוד־ליברלים).

אמוראי אמר כי מס כזה לא יהיה רצוי, לא יהיה מוצדק ויזיק מאוד לכלכלת המדינה.

הדובר הדגיש כי בסוף חודש אוקטובר האחרון, היה סך הנכסים הנזילים בישראל קרוב ל־600 מיליארד שקלים בהשוואה לדצמבר 1984. לדבריו, תיק הנכסים הכספיים של הציבור הגיע לשיאו בסוף 1982, ערב משבר המניות הוויסותיות. 36 אחוז מהתיק היום הוא בכספים צמודי דולר.

לדעת אמוראי, רוב הציבור הישראלי משלם מס כדין. ציבור השכירים מחויב בתשלום 75 אחוז מכלל הכנסים הפיננסיים במדינה. פגיעה בנכסים אלו תהיה כבחינת הכבדת הנטל על השכירים.

[illegible]

הכלכלה היום: מדע במבוכה (4)

זקיפותו של פיליפס

מאת פ. סבר

"השיעור החשוב ביותר שהכלכלנים ומחוללי המדיניות הכלכלית למדו בעשרים השנים האחרונות הוא, שעקומת פיליפס של הזמן הקצר עולה או יורדת יחד עם הציפיות לשינויים בקצב האינפלציה, ולכן לכל צורך מעשי עקומת פיליפס של הזמן הארוך היא קו ישר אנכי" — כותב זוג הפרופסורים דורנבוש ופישר, במהדורה המעודכנת החמה (1985) של סיפרם הבסיסי "מאקרוכלכלה".

מה אומר לך ולי הלקח הגדול, המהפכני הזה, כאשר מנקים אותו מצבעי ההסוואה הטכניים? מה פה זו ומה כאן עומד, מה עקום ומה זקוף במלוא גבריותו? ולבסוף, היש לפיליפס הנ"ל סיבה טובה להיות גאה כי יושר גבו?

לפני שנסתבך — ואכן נסתבך — בפיענוח הפרשייה כולה, נמהר לחשוף כבר בתחילת הדרך את סופה, את הלקח הפראקטי ממנה. הלקח אומר: שב ואל תעשה גלים בתחום של מדיניות תקציבית מרחיבה, כי מה שייצא לך מזה לא תהיה צמיחה מואצת של המשק, אלא רק תוספת אינפלציה על אינפלציה. כל נסיון להקטין את האבטלה מתחת לשיעורה הטבעי, על־ידי ניפוח גרעונות תקציביים ו/או הזרמות כסף במאסות, ייגמר בבושת־פנים למנסה, ובמפח־נפש למתנסה. ואצת הפעילות הכלכלית הריאלית תיפח את נשמתה כבר כעבור זמן קצר מאוד, ורק האינפלציה תואץ, ותעלה ממדרגה למדרגה. "לכל צורך מעשי", כדברי המלומדים הנ"ל, אין תחלופה בין אבטלה לאינפלציה, או בין ההתפתחות הריאלית של המשק לבין המחירים העולים. לכל כלכלה לאומית, המצויה במצב היסטורי נתון ולכודה במבנה נוקשה של כוחות ייצור ומוסדות חברתיים, שיעור תעסוקה טבעי שממנו אין היא יכולה לברוח, כשם שהנהר אינו יכול לברוח מאפיקו. המשק תקוע בשיעור האבטלה הטבעי שלו, המשקף את טבעו הריאלי, ואין עולה ואין יורד ממנו אלא תמיד חוזר אליו. רק אם משתנה דבר־מה ממשי בכלכלה, כמו הופעת טכנולוגיה חדשה, גידול בפריון הייצור, שיפור התשתית והחלפת המימשל — רק אז נוצר שיווי־משקל חדש ונגזר ממנו שיעור תעסוקה ואבטלה טבעי חדש. אבל לא ככה סתם, לא לפי כל רוח מצויה ותזזית של מדיניות כלכלית מורימה או מכווצת תשוט כלכלתנו: היא מעוגנת היטב בטבעה.

כל ידידי העקומה

עקומת פיליפס הוצגה כאן כבר לפני שבועיים, וידידים מבנק ישראל (טוב שיש ידידים) העירו מיד, בטלפונים חמים, שבפיסקה אחת בתוך המאמר העמדתי את החמודה כולה על ראשה; למזלי היתה זו רק טעות בפיסקה אחת. למזלי, עקומת פיליפס איננה עסקנית ציבורית, העשויה לתבוע התנצלות פומבית בשל הפגיעה בשמה הטוב. ונחזור, איפוא, אל הבראשית: הכלכלן, והסטטיסטיקן האוסטרלי־בריטי פיליפס (בלי קשר משפחתי לקונצרן האלקטרוניקה) חקר בשנות ה־50 סדרות ארוכות של נתונים על אבטלה ושכר, וקילף מהן מה שנראה כקשר רציף ומובהק בין שיעור האבטלה לבין קצב השינוי של השכר הנומינאלי לשכיר על פני מאה שנה, כאשר לתקופות של עליות שכר מהירות יותר, מתאימות תקופות של אבטלה רבה יותר, ולהיפך. פרופ' פיליפס סיכם את ממצאיו אלה בתרשים שצייר על מפית נייר בבית־קפה לונדוני.

האירוע התרחש בשנות ה־50 המאוחרות, ומקצוענים מיד שאלו את עצמם: מה לפנינו — קוריוז היסטורי? רצפט למדיניות? תיאור של קשר סיבתי? גם זה וגם זה וגם זה — היתה התשובה. "עקומת פיליפס" הוצגה כהוכחה לנכונות ההשערה, לפיה "קיים יחס קבוע בין כמות המשאבים הבלתי מנוצלים במשק, כפי שנמדדת על־ידי שיעור האבטלה, לבין עליות השכר והמחירים", כתיאורו של פרופ' לסטר טורו בספרו המדריך שינה "זרמים מסוכנים בכלכלה". ההגיון שמאחורי עקומת פיליפס הוא כדלקמן: כל שמדיניות כלכלית מרחיבה ומזרימה מעלה בתנאים של שוק עבודה לחוץ יותר, כן יהיו תוצאותיה אינפלציוניות יותר, אבל לא אינפלציוניות בלבד. ולכן אפשר להקטין את האבטלה לזמן ממושך, לנצח השערתי, על־ידי הזרמת כסף מתקציב הממשלה ולהיפך; אפשר להאט את האינפלציה על־ידי מדיניות של ריסון והרחבת האבטלה. יש תחלופה בין שתי הרעות החולות הללו, ואיננו נידונים להאבק בשתיהן יחד באותו הזמן. אנו רשאים גם לזוז על העקומה הזאת עד למקום המשקף כראוי את העדפותיו הפוליטיות והדמוקרטיות של הציבור, מעלה ומטה. מחוללי המדיניות הכלכלית יכולים — לפי האסכולה המקורית של עקומת פיליפס — לבחור להם את נקודת־החתך המתאימה לטעמיהם של העקומה, ולהיצמד אליה לזמן ארוך, ארוך מאוד. וגם אם יקרה דבר־מה שיסיטנו משם אי־פעם בעתיד, הלא אמר כבר קיינס שאז, כלומר בזמן הארוך, ממילא כולנו מתים.

ולסיכום:

* עליות שכר נומינאליות הן פונקציה של הלחץ (או עודף הביקוש, כהגדרת הכלכלנים) בשוק העבודה: הלחץ נמדד, בקירוב, על־ידי שיעור האבטלה. שיעור אבטלה נמוך פירושו שהמאבק על ידיים עובדות מחריף, והשכר חייב לעלות בהאצה.
* אפשר לנוע בחופשיות לאורך "עקומת פיליפס" על־ידי מדיניות כלכלית מרחיבה או מצמצמת.
* אפשר לגרום לשינויים ברמת השכר הריאלי, על־ידי האצת האינפלציה או האטתה; העובדים מטומטמים דיים ליפול קורבן לאשליית השכר הלא־צמוד, או שיש להם חוזי עבודה לא גמישים לשנים אחדות קדימה.
* חוץ מזה, ההיסטוריה מוכיחה שכך זה היה לא רק בעבר, אלא גם בשנות ה־60. "עקומת פיליפס" לשנים 1958־1968 ממש תאמה את השערת התחלופה בין אבטלה לאינפלציה כמו כפפה תפורה להזמנה את היד העדינה של מכוון המשק.

אם הסיכום עד כה קצת מבולבל, חכו, קוראים יקרים, עד שתקראו את ההמשך. הרבים היו מתבהרים אילו אפשר היה להשתמש ברשימה עתונאית גם במישוואות מתמטיות, ולא רק במלים ותיאורים — אבל אסור, ובצדק, ועוד איך בצדק. בעבר הרחוק חשבנו, בני הקהילייה הכלכלית, שאם אינך מסוגל להלביש את התיאוריה שלך בבגדי מתמטיקה, להעניק לה משמעת אלגבראית ברורה, אין היא זכאית לבוא בקהל המקובלות. היום אנו חושבים, שאם אינך מסוגל להפשיט את התיאוריה שלך מכל אבוריה המאת־מאטיים, ולהעניק לה גם משמעות מעשית, של תיאור התנהגות האנשים והמוסדות, אתה משחק לך על ריק ובכלכלה אין לך מה לומר.

מילטון פרידמן הצוחק

בקוראו את התיאוריות של עקומת פיליפס התפרץ מילטון פרידמן בצחוק גדול, והוא צוחק, כך אומרים, עד עצם היום הזה. בשנות ה־60' המאוחרות הסתכלו כולם על פרידמן הצוחק כמי שדעתו נשתבשה עליו יותר מאשר במקצת, ומלבד גינוי פוליטי וחברתי, זרקו עליו גם נידוי מקצועי. הוא נחשב כסוטה, כשוטה וכבוטה. היום נחשב מילטון פרידמן בחזקת הצוחק האחרון, שהצדק עימו (אומנם בהערכת ההתפוררות הבלתי נמנעת של ארגון אופ"ק טעה בעשר שנים לערך, אבל האיש הכלכלי הזה חושב בדרך־כלל בטווחים ארוכככככים מאוד). אין תחלופה אמיתית, אמר מילטון, בין אבטלה לאינפלציה. יש רק קובץ אשליות זמני. ועוד תווכחו לדעת ששתיהן באות ביחד. במאמר שפירסם כעשר שנים לאחר שפרצה ההתלהבות הראשונית מגילויו של פיליפס ומיופיה של עקומתו, כתב פרידמן (למסקנות דומות הגיע גם הכלכלן ארמונד פאלפס) שתזוזה משמעותית על עקומה זו פירושה גם, לאחר זמן־מה, תזוזה משמעותית של עקומה זו, ולכן לא מתקיים במציאות יחס קבוע בין אבטלה לאינפלציה. למה?

* ראשית, מפני שלבני האדם יש ציפיות, ואי־אפשר להתעלם מהם.
* שנית, מפני שלמשק יש טבע ריאלי משלו, יש לו שיעור תעסוקה ואבטלה טבעי, שאינו משתנה על־ידי תרגילים בכיווץ והרחבה של הבטן התקציבית.

נתחיל בציפיות. הבה נניח, כי המשק מצוי בתעסוקה מלאה, המוגדרת כשיעור אבטלה טבעי, המתאים לרמת השכר הריאלית, רמת הפריון הריאלית, הטכנולוגיה, התשתית, מידת התחרות ועוד. מדינאי כלכלי מרכזי קם בבוקר ואומר: אוהו, עם אבטלה כה גבוהה לא נוכל לחיות. הוא קורא לשריו ולראש הממשלה שלו, ופוקד עליהם: פיתחו את הברזים, הציפו את המשק בביקושים מיד נואים, והמחירים מיד עולים. מפני שהעובדים המטומטמים ואיגודיהם המקצועיים המושחתים (לדעת פרידמן) חתמו על הסכמי עבודה לא צמודים מתוך ציפיה לאינפלציה נמוכה ביותר, 2% לרבע שנה, הנה הם רואים את שכרם הריאלי נשחק, וכאשר נשחק השכר הריאלי, הפירמות יכולות להעסיק יותר עובדים בלי גידול כלשהו בפריון העבודה. האבטלה נסוגה והכל מבסוטים. המלך הכלכלי חוזר לישון.

השלב הראשון של ההבראה עבר, איפוא, בהצלחה: סידרנו את העובדים השכירים, שאת שכרם שחקנו, הקטנו את האבטלה, והוספנו לאינפלציה. מתחיל השלב השני, שממנו התעלמו תלמידיו והוגיו של קיינס, אבל לא פרידמן, פאלפס וכל הכלכלנים של האסכולה הקלאסיקית החדשה. העובדים, במר ליקחם, תובעים עכשיו העלאות שכר שיהיו תואמות את קצב האינפלציה הצפוי, החדש, והמהיר יותר. תביעות אלו דוחפות את כל עקומת פיליפס של הזמן הקצר כלפי מעלה לרמת אינפלציה צפויה של 4% ברבע שנה. העובדים משיגים את שלהם — עולה השכר הריאלי ומצטמצמת התעסוקה, המשק חוזר אל שיעור האבטלה הטבעי שלו, אבל ברמת אינפלציה גבוהה יותר. השרים הולכים להעיר את המלך הכלכלי משנתו הערבה, והוא מתרגז, שופך עוד שמן על גלגלי האינפלציה, מצליח להאיץ את קצב עליית המחירים מ־4% ל־8%, לשחוק את השכר הריאלי לזמן־מה, עד שפוקע תוקף החוזים המבוססים על העבר, ולהוריד אבטלה מתחת לשיעורה הטבעי. אלא שכעת כל השכירים כבר חכמים ומצפים לאינפלציה של 8%, ודורשים מיד פיצוי שחיקה מתאים. "עקומת פיליפס", היחס בין אבטלה לאינפלציה, קופצת עוד מדרגה ואנו שבים אל הקו האנכי והזקוף.

אצל מילטון פרידמן, היה המשק עולה ועולה במעלה האינפלציה לפי מדרגות: תחילה לאורך עקומת פיליפס של הזמן הקצר, אחר־כך נאחז בעקומה שמעליו, מטפס, וחוזר אל גזע העץ העבה של אבטלה יציבה. אצל הכלכלנים בעלי התיאוריה של הציפיות הרציונאליות, אין בכלל צורך לנוע בכיוון כלשהו, על־מנת לעצב ציפיות אינפלציוניות חדשות. בממוצע, הם אומרים, האזרחים קולעים בול בתחזיות האינפלציה ותביעות השכר. כאשר המפקד הכלכלי העליון אומר לשריו לפתוח ברזים, מיד אומרים לעצמם השכירים: לפתוח הסכמים, כי המודל של האוצר והתבונה הקולקטיבית שלנו מצפים לאינפלציה בת 8% ברבע שנה. וכך, בלי להמתין, בלי לזוז אנה ואנה בזמן הקצר, עובר המשק מיד ל־8%, 10%, 20%, 100% ו־1000% אינפלציה, על־ידי שהוא מטפס לאורך האנך של פיליפס.

עמוד ישר, פיליפס!

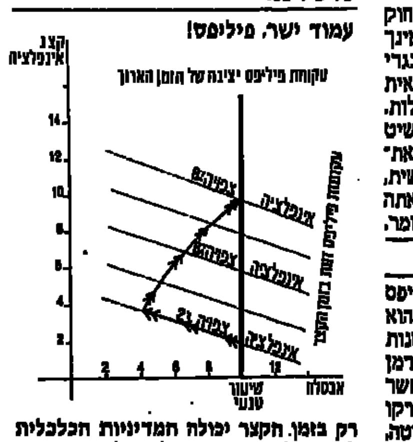

רק בזמן הקצר יכולה המדיניות הכלכלית להביא לצמצום האבטלה על־ידי האצת האינפלציה. לאחר זמן, מצפים העובדים לעליות מחירים גבוהות יותר ומעלים תביעות שכר המבוססות על ציפיות אלו. השכר הריאלי עולה שוב, והאבטלה חוזרת לשיעורה הטבעי, לפי הדינאמיקה של הקו עם החיצים.

לכל צורך מעשי, אין תחלופה בין אבטלה לאינפלציה ועקומת פיליפס היא קו ישר.

זקיפתו של פיליפס מושלמת, ומן הרגע המעט־ראשון, הוא אינו מבזבז את זמנו על מיזמוזים, הוא עומד ומצפה.

ולסיכום:

* אי־אפשר לנוע בחופשיות לאורך "עקומת פיליפס" משופעת ועקומה, אלא רק בזמן קצר מאד, כי העקומה מיד קופצת. אולי בכלל אין דבר כזה ששמו "עקומת פיליפס", ויש "קו פאלפס", המייצג תביעות שכר ריאליות מול פריון ריאלי — והוא תקוע במקום אחר שציונו שיעור האבטלה הטבעי.
* ומכאן, שקצב הגידול של התוצר הריאלי נקבע על־ידי שיעור אבטלה טבעי, על־ידי כוחות כלכליים ריאליים. מחוללי המדיניות אינם יכולים להשפיע עליו באמצעות הזרמת כסף או יצירת גרעונות. אלה ואלה משפיעים רק על האינפלציה.
* אבל, גבירותי ורבותי המופתעים, כיוון שעקומת פיליפס היא קו ישר אנכי, אין דבר פשוט וקל מלהחליק ממנה מלמעלה למטה. בלימת האינפלציה תיתכן במהירות, ללא כאב של אבטלה ממושכת, ללא הורדה או העלאה של שכר ריאלי, אלא אך ורק על־ידי שינוי חריף בציפיות לאינפלציה עצמה. שינוי כזה בציפיות אפשר להשיג תוך יממה בלבד, אם בממשלה מכריזים שמסוף אותה היממה ועד אין־סוף היממות הבאות לא תזוז המדיניות הכלכלית מיעד כספי נבחר, כרנון יציב, או משער חליפין קבוע, או סך־הכל אמצעי תשלום קבוע, או מסך־הכל אשראי במשק קבוע וכד'.

מסענו לאורכו ולרוחבו של עקומות פאלפס, וילדיו וצאצאיו, ויוצאי חלציו הישירים ורחוקים טרם נסתיים, אך כאן המקום להפוגה.

רשימה רביעית בסידרה

הספרים המצוטטים ברשימה:

* DANGEROUS CURRENTS, THE STATE OF ECONOMICS; L.C. THUROW, 1984.
* MACROECONOMICS; DORNBUSCH, FISHER, 1985.
* BROOKINGS PAPERS ON ECONOMIC ACTIVITY, 1.1985.
* FREE MARKET CONSERVATISM; E.J. NELL, 1984.

טור החדשות

גרעונות נזילות בבנקים העלו הריבית למפקידים

הבנקים העלו בימים אלה את שיעורי הריבית שהם משלמים על פקדונות בסכומים גדולים (ג'מבו), עקב גרעונות נזילות אליהם נקלעו.

גרעונות הנזילות נוצרו בעקבות תשלומי מס ערך מוסף ומקדמות מס. הגרעונות אינם אחידים בכל הבנקים, וישנם בנקים שבהם אין עדיין גרעונות, אולם המערכת כולה תגיע עד סוף שבוע זה לגרעונות של 150־200 מיליארד שקל.

כאמור העלו הבנקים את שיעורי הריבית שהם מוכנים לשלם למפקידים סכומים גדולים לכדי 35־36 אחוז לחודש. בסוף השבוע שעבר שילמו הבנקים ריבית של 30־31 אחוז לחודש. במקביל החלו הבנקים לנצל את ההלוואה המוניטארית הראשונה של בנק ישראל, על מנת לצמצם את גרעונות הנזילות הללו.

אתמול הודיעו חלק מהבנקים גם על שינויים בטבלאות הריבית, והריבית הועלתה בשיעור של עד 2 אחוזים לחודש.

איל שגב

כסף מדרא"פ יזרום לאילת

ועידה בינלאומית של משקיעים תיערך באילת בפברואר או במארס, במטרה לעניין משקיעים אלה בהקמת פרוייקטים בעיר — מסר ראש עיריית אילת, רפי הוכמן. בימים אלה מכינה העירייה תיק פרוייקטים להשקעה שיוצג לפני משתתפי הוועידה.

הוכמן ציין, כי יש כיום יתרון גדול להשקיע במפעלים עתירי־עבודה בעיר, שכן הכרזת אילת כאיזור סחר חופשי הפכה אותה לזולה בכל הקשור לשכר עבודה. בין היתר פטורים מעסיקים בעיר מתשלום מס מעסיקים. לדבריו, כדאי להקים בעיר נמל פחם, והוא מקווה שוועדת השרים לענייני כלכלה אכן תחליט על כך.

הקמת נמל הפחם מותנית בסלילת מסילת ברזל לעיר. לדברי הוכמן, ישנם משקיעים זרים המעונינים להשקיע במסילה כזאת, שכן אז ניתן יהיה להקים גשר יבשתי שישמש תחליף לתעלת סואץ. הוא סיפר, כי בשיחות שניהל עם נספחים מסחריים של מספר מדינות אמרו לו כי הם מוכנים להתחייב להעביר כמות גדולה של סחורות דרך הגשר היבשתי, במקום דרך תעלת סואץ, בה מתייקרות אגרות המעבר בשיעורים ניכרים. עוד אמר, כי מאז הוכרזה אילת כאזור סחר חופשי מגלים משקיעים רבים עניין להקים בה מפעלים. בימים אלה עומד להסתיים בחיוב מו"מ להקמת מפעל לייצור ואפלים עשויים סובין, על־ידי משקיע מדרום־אפריקה. מפעל נוסף שיוקם בקרוב בעיר יהיה מפעל להרכבת יאכטות, גם הוא במימון דרום־אפריקני. כן יוקם מפעל להרכבת שעונים, על־ידי חברה אירופית ידועה. כל שלושת המפעלים מייעדים את תוצרתם ליצוא.

לדברי ראש העירייה, אין כיום בעיר בעיות תעסוקה ובחודש האחרון נרשמו בקשות לקליטת 90 עובדים בענפים שונים. כן נקלטו באילת בחודש האחרון 86 מובטלים משדרות, קרית־מלאכי ומחיפה, והם מועסקים בענף המלונאות.

א.ש.

האבטלה עברה הקו האדום

"המדד בשיעור ½ אחוז הוא הנמוך ביותר זה 9 שנים, אך מספר הבלתי מועסקים במשק גדל והולך ואם התפתחות מסוכנת זו לא תיבלם, צפויה העמקת האבטלה מעבר להערכות המומחים" — טען גדעון בן־ישראל, יו"ר הוועדה למניעת אבטלה בהסתדרות.

לדבריו, כבר כיום יש 130,000 בלתי מועסקים, שהם כ־8.5% מכוח העבודה במשק. בן־ישראל ציין, כי מתכנני התכנית הכלכלית הזהירו ש־7.5% בלתי המועסקים הם "הקו האדום" שאסור לעבור אותו. בעוד שר האוצר מאמין שניתן לפתור בעיות כלכליות באמצעות אבטלה, אך ההסתדרות תתנגד לכך בכל תוקף, ותתבע מן הממשלה לעודד ולממן השקעות בארץ כתמריץ לאבטחת תעסוקה, אמר.

יבואני הרכב טוענים:

סחבת ובזיון בית־הדין

בפגישה שנערכה השבוע בין יבואני הרכב לשר התחבורה העלו היבואנים את טענותיהם כלפי טיפולו של משרד התחבורה בשני נושאים: אי־מילוי החלטת בית־המשפט העליון, שקבע כי על משרד התחבורה לשנות את המצב בו נגרם ליבואנים הפסד בגין חובתם למכור חלפים על־פי חוק; עירכון מחירי הרכב על־פי שער חליפין שוטף, כדי לשים קץ להפסדים הנגרמים להם בגין מכירת רכב חדש. משום שפיחות המטבע מאז ה־1 ביולי גדול ממתח השיווק שהותר להם.

היבואנים קבלו לפני השר על סחבת בת ארבעת החודשים שנוקטים פקידי משרדו המטפלים במילוי צו בית־המשפט העליון, ואילו היועץ המשפטי של איגוד יבואני הרכב, עו"ד חיים שטריקס, קבע באוזני השר כי התנהגות משרדו כמוה כבזיון בית־המשפט.

פטור ממס — גם להלוואות בעלים

ועדת הכספים מתכוונת לאשר בשבוע הבא תקנות בנושא הלוואות בעלים לעסקים, על־פיהן ייקבע כי בעלי שליטה יוכלו להזרים כספים לעסקיהם בצורת הלוואות, כתחליף למימון דרך הבנקים — כך סוכם בשיחה שקיים דני גילרמן, נשיא איגוד לשכות המסחר, עם שר האוצר יצחק מודעי ועם יו"ר ועדת הכספים ח"כ חיים רמון.

על־פי התקנות שיאושרו, בעל שליטה יוכל להלוות כספים לעסקו ויהיה פטור ממס על מלוא הפרשי ההצמדה כשימשוך את כספיו בחזרה, ובלבד שימולאו מספר תנאים: סכום ההלוואה לא יפחת מ־3 מיליון שקלים, ההלוואה תינתן לעסק לתקופה שלא תפחת משנת מס אחת בתוספת יום נוסף, בעל השליטה או קרוביו לא יהיו חייבים לעסק בתקופת ההלוואה סכום העולה על 10 אחוזים מסכום ההלוואה.

מאבקו המתמשך של איגוד לשכות המסחר בנושא זה הביא למספר שינויים בטיוטה המקורית של התקנות, בכללם קיצור התקופה המינימאלית של ההלוואה מ־3 שנים לשנת מס אחת, והעלאת הפטור ממס על מלוא הפרשי ההצמדה ולא על 90 אחוזים כפי שהוצע תחילה.

● ספר המרכז את כל סוגי המסמכים הקיימים בסחר בינלאומי יצא לאור בימים אלה ע"י איגוד לשכות המסחר לישראל. הספר, שנערך ע"י יוסי שורטקל, סמנכ"ל האיגוד, כולל דוגמאות של טפסים ומסמכים שימושיים בסחר הבינלאומי, בעיקר באלה המקובלים בסחר החוץ הישראלי, וכן הסברים כלליים לגבי מהות הטפסים והמטרות שלשמן נועדו.

בין השאר כולל מספר דוגמאות של מסמכים מסחריים, מסמכים הנדרשים ע"י המכס ומשרד התעשייה והמסחר, מסמכי לשכות המסחר ותעודות מקור, מסמכי ספנות ותעופה, מסמכים בנקאיים, מסמכי ביטוח ועוד.

● הנהלת חברות "הסנה" החליטה לממן את סוכני "הסנה" והמזכירויות שלה, באמצעות התוכנה לביטוח של חברת "קומטק". ההחלטה נפלה לאחר בדיקה ממושכת של ועדה מיוחדת בראשות א. רוזנטלר, סמנכ"ל "הסנה" ומנכ"ל "עידית", חברת המיכון של קבוצת "הסנה".

קבוצת "הסנה" מתכוונת ליצור קשר ממוכן בין מחשב הסוכן לבין המחשב המרכזי של החברה, המופעל על־ידי "עידית", לצורך העברת מידע ביטוחי הדדי.

● משטרת ישראל התבקשה ע"י שר התחבורה חיים קורפו לבדוק אפשרות להציב מצלמות אוטומטיות בכל הצמתים העירוניים המרומזרים במדינה, כ־600 במספר. מפכ"ל המשטרה, רב־ניצב דוד קראוס, הודיע כי הוא רואה בחיוב את הצעת קורפו, והטיל על המרכז הראשי של המשטרה לבדוק את הצעתו של שר התחבורה.

לפיד רוצה לתת חירות לבלדרית

מלכודת ההירואין

עם פה חסר שיניים, על סף טירוף, יושבת בכלא היווני חנה עטיה (32), ישראלית שהבריחה 27 ק"ג הירואין יחד עם אחיה, פרץ, ונידונה ל־15 שנות מאסר. ארבע שנים כבר מאחוריה. משקם האסירים מאיילת השחר מנסה לעזור

„המוות הלבן" ארוז במנות גדולות, כפי שצולם לאחר פשיטה מוצלחת של מחלק הסמים הישראלי. האחים עטיה ניסו להבריח 27 ק"ג ממנו

מאת אבי בניהו

חנה עטיה, בת 32, ואחיה פרץ עטיה (34), יושבים כבר ארבע שנים בבית־כלא ביוון, לאחר שנשפטו לתקופות מאסר ארוכות של 15 ו־20 שנה.

פרץ עטיה ביקש להבריח סמים בשנת 1981, סמים בקו איסטנבול־פאריס. מפעיליו הציעו לו להביא מישראל את אחותו חנה ואת בנותיה הקטנות על מנת שאת הסם המוברח תוביל „משפחה תמימה", לכאורה. פרץ עטיה שמע לעצה והציע לאחותו להצטרף אליו לטיול באירופה עם בנותיה. לרשותם הועברו 27 ק"ג הירואין, אותם הסתירו בדפנות מכונית מסוג „רנו 16" ויצאו בדרכם לבירה הצרפתית.

● **חלל ממולא**

במעבר הגבול עם יוון נעצרו השניים במחסום תורכי. שוטרים שהקישו עם מטיש על דפנות המכונית, הבחינו כי „החלל ממולא ומצאו את כמות הסם הגדולה. לרוע מזלם, נתפשו האחים עטיה בתחום היווני ונשפטו בבית־המשפט היווני, שהטיל על פרץ עטיה 20 שנה ועל אחותו 15 שנה. בנותיה של חנה הוחזרו ארצה על־ידי סבם, שהגיע במיוחד מישראל.

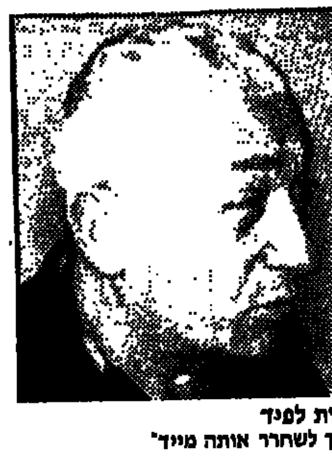

חירות לפיד
„צריך לשחרר אותה מייד"

באחרונה ביקר אצל השניים חירות לפיד, משקם האסירים מקיבוץ איילת השחר. הוא מטפל בהשגת חנינה לחנה עטיה, היות שלא היתה מודעת למעשה הבלדרות. לפיד סיפר השבוע, כי מצבה הנפשי של חנה קשה ביותר והיא נמצאת על סף טירוף. פיה חסר שיניים ויש לשחררה מייד מהכלא.

● **התשובה — בינואר**

לפיד נפגש ביוון עם אסומה קופלוס, שר המשפטים, וביקש להביא את החנינה בפני הוועדה הארצית: הנושא אמור להתברר בינואר הקרוב.

באחרונה פנו מדינות המערב למדינות המשמשות כבסיסים להברחת סמים קשים, וביקשו מהן להחמיר בדינם של סוחרי סמים צעירים ולהטיל עליהם עונשי מאסר ממושכים.

פירצה לשועלים עם צווארון לבן

העלמות „פינגפונג"

בעלי חברת מפרם עצורים בחשד להעלמת הכנסות. לעצור יותר קל מאשר להוכיח את האשמה במשפט. אריה קליין (59), ובניו עופר (29) ועמיר (27) עברו על החוק או ניצלו את כל הפרצות בעזרת „טריקים" מוצלחים? ■ לשלטונות מס ההכנסה יהיה קשה מאוד להוכיח ■ בינתיים, המדינה יכולה להרהר בהגבלת מרחב התימרון של החברות. כדאי.

שערי מפעל „מפרם" במבואות הצפוניים של חיפה — כאן, להבדיל הגדר מתוחה היטב, בלי חורים גדולים מדי להתפלחויות

מאת יואב אביב

לפני כחודש ימים התפוצצה בצפון הארץ פרשת מעצרם של בעלי חברת „מפרם", העוסקת במתכות. שלושת בעלי החברה — האב, אריה קליין, בן ה־59, ובניו עופר בן 29, ועמיר בן 27 — נעצרו על־ידי שלטונות מס ההכנסה בחשודים בהעלמת הכנסות בגובה מיליארדי שקלים. גם אחיהם הצעיר, עמוס (חייל בשירות סדיר), נלקח לחקירה ושוחרר.

בבקשה להארכת מעצרם של האב ובניו טענו אנשי מס ההכנסה את מה שטענו פעמים רבות קודם־לכן בתיקים אחרים: „העלמת הכנסות". בעקבות טענה שכזו בדרך־כלל מוארך מעצרם של החשודים, אך ההוכחה במשפטים המתנהלים לאחר מכן, קשה מאוד ובמקרים רבים אף לא מוגשים כתבי־אישום נגד החשודים.

בעיית ההוכחה הרובצת על מס ההכנסה — קשה. על החוקרים להתמודד עם אלפי מסמכים וחשבונות, ולמצוא את דרכם בתוך סבך „הטריקים" העסקיים, הנעשים על־ידי הנישומים, ואשר חלקם נעשה בהתאם לחוקי המדינה. עליהם להתמודד עם הפרצות בחוק, ועל כן עליהם גם להציג בבוא העת מסמכים המוכיחים את האשמה מעל ומעבר לכל ספק.

● **מחזור ענק**

„מפרם" היא חברת ענק, שמחזור הכספים שלה גדול גם בקנה־מידה בינלאומי. בבקשה הראשונה להארכת מעצרם של בעלי החברה נטען בבית־המשפט על־ידי נציג מס ההכנסה, נוח דווידוביץ, כי אנשי מס ההכנסה תפסו בחיפוש במשרדי החברה 54 המחאות ריקות מסכומים אך מוסבות לפקודת בעלי החברה. המחאות אלה שימשו מסווה להוצאת כספים מהחברה, כאילו שולמו כאש"ל לעובדים זרים של החברה, ועוד כמטבע־חוץ, כטענת בא־כוח מס ההכנסה.

בחקירתם טענו בעלי החברה: „הוויות והכלים", המחאות אלה שימשו כערבות בידי החברה ולא נפרעו מעולם. „ערבות למה?" — שאלו אנשי המס. אז הביאו בעלי „מפרם" הוכחה, כי דירותיהם של הפועלים הזרים הושכרו על־ידי החברה. ואם פועל גורם נזק לדירה, בידי החברה המחאה מחשבונו כדי לפרוע את הנזק.

מעצרם של בעלי החברה הוארך בעשרה ימים. בית־המשפט קיבל את טענות מס ההכנסה ואף הורה על גביית עדויות מוקדמות מפועלים זרים של החברה, מחשש שאלה יעזבו את הארץ ומס ההכנסה יישאר עם ניירות בלבד. מאז, הוארך מעצרם של בעלי החברה שוב. והשבוע הגיש היועץ המשפטי לממשלה, פרופסור יצחק זמיר, בקשה לבית־משפט השלום בחיפה. בה הוא מבקש להאריך את מעצרם של בעלי החברה בפעם הרביעית, מעבר ל־30 יום. בקשה זו נדחתה על־ידי השופטים והם שיחררו את החשודים בערבות כספית גבוהה. בינתיים, פרש בא־כוח מס ההכנסה חלק נוסף מהעדויות והראיות הפליליות הנמצאות בידי אנשי המס. לטענתו, בא־כוחם של החשודים ניסה לסתור אותן אחת לאחת, באומרו כי כל אלה אינן בבחינת עבירה על החוק בישראל, ולכל היותר, מדובר בניצול פרצות בחוק לצורך ניהול עסקים מוצלח.

בתחילת הבקשה טען בא־כוח מס ההכנסה, כי מדובר בתרמית להונאה ובגניבת־דעת. „החשודים עשו בכספי המדינה כמו בשלהם", אמר. בעלי החברה הקימו חברה נוספת שעיסוקה היה דומה לעיסוקה של חברת „מפרם". החברה החדשה קראו „ש.ח.ת בע"מ", ולמנהל החברה ובעל המניות בה מינו את אחיהם החייל, עמוס. על־פי טענת מס הכנסה, נוסדה חברה זו במטרה להשמיט הכנסות של חברת „מפרם", בשיטה הנקראת „פינגפונג".

● **רווח והפסד**

שתי החברות הן נישומות־מס אצל פקידי שומה באזורים שונים, ולבקשת החשודים נקבעו תקופות מס שונות לשתי החברות. ל„מפרם" התקופה הרגילה — המסתיימת ב־31 במארס, ול־ש.ח.ת התקופה החקלאית, המסתיימת ב־30 בספטמבר. לטענת מס ההכנסה, רשמה חברת „מפרם" הוצאות בסכומים של כמאה מיליון שקלים לטובת ש.ח.ת, בתמורה על שירות שקיבלה ממנה, כביכול. בסמוך למועד המאזן, כך נרשם כאילו הפסידה כספים. ואותה פעולה בסדר־גודל של כ־90 מיליוני שקלים נעשתה הפוך, סמוך ליום המאזן של ש.ח.ת לטובת „מפרם". כך הפסידו שתי החברות והרוויחו בעת ובעונה אחת.

„החברות יצרו אשליה, כי קיימת כאן פעילות עסקית, לכאורה, של שתי חברות. למעשה, פעילות זו לוותה באלמנטים של טישטוש הגובלים בעבירות פליליות" — טוען בא־כוח מס ההכנסה. אך נמנע מלומר מפורשות אם נעשתה כאן עבירה, על החוק, המהווה עבירה פלילית. „הגובלים בעבירות פליליות", הוא אמר.

עוד טען בא־כוח מס ההכנסה, כי החשודים ניצלו גם את החוק המתיר להם להעביר כספים לצורך הלוואות מהחברה החוצה ובחזרה. לטענתו, בעלי החברה הכניסו את „מפרם" למשיכות־יתר בבנקים והעבירו לחשבונותיהם סכומים של מיליארדי שקלים. בהם רכשו פקדונות תפ"ס. את רווחי התפ"ס שילשלו לכיסם הפרטי והחזירו לחברה את הקרן, בעוד שהוצאות המימון נפלו על החברה. גם במקרה זה, אומר בא־כוח מס ההכנסה, כי בעלי החברה ניצלו את „החוק המתיר".

לאחר שיסיים את החקירה, בה מועסקים עשרות עובדים, יחליטו שלטונות מס ההכנסה אם להגיש כתב־אישום נגד בעלי „מפרם". בית־המשפט יצטרך להחליט אם אכן נעברו עבירות על החוק או נוצלו בו פרצות. אפילו נוצלו ב„צורה לא יפה".

המדינה, המדינה תצטרך להחליט אם הגיעה העת להגביל את מרחב פעילותן של החברות.

משפחתולוגיה

מאת יואב צח

בשנים האחרונות ניכרת החמרה בגישה של קצין התגמולים כלפי משפחות שיקיריהן מתו בהיותם בשירות. אין הדבר מוצא ביטויו במי שנפגעו במהלך תקרית או מלחמה. אך כשמדובר באנשים שנמצאים במילואים והחייל בין אם הוא בן במשפחה או ראש משפחה, הרי שלא בנקל יכיר קצין התגמולים במשפחה כמשפחתו של חייל שנספה במערכה.

המשפחה המקבלת קצבות, מקבלת כסוג כפי באופן קבוע, שדרוש לקיום המשפחה. מכאן יוצא, שקצין התגמולים שואב למעשה עידוד מהנהגה הקיימת בחקיקה.

עיון בחוק הקצבאות מעלה, שלקריאת חיקוקו, הוכנה הצעת חוק כיסבה מופיע משפט חמור שכזה: „פיסקת הפרשי הצמדה על תשלומים רטרואקטיביים לפי חוקי התגמולים השונים תטיל מעמסה כספית גדולה על אוצר המדינה".

לפכיר, תשלום הקצבאות על תקופה שקדמה למועד ההכרה איננו נושא הפרשי הצמדה מלאים. יש בכך, למעשה, אף עידוד למדיניות קשה של קצין התגמולים, בין היתר, כלפי מקרים של פטירת חיילים בעת השירות.

שני מקרים שונים, שיש בהם חריגה מהקו הנוקשה הקיים נסקור כאן. במקרה הראשון, מדובר היה בראש משפחה ששירת במילואים בתפקיד נהג משאית, ובמהלך במיתקן אימונים הגיע למקום בו היו חיילי מילואים אחרים להעמיס על משאיתו ארגזים ובהם דברי אספנאות ותחבושות.

על מנת לזרז את קצב העבודה, החליט המילואימניק שלא לראות עצמו נהג משאית בלבד. הוא היטה שכם ויד והעמיס על המשאית ארגזים מאלה שהיה על החיילים להעמיס על המשאית.

לאחר זמן־מה נכנס המילואימניק למכוניתו וניגן טרמפ לחייל שרצה להגיע לביתו. אך יצאו משער הבסיס ונסעו כברת דרך קצרה, חש האיש בליבו. גופו צנח על ההגה והוא מת במקום. הרופאים שבדקו את עברו הרפואי גילו, כי בעבר סבל האיש מקרישי־דם בצינורות הדם המובילים לליבו.

קצין התגמולים התלבט בשאלה ועלה לקבוע, שאין להכיר במשפחתו כמשפחה של מי שנספה במערכה, כדרישות החוק. אך כשהוצגו לו עדויות על האופן בו עבר המילואימניק ועל כך שעסק למרות שהנתונים הרפואיים היו בידי הצבא — הרי שהוכרה המשפחה כמשפחה של מי שנספה במערכה.

במקרה שני, דומה, יצא מילואימניק לאימונים ברדום. במהלך האימונים התלונן בפני חבריו על מיחושים בחזה. בתום תקופת המילואים, ביום שיצא, השתחרר מהשירות, חזר לביתו. ולמחרת בבוקר הלך להתפלל תפילת שחרית של שבת בבית־הכנסת. כשחזר לביתו, עם אחיו וגיסו, חש ברע ונפל על המדרגה. המשפחה פנתה אל קצין התגמולים וטענה, שלמרות הריחוק בין התלונה על המיחושים לבין מועד הפטירה ולמרות הריחוק הגיאוגרפי, קשורה הפטירה לשירות הצבאי בכך שהוא פועל־יוצא של השירות.

לאחר שקצין התגמולים התלבט, ולאחר שהתחשב במצבו של החייל טרם בואו למילואים היה שפיר, החליט להכיר במשפחת החייל כמשפחה של אדם שנספה במערכה. המסקנה היא, שישנם מקרים מעטים, שאף שלכאורה נראה שחייל פעל מחוץ לתפקידו או שקיים ריחוק מרגע הפגיעה לרגע קרות האסון, זוכה המשפחה בסיוע. ככל המקרים, אין קצין התגמולים מכיר בקשר של כמשפחות. אך קיימים מקרים חריגים שבהם הוא קובע שהמשפחה היא משפחתו של חייל שנספה במערכה.

כותב הרשימה הוא משפטן [illegible]

● אתר התיירות המפורסם ביותר בבאר־שבע, השוק הבדואי המסורתי, ייסגר ביום השוק הקבוע בשבוע הבא, לרגל עבודות שיפוצים.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב–יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב—יפו בקשה ליתן אשור להקלה לאשור מוסך בנוי בחזית ברח' יואב מס. 9 גוש 6332, חלקה 76 תיק בנין 11/0897־009.
בעל קרקע או בניין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב—יפו, שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתבתו המדוייקת וטלפון.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.
י. בסטי, סגן ראש העיריה
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

חוק התכנון והבנייה תשכ"ה—1965
הוועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז תל־אביב
מרחב תכנון מקומי גבעתיים
הודעה על הכנת שינוי תוכנית מס' גב'/380 נתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 77 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה—1965 כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה מחוז ת"א החליטה על הכנת תכנית מפורטת מס' גב'/380 שינוי לתכנית מתאר מס' 53 על שינוייה. השטחים הכלולים בתחום התכנית המוצעת: גוש 7105, חלקה/קוחו 50 חלק, 48־1, 59 חלק, 60 חלק, 62־70, 71 חלק גוש 6128 חלקות 664, 440 חלק, 437, 436 משם ערבי נחל.
מרדכי כהנא — יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה תל־אביב
דצמבר 1985

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב–יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור לשמוש חורג ממגורים למשרד למקצוע חופשי בקומת קרקע ברחוב ויינגוט מס' 22 גוש 7111 חלקה 59/2 תיק בנין 022־2/187.
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתבתו המדוייקת וטלפון.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.
י. בסטי
סגן ראש העיריה
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
מרחב תכנון מקומי בת־ים
הודעה לפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לוועדה המשנה לתכנון ולבניה בת־ים בקשה למתן הקלות בניה על החלקה מס' 27 בגוש 7131 הנמצאת ברחוב קרן קיימת 8.
לפי תכנית מפורטת נמצאת החלקה הנ"ל באזור מגורים ג', בקשת בעלי החלקה להתיר להם שימוש חורג למלון דירות במקום בנין למגורים.
לכל מי שיש התנגדות מאיזה סיבה שהיא לבקשה הנ"ל יגיש התנגדותו לוועדה המקומית תוך 15 יום, מיום פרסום הודעה זו.
אהוד קנמון — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה בת־ים 15.12.85

ועדת המשנה לתכנון ולבניה
עיריית באר־שבע
בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965 ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה ע"י ח"מ מצא יהושע בקשה לשמוש חורג מתכנית מפורטת.
מהות הבקשה: שמוש חורג — בית קרור בשטח צבורי פתוח גוש 38007 חלקה 3 (חלק) רחוב חבצלת, הצגב 4, נוה נוי.
כל המעוניין יכול לעיין בבקשה ובתכנית המצורפת אליה ללא תשלום, במשרד הוועדה המקומית, בימים ובשעות שהמשרד פתוח לקהל, ורשאי להגיש התנגדות מנומקת בשני העתקים לוועדה המקומית האמורה תוך 14 יום, מיום פרסום הודעה זה.
ד"ר אהרן אביבי, יו"ר הוועדה לתכנון ובניה באר־שבע

הארץ
עיתון לאנשים חושבים
שעת כושר במצרים — מאת פולס
***
האם יירו הסורים? — מאת זאב שיף
***
המתנדבים בע"מ — מאת גדעון סאמט
מקורות מדיניים — עקיבא אלדר | מסדרונות — אילן שחורי | מפלגתיים
בהסתדרות — יהודית ווינקלר
הקרקע ממשיכה לבעור — מאת ראובן שפירא ונדב שרגאי
***
הבניין המתמוטט של קלרין — מאת אריה לביא
במוסף השבועי:
זבולון המר: איש צעיר היה — מאת אורית שוחט
*
ביקור במועדון גמילה מסממים — מאת חנה קלדרון
מעבר להודו — מאת רומן פריסטר
חריקות — זאב יפת
הגיא השני של שער הגיא — מאת אלי אלעד
הטלוויזיה של השבוע — תרה בושס

מה ● מתי ● היכן

טלוויזיה

טלוויזיה לימודית

08.15 קשת וענן: תן לי את יבנה. 08.40 בלי סודות: צ'ב. 09.00 ארץ מולדת: היציאה מן החומות. 09.30 מדעי הטבע (חטה"ב) — תנועת הדג. 10.10 אנגלית ה'. 10.30 הגיל הרך: רחוב סומסום. 11.00 אנגלית ו'. 11.15 ערבית מדוברת. 11.30 מדעי הטבע (חטיבה עליונה). 12.00 אנגלית ה'. 12.25 היסטוריה עלייסורי — העשרה: אליזבט, המלכה שעיצבה תקופתה. 13.00 אנגלית ט'. 14.00 גיאומטריה: מרידות א' ומרידות ב'. 14.20 לורל והרדי — טיפול בהצטננות. 14.40 צרפתית. 15.00 רכבת ההפתעות — סרט אנימציה. 15.20 עוד סיפור. 15.30 נילס הולגרסון — פרק 25: הסטודנט מאופסלה. 16.00 זהר"ה — שידור חי. 17.00 ערב חדש — מגאזין בשידור חי.

טלוויזיה כללית

17.30 „סיפורים בראש". 18.00 „חבובטוטי" — סרטים מצוירים. 18.32 „מועדון הטף" (ערבית). 19.00 „מפגש". 19.30 חדשות. 20.02 מבט. ספורט. 20.45 לקראת שידור. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 „חיילים יקרים" — סדרה תיעודית בת 5 פרקים, בהפקת הטלוויזיה הישראלית. 22.15 „כתוב בעיתון". מגיש: מאיר שלו. 22.30 „כסו את פניה" — סדרת מתח אנגלית. 23.20 „סוף ציטוט" — תכנית בענייני ספרות, מנחה: ירון לונדון. 24.00 ססמקו של יום, חדשות.

רדיו

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר 07.01 בוקר טוב: צ'ייקובסקי: ולס, רימסקי קורסקוב: קפריצ'ו ספרדי 07.30 שחרית מוסיקלית: צ'ייקובסקי: מרש סלבי, בטהובן: קונצ'רטו לכנור ברה מג'ור, רחמנינוב: שני שירים לפי פושקין, שטבהיירו: שקונה, מנדלסון: 4 קטעי מקהלה, סורה: 4 קטעים, בריטן: מבוא לתזמורת לבני נעורים, והדיה גבוקי — 2 פרקי מקהלה, צ'ייקובסקי [illegible]. 09.30 קונצרט בוקר: בריטן: 4 אינטרלודים מתוך פיטר גריימס, [illegible]: קונצ' לפסנתר ותז', [illegible] סי במול מג'ור, [illegible]. גריג: פר גינט. 11.57 מגישים שיר. 12.05 מאוצר הסרטיה — מיצירות באך, דביסי, [illegible] 13.00 קונצרט צהריים: טלמן: קונצ'רטו [illegible], מוצרט: [illegible] במול מג'ור, ק' 99. שומאן: קרייזלריאנה. שוברט: רביעיה ברה מינור, המוות והעלמה. 15.00 מילון מוסיקלי 15.05 מגישים מוסיקלים 16.00 אתנחתא (שידור חי): סזאר פרנק: סונטה בלה מג'ור, ראבל: אלבוראדו דל גרציוזו לפסנתר, [illegible] 17.30 קונצרט [illegible] 20.37 [illegible] 23.00 [illegible] ...

רשת א'

07.30 היו שירים — מזמנים ישנים ואהובים. 08.05 חוגה עם בני הגיל [illegible] 09.05 השיר לא תם — שירים עבריים 09.30 מפגש — מגזין בשידור חי 10.30 א"ן — רדיו קל 11.10 השידור [illegible] 11.30 השכלה ודעת לכל העם [illegible] 14.05 [illegible] 15.30 [illegible] 16.05 ספר חדש 16.05 צומת [illegible] 17.30 האוניברסיטה המשודרת [illegible] 18.06 [illegible] 18.47 פרקי היום בתנ"ך 19.05 [illegible] 19.30 [illegible] 22.05 [illegible]

שירים ושעורים 17.30 על מספרים ואנשים — מגזין המשק והחברה 18.06 יש שאלות — עם יצחק אלון 18.51 היום בספורט 19.00 היום הזה 19.35 השבוע בכנסת 20.05 חדש בשעה טובה 21.05 ספור ושיר 22.05 צמוקים ושקדים — שירים ביידיש, והפעם: שירים על הנושא מזל וגורל 23.05 בינינו לבין עצמנו — שיחות עם מאזינים בשידור חי

רשת ב'

06.05 שיר לשלום 08.05 ביקור בית, עם רבקה מיכאלי 10.10 כל צבעי הקשת [illegible] 12.10 גל פתוח — [illegible] 14.05 יש עניין, עם גבי גזית 16.10 [illegible] 18.05 [illegible]

רשת ג'

14.06 לי ולך — שיר וברכה 15.05 חרש, חדיש ומחודש — עם שוש עטרי 16.05 מוסיקה לעניין 17.05 הצגה יומית — עם יגאל רביד 18.06 קול־בו — שבועון פופ 20.05 מופע רוק — עם דליה כהן 22.05 משלנו — שירים עבריים 23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

06.00 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור 06.10 צלילי בוקר — שירים עבריים 06.30 אוניברסיטה משודרת: הביולוגיה של הזקנה. מרצה: פרופ' דוד גרשון 07.07 שבע אפס שבע 08.05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית 09.05 נכון לעכשיו, עם דן שילון 11.05 טעם של פעם, עם אורלי יניב 12.05 להיט לתאבון 13.05 בסגנון ישראלי — עם אלי ישראלי 15.05 פסק זמן 15.45 אלף הימים — סידרה מחיי הצבא. פרק 115: חלם קרב 16.05 ארבע אחר הצהריים — שירים עבריים 16.55 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור 17.00 יומן גלי־צה"ל 17.30 כוונת — מגאזין גלי צה"ל לעניני צבא ובטחון 17.50 יומן ספורט 18.05 שעה קלה על כלכלה 18.35 כוכב הערב 19.05 רדיו רדיו — עם יואב קוטנר 20.05 רוק ישראלי 21.00 מבט לחדשות 21.30 אוניברסיטה משודרת: הביולוגיה של הזקנה (ש.ח.) 22.05 על הדבש ועל הביסאק — שירים שההרה אוהבים 23.05 מהמרתף הקלאסי — עם רובי לנץ ואריאל כהן 23.50 צעד וחצי — סיקור משחקי הליגה הלאומית בכדורסל 00.05 ציפורי לילה — עם רוני תורן 02.05 לא רוצים לישון 05.05 צלילי בוקר.

קולנוע

תל־אביב

אורלי: חזרה לעתיד 4.30, 7.15, 9.30
אסתר: שוטר עם כבוד 4.30, 7.15, 9.30
בית לסין: אפוקליפסה עכשיו 23.00
בן־יהודה: הבו ואיש השלג 4.30, 7.00, 9.30
גורדון: אגדה (בכורה) 6.00, 7.30, 9.30
גת: אנס הברבורים 4.30, 7.15, 9.30
דקל: האיש בעל הנעל האדומה 7.15, 9.30
דרייב־אין: עליסה בארץ הפלאות 5.30; הבובה הגורל 7.15, 9.30; הרמון התאווה 12.00
הוד: המטרה אמריקה 4.30, 7.15, 9.30
מוזיאון ת"א: לרקוד עם זר 4.30, 7.15, 9.30
סינמה 1: תהילה 4.30, 7.15, 9.30
סינמה 2: קולנוע רדל 6.00, 9.00
פאר: רכבת תחתית 4.30, 7.15, 9.30
פאריס: בירדי 7.15, 9.30; בית החיות 11.45
רב־חן: חן 1: הגונים 5.00, 7.20; רומן על כוווה 9.45. חן 2: חברי הדרקון אליוט 5.00, 7.15; הגונים 9.45. חן 3: קאל 7.30, 9.40; חברי הדרקון אליוט 5.00. חן 4: העוקס 7.30, 9.45; פנטסיה 11.00, 2.00, 5.00. חן 5: ביה"ס לאסירים מתחילים 7.25, 9.40; בחזרה לארץ עוץ 11.00, 2.00, 5.00
צוותא: „הנגוע" „כמו חלום"
שוקי: שושנת קהיר הסגולה
תכלת: אהבתו של סואן 4.30, 7.15, 9.30
תל־אביב: מכרות המלך שלמה 4.30, 7.15, 9.30
לימור חדש: כבודו של פריצי 4.30, 7.00, 9.30

רמת־גן וגבעתיים

אואזיס: הגונים 5.30, 7.00, 9.30
לילי: כבודו של פריצי 7.00, 9.30; בעקבות האוצר הרומנטי 4.30
ארמון: המשלם 5.00, 7.15, 9.40
רב־גן: גן 1: שוטר עם כבוד 7.25, 9.45; חברי הדרקון אליוט 5.00. גן 2: בירדי 7.20, 9.30; ליירי גץ 5.00. גן 3: יער האומרגד 7.20, 9.40; שלגיה ושבעת הגמדים 5.00. גן 4: אהבתו של סואן 7.25, 9.45; בחזרה לארץ עוץ 5.00

ירושלים

אוריסון: מכרות המלך שלמה 4.30, 7.00, 9.00
אורנע: הגונים 4.30, 6.45, 9.00
בית אגרון: כרמן של ביזה 16.30; איש המרתון 19.30; בחום היום 21.30; מופע הקולנוע של רוקי 24.00
בניין האומה: ראסטי ג'יימס 7.00, 9.00
חבירו: הכבוד של פריצי 4.15, 6.45, 9.15
חבירה: המטרה אמריקה 4.30, 7.00, 9.00
אורגיל: רומן על כוווה 7.00, 9.00; תינוק מור במשפחה 3.00, 5.00
סמדר: דון גלבאני 6.45, 9.15
סינמה 1 (קריית יובל): הנינג'ה 4.30, 7.00, 9.00
אורגן: הגונים 4.30, 7.00, 9.00
מיטשל: שושנת קהיר הסגולה 7.15, 9.15

חיפה

אימון: שוטר עם כבוד 4.30, 6.45, 9.00
אורה: כבודו של פריצי 6.45, 9.15; קופצים נעליים 4.30
אמפי: הנינג'ה האמריקני 4.30, 7.00, 9.15
אורלי: הגונים 4.30, 6.45, 9.15
חן: רמבו 4.30, 6.45, 9.00
עצמון: מכרות המלך שלמה 4.30, 7.00, 9.00
פאר: המושלם 4.30, 6.45, 9.00
רון: המטרה אמריקה 4.00, 6.45, 9.00
קרן אור המודרשו: רכבת תחתית 4.30, 7.15, 9.15
שביט: שושנת קהיר הסגולה 7.00, 9.00

נתניה

שרון: שוטר עם כבוד 7.00, 9.15
סטודיו: גשר צר מאוד 7.00, 9.15
אסתר: המטרה אמריקה 7.00, 9.15

חולון

סביון: מכרות המלך שלמה 4.30, 7.15, 9.30
מגדל: פנטסיה 4.30, 7.00, 9.30
ארמון המודרשו: משולם 5.00, 7.15, 9.30

בת־ים

עצמאות: מכרות המלך שלמה 4.30, 7.15, 9.30

הרצליה

חיפל: המטרה אמריקה 4.30, 7.15, 9.30
מלון דניאל: העד 19.15, 21.30

באר־שבע

חן: הנינג'ה האמריקאי 7.15, 9.30

חדרה

חצף חדרה: מסיבת רווקים 7.00, 9.15

תיאטרון

תיאטרוני ישראל
היום, יום ה', 19.12
תיאטרון הבימה:
נמר חברבורות – 20.30
פירוד זמני – 20.30
עוולה – 18.30
התיאטרון הקאמרי:
קסטנר: ב־4.30, 8.30
קידוש – בצוותא

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ה', 19.12 בשעה 20.30
קידוש
בשעה 22.22 – ג'או בצוותא

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים: חלד — בלפור 9.
חולון: שפ"ח מ יוכבד אהרון — הופיין 52.
ירושלים: כ"ח אגרום — צפניה 19.
נתניה: פורת — פ"ת 76.
פתח־תקוה: סופרפארם — שטרייא 43.
רמת־גן: רשי — רשי 13.
תל־אביב: אלהורוב — אילנורוב 176; בבלי — עוזיאל 1, פינת טולדנו 10.
חיפה: הנשיא — שד' הנשיא 33.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 2444; חדרה — 22444.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים בילינסון פתח־תקוה — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב — בימים ב', ה', ו' — כירורגיה ופנימית ילדים — כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב — בימים א', ג', ה', שבת — כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון — כל המחלקות כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא — כל המחלקות — כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים — כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
● ביקור חולים — ילדים.
● שערי צדק — פנימית, נשים.
● הדסה ע"כ — כירורגית, אורטופדית, עיניים, א.א.ג.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'–ה' ב־20.00—8.00, בימי ו' 15.00—8.00. טלפונים: 03-433300, 03-433500.

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד „החסדי" לרפואת שיניים בישראל. בתל־אביב — בימים א'–ה' בין השעות 21.00—24.00 [illegible]
מרפאות שיניים לעזרה ראשונה [illegible]
מרכז מידע לקופות חולים [illegible] 17.00—21.00
עזרה ראשונה נפשית: ער"ן ירושלים — טל' 02-669911; ער"ן תל־אביב — טל' 03-261111; ער"ן חיפה — טל' 04-538888; ער"ן באר־שבע — טל' 057-41111; ער"ן נתניה — טל' 053-35412
טלקק במצוקה [illegible] — טל' 105.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, גבעתיים — [illegible]

רכבות

מתל־אביב לירושלים:
מת"א דרום בימים א'—ה': 16.00; מבני ברק 8.18
לחיפה: בימים א'—ה': 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00
לנהריה: בימים א'—ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00, 15.00

מירושלים לתל־אביב דרום:
בימים א'—ה': 7.30
בימי ו' וערבי חג: 7.30
לבני־ברק ולחיפה:
בימים א'—ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה, בת־גלים:
לירושלים — א'—ה': 7.00
לתל־אביב — א'—ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30
מנהריה לחיפה ולתל־אביב: 6.35, 9.00, 10.40, 14.35, 16.35, 18.38
לירושלים 5.35

קבוצות התחתית ינסו להפתיע יריבות צמרת

המאבק הגדול נגד הירידה ימקד הערב את תשומת-הלב במחזור ה-15 בליגה הלאומית בכדורסל. עימות ישיר יהיה בכפר-המכביה כאשר קבוצת מכבי רמת-גן תארח את אליצור קרית-אונו.

שתי הקבוצות משתייכות ל"מועדון 18 הנקודות", אך למכבי רמת-גן משחק אחד פחות. אליצור קרית-אונו, סוגרת הטבלה, תנסה לחקות את נצחונה על יריבתה בסיבוב הראשון (97:110). הרמת-גנים יודעים היטב שהפסד עלול לסכן את הישארותם בלאומית. מאבק ללא פשרות.

● משחק מעניין יהיה בהיכל-הספורט ברוממה. גם הוא בין שתי קבוצות מ"מועדון ה-18", הפועל הגליל-העליון והפועל חיפה. להגליל, כמו למכבי רמת-גן, משחק פחות מאשר לחיפנים. הגליל טובה יותר, וניצחה בסיבוב הראשון באולמה — 78:97. החיפנים מקווים לנצל את ביתיותם ולהפתיע את היריב מהצפון.

● בסיבוב הראשון הפתיעה מכבי חיפה מהתחתית ברוממה בנצחון גדול על אליצור נתניה (75:93). הערב, בנתניה, מועמדת אליצור לגמול לקבוצה חיפנית. המעודדת מנצחונה הגדול השבוע בדרבי.

● קבוצת התחתית של הפועל רמת-גן מתחה בסיבוב הראשון את הפועל ת"א בחולון, במשחק המכפף (94:95 להפועל ת"א). אין להניח שיצליחו להכניע את כוכבי הפועל ת"א באולמם.

● המשחק החמישי יהיה בהיכל-הספורט ביד-אליהו, בין מכבי ת"א ובית"ר ת"א. דרבי תל-אביבי ווטא בו יהיה, קרוב לוודאי, יתרון ברור למובילה בטבלה. בית"ר ת"א תוכל לשחק בשקט מאחר שאינה במלכודת-התחתית. בסיבוב הראשון — 79:120 למכבי ת"א.

הפועל חולון תהיה חופשית.
התחלת המשחקים ב-8 בערב.

● כדורסל

הטבלה
(אחרי 14 מחזורים)

1.	מכבי ת"א	1081-1477	26
2.	אליצור נתניה	1259-1344	25
3.	הפועל ת"א	1318-1381	24
4.	הפו. חולון	1121-1277	23
5.	בית"ר ת"א	1200-1130	19
6.	גליל-עליון●	1104-1189	18
7.	מכבי ר"ג●	1278-1207	18
8.	הפועל חיפה	1292-1158	18
9.	מכבי חיפה	1274-1228	18
10.	הפועל ר"ג	1424-1196	18
11.	אלי.קרית-אונו	1480-1314	18

● משחק חסר

אופק מועמד לועדה המרכזת של ההסתדרות

מזכ"ל הפועל, יצחק אופק, החליט להציג את מועמדותו לועדה המרכזת של ההסתדרות, בבחירות שיערכו היום במרכז מפלגת העבודה.

זו הפעם הראשונה שמזכ"ל הפועל מתמודד על חברות בועדה המרכזת של ההסתדרות.

פיל ניל לבולטון

מגינה לשעבר של נבחרת אנגליה וקבוצת ליברפול פיל ניל בן ה-34 ובעל 50 הופעות בנבחרת עוזב את מועדונו וישמש מעתה כמנהל-שחקן בקבוצת בולטון וונדרס מהליגה השלישית.

ניל שיחק בשורות נבחרת אנגליה מ-1976 עד 1983 ולליברפול הצטרף ב-1974 כשעבר מנורת'המפטון מהליגה הרביעית.

ניל סייע לליברפול לזכיה בארבעה גביעי אירופה לאלופות. בגביע אופ"א כשבעת תארים בליגה האנגלית ובארבעת גביע הליגה האנגלית.

שער. עדי כנען ממכבי ראשון-לציון כובש את אחד מחמשת שעריו אמש במשחק הגדולות נגד הפועל רחובות. שוער רחובות, מנחם פולק (מספר 16), אינו מצליח למנוע את חדירת הכדור לרשת.

כך נפרדים מכדורסלן בליגה האמריקאית

אחת התופעות היותר יפות באנ.בי.איי היא הדרך בה נפרדות הקבוצות משחקנים גדולים בשבטקס חגיגי מעניקים להם את חולצה ועליה המספר בו שיחקו. מאותו יום והילך איש משחקני הקבוצה לא ישא על גבו מספר זה.

בשבת האחרונה העניקה יוטה בג'אז את החולצה מספר 7 לפיט מרביץ'. להטוטן ידוע ששיחק בג'אז. ממוצע הקליעות שלו 24.2 למשחק במשך 10 עונות בליגה ו-44.2 ב-3 עונות בקולג', חקוק היטב בספר השיאים של הכדורסל.

שתי קבוצות נוספות הודיעו על כוונתן להפרד בצורה זו מכוכביהן. סן אנטוניו תעניק לגוג גרווין את החולצה מספר 44 לאחר שגרווין המשחק כיום בשיקאגו יפרוש כליל מהמשחק. הניקס מניו-יורק תעניק ב-1 במארס את החולצה מספר 15 לארל מונרו. הכוכב הידוע בכינויו ארל הפרל שיחק בניו יורק בשנות ה-70 הטובות. בשנות ה-80 הסיפור של ניו יורק שונה.

הלילה אמנם גרשו 23 אלף צופים את המדיסון סקואר גארדן אך אלה באו בעיקר לראות את מאבק הענקים בין המלך כארים עבדול ג'אבר לבין הטוען לכתרו ט. יואינג. במאבק האישי אמנם היתה ידו של הצעיר על העליונה 26:28 בנקודות ו-8:9 בריבאונד אך במאבק הקבוצתי היתה ידם של הלייקרס על העליונה 96:103.

יריבתה הצפויה של לוס אנג'לס בגמר — בוסטון — הופתעה הלילה בשיקאגו המשחקת עדיין ללא גורדן אבל עם אורלנדו אולרידג' בכושר מצויין ו-37 נקודות שהובילו את שיקאגו לנצחון 108:116.

בפילדלפיה, הבינו שגם בעונה גרועה מאד הפסד מול אינדיאנה יהיה מוגזם ואכן רוקטור ג'יי עם 28 נקודות וברקלי עם 20 ריבאונדים הובילו את פילדלפיה לנצחון 92:106.

יתר התוצאות סקרמנטו — דטרויט 121:132; פינקס — סיאטל 99:104; אטלנטה — ניו-ג'רסי 103:104; יוטה — וושינגטון 98:106.

טילינגר ישפוט בין בית"ר י-ם והפועל ת"א

מאת יוסף חכם

שופט הכדורגל החיפני יאיר טילינגר ינהל בשבת את המשחק המרכזי במחזור ה-9 בליגה הלאומית, בין בית"ר ירושלים והפועל ת"א.

שוער פולין עוזב את באסטיה הצרפתית

שוער נבחרת פולין בכדורגל ג'וזף מלינארצ'יק עוזב את קבוצת באסטיה הצרפתית מאחר שלא שולמה לו משכורת מאז חודש ספטמבר.

מליארנרצ'יק יצג 33 פעמים את נבחרת בראזיל והגיע למולדתו כדי להתאמן עמה לקראת משחקי גביע העולם במכסיקו.

באסטיה מדורגת בטבלה והיא ממוקמת שניה מהסוף.

שביתת שופטים בכווית

התאחדות הכדורגל של כווית, תתמה עם 15 שופטים זרים, וזאת, כדי לשבור שביתה בת 8 שבועות של השופטים המקומיים.

המזכיר הכללי של ההתאחדות מסר, כי 15 שופטים כוללים 6 מיוגוסלביה, 2 אנגלים מקאטאר ועומאן, והיתר מלוב, סודאן וסוריה.

שופטי הכדורגל המקומיים הכריזו שביתה, כמחאה על פיטורי הנהלת ההתאחדות בחודש שעבר, לאחר ריב ממושך בגלל אי שימוש כהלכה בקרנות המדינה.

ממשלת כווית הקציבה 4.5 מיליון דולר על חשבון עונת 1983/84.

יצחק רבין: חנוכת המטווח — חג לקלעים

נשיא המדינה, שר הבטחון, אישי צבור והגברת רות אלון, אלמנתו של יגאל אלון, חנכו אתמול את המטווח האולימפי החדש בהרצליה.

נשיא המדינה ציין בדבריו שאלון היה איש השלום ורצה לחשל את בני הנוער בקליעה למטרה למען התחרות הספורטיבית ולא למען הקרב.

יו"ר עמותת יגאל אלון ז"ל, שר הבטחון יצחק רבין, ציין בדבריו שיום חנוכת המטווח הוא יום חג לקלעי ישראל ומנציח את זכר אחת הדמויות המופלאות שקמו ונולדו אי פעם בארץ. שר הבטחון הוסיף שפתיחת המטווח תביא להרחבת הפעילות בספורט זה שהוא גם חשוב לבטחוננו.

יו"ר הועד האולימפי ומזכ"ל הפועל, יצחק אופק, אמר שארוע זה הוא חג לספורט הישראלי וחנוכת המטווח נעשית בזמן כדי להכין את קלעי ישראל לאולימפיאדת סאול ב-1988.

הגב' רות אלון הסירה את הלוט מהשלט הנושא את שם ותמונת בעלה.

ראשי איגוד הקליעה הגישו לגב' אלון דגם קטן של המטווח.

בתשובה לשאלות, בפגישת העיתונאים, השיב שר הבטחון שבשלב הראשון של המטווח שנחנך אתמול הושקע סכום של 1.1 מיליון דולר וכולל את הירי מאקרה.

למרכז קליעה זה מתוכננים עוד 3 שלבים והשקעה נוספת של 3.8 מיליון דולר.

ראש עיריית הרצליה, אלי לנדאו, ציין שבסמוך למטווח הושלם בימים אלה מגרש כדורגל עם 3000 מקומות ישיבה כשהכוונה להפכו לאיצטדיון עם 20.000 מקומות ישיבה. כמו כן יבנה איצטדיון כדורסל עם אלפי מקומות ישיבה.

עכשו — ישר ל"בול"

מאת ישראל פז

הקליעה זכתה אתמול באשראי עצום עם חנוכת המטווח האולימפי הלאומי על-שם יגאל אלון בהרצליה. נעים היה לשבת במתקן המפואר והמבריק. לדברי מומחים – אחד הטובים. החדישים והמודרניים שישנם בעולם.

מתקן כזה מחייב את הקלעים להגיע לרמת-שיא גם בזירה הבין-לאומית. הוא לא נבנה לשם שעשוע. זהו מתקן ירי מעולה ועתה נתון הרובה בידי הקלעים. הם יצטרכו לפגוע "בול". בלי תירוצים. אולי עכשו תוצב הקליעה בראש סדר העדיפויות.

שר הבטחון, יצחק רבין, ראש העמותה של המטווח האולימפי, תרם — על-אף עיסוקיו הרבים – מזמנו וממרצו כדי לקדם את המתקן הנושא את שמו של חברו ומפקדו. יגאל אלון, לפי המחמאות שקיבל אתמול היתה תרומתו מכרעת. יצחק רבין ציין כי המתקן, כפי שהוא כיום, מהווה שלב ראשון מתוך ארבעה. עוד המלאכה רבה אבל לפי האהבה שהיוזמים והמפעילים מדברים על המטווח – אני בטוח שיושלם.

מתברר שגם בהתנדבות אפשר להגיע להישגים. כל חברי העמותה ואלה שהופעלו על ידם עושים עבודתם ללא תמורה — דבר ראוי לציון במציאות הישראלית כיום.

עמנואל בן-עמרם. יו"ר איגוד הקליעה. חייך אתמול במלוא הפה. הוא היה מאושר. איש הקליעה הוותיק והנוקשה ראה פרי לעמלו.

ראש עירית הרצליה, אלי לנדאו. הדגיש כי המטווח האולימפי הוא. חלק מקרית-ספורט. שבה נמצא בו איצטדיון כדורגל ויציעים ל-3000 צופים. לדברי לנדאו אפשר להגיע גם ל-20 אלף מושבים. יהיה גם אולם כדורסל ל-5000 צופים. עכשו ערוכה הרצליה שיהיו לה קבוצות בכדורגל וכדורסל ראויות לשמן.

הספורט הישראלי זכה אתמול לעוצמה בשטח המתקנים. הבעיה כיום היא. כיצד להפיק את מלוא התועלת ממה שכבר הוקם וממה שעוד יוקם.

הקלעי הוותיק חנרי הרשקוביץ, שייצג את ישראל במשחקים אולימפיים ואליפויות עולם, פלט לראות המתקן רק מילה אחת: "נפלא".

הוא צדק.

אלמנתו של יגאל אלון, רות, ונכדיה מסירים את הלוט מעל לוח הזכרון בטקס חנוכת המטווח האולימפי הלאומי החדש אתמול בהרצליה. (צילם: אריה קנפר)

מכבי ראשון-לציון: סבוב ללא הפסד

● כדוריד

מאת יוסי חכם

קבוצת הכדוריד של מכבי ראשון לציון גברה אמש במשחק המרכזי במחזור ה-11 שסיים את משחקי הסיבוב הראשון על הפועל רחובות 17:19 לאחר 9:11 במחצית ובכך סיימו הראשונים את הסיבוב ללא הפסד.

נצחונה של מכבי ראשון לציון לא היה משכנע. משחק שתי הקבוצות לקה בחוסר אירגון. כתבנו יצחק פרי מדווח ששחקן מכבי ראשל"צ, מישה יוסיפוביץ, החמיץ במהלך המישחק שתי זריקות 7 מטר. שערים למכבי ראשון לציון: כנען 5, יוספוביץ 4, פופקו 3, דרוקר 3, מוכושוביץ 2, צרפתי 1 ואוסלנדר 1. שערים לרחובות: גוז 5, רון 4, פרי 3, מרמוני 2, גמליאל 2 ואדלר 1. שפטו: גוטמן ובבצקי לעיני 800 צופים באולם מכבי ראשון לציון.

בהיכל הספורט העירוני ברחובות גברה קבוצת הפועל ראשון לציון על מכבי רחובות 19:22 לאחר 11:12 במחצית. כתבנו תמיר חופי מדווח שאת השערים להפועל ראשון לציון כבשו: אבירן 10, ורד 5, דיין 4, גלזר 1, רפאלי 1 וגולונסקי 1. שערים למכבי רחובות: מירום 4, בלדר 4, גלבוע 3, טננבוים 3, מרינה 2, רובינשטיין 2 ושמחי 1.

טבלת הכדוריד
לאחר הסיבוב הראשון

1.	מכבי ראשל"צ	174-204	22
2.	הפועל רמת-גן	194-270	19
3.	הפועל רחובות	180-225	17
4.	הפועל ראשל"צ	236-260	16
5.	מכבי נתניה	259-268	13
6.	הפועל פ"ת	203-222	12
7.	מכבי רחובות	222-218	10
8.	הפ. נוף-ים	228-203	7
9.	אליצור הרצליה	238-229	6
10.	הארזים ר"ג	237-189	6
11.	מכבי פ"ת	240-214	4
12.	מכבי מוצקין	301-201	0

נצחון תחתית חשוב קטפה קבוצת מכבי ארזים/רמת גן שגברה על מכבי פתח תקוה 19:25 לאחר 8:9 במחצית. בעקבות הנצחון העפילה הארזים מעל לקו האדום. שערים לארזים: שמש 10, דלל 9, אלינב 3, מועלם 2 ושאולוב 1. לפתח תקוה: פריקמן 8, ציילמן 4, מגדל 3, דורון 2 וצייטלין 2. במשחק שנערך באולם ביתר שפטו: הרט וגורוזין.

באולם הי"א במכון וינגייט גברה מכבי נתניה על אליצור הרצליה 21:30 לאחר 12:13 במחצית. שערים לנתניה: דוידאי 13, לפלר 6, לימן 3, פינקלשטיין 3, בכר 2, שוגר 1 ולביא 1. שערים להרצליה: פיזלסר 7, צ'סלר 5, מנדיל 4, שמידט 4 וליבה 1. שפטו: פוקס והרמן.

באולם בקבוץ רמת הכובש גברה הפועל נוף-ים על מכבי קרית מוצקין 19:26 לאחר 8:10 במחצית. שערים לנוף ים: הרכבן 9, זייפרט 7, כהן 5, בס 3, פרידמן 1 וליפשיץ 1. שערים לקרית מוצקין: עמר 3, ביטון 4, מיימון 4, בלום 2, בינדר 1 ובוקסנבוים 1. שפטו: שרה ווילם צויג.

באולם האוניברסיטה ברמת אביב גברה הפועל רמת גן על הפועל פתח תקוה 17:22 לאחר 9:13 במחצית. שערים לרמת גן: סומך 6, ברא 6, זלינגר 4, קושניר 4 ואראלי 2. שערים לפתח תקוה: אמיר 7, בדר 3, ינקוביץ 3, טופר 2, שיני 1 וקוזיקארו 1. שפטו: סלם ומאיה.

ביום ראשון יפתחו משחקי הסבוב השני. מוקד המשחקים יהיה באולם האוניברסיטה ברמת אביב שם תארח הפועל רמת גן את הפועל רחובות.

בראד גילברט נסוג

בדירוג הטניסאים שמפורסם ע"י התאחדות הטניסאים המקצוענים במאריס, לאחר הטורניר בסידני מסתבר. כי בראד גילברט, שזכה בחודש אוקטובר ב"גראנד פרי" בישראל, נסוג מן המקום ה-14 למקום ה-18 ואילו הארגנטיני מרטין חייטה ירד למקום ה-20.

חמישה מכדורגלני הפועל פ"ת השביתו האימון

מאת משה רוזנברג

מסורת השביתות של כדורגלני הליגה הלאומית בכדורגל עקב בעיות כספיות ממשיכה. לאחר שבשבוע החולף שבתו כדורגלני מכבי פ"ת, השביתו אתמול את האימונים כדורגלני הפועל פתח-תקוה.

השחקנים שבאו אתמול לאימון באיצטדיון בפ"ת, הודיעו לשני המאמנים גיורא שפיגל ודרור כר-נור כי החליטו להשבית את האימונים עקב הסחבת הכספית הגבוהה.

לכתבנו נודע כי האגודה הפתח-תקואית חייבת 80 מיליון שקל לן מבכירי שחקניה — איתן בורוויק חיים בן-ישאנן, גיל סאכו, ניר אלון ורונן הלל. כל החמישה גראו בתקופה האחרונה במועצת פועלי פתח-תקוה אך הם נרתו שוב ושוב.

אתמול נכח באיצטדיון רק המזכיר יהושע גולדברט אך לא היתה לו תשובה מתי יקבלו את כספם. "התאזרו בסבלנות" הוא ביקש. השחקנים לא הסכימו והחליטו להשבית את האימון.

השחקנים מתכוונים לפנות אישית למזכיר מועצת פועלי פ"ת, צאלה, ביום ראשון הקרוב כדי שזה יפתור את בעיותיהם הכספיות.

מה שברור כי הקשר גיל סאכו לא ישחק בשבת במשחק החוץ מול מכבי נתניה מאחר שרגלו נקבעה למשך 10 ימים.

ובעיות כספיות במכבי פתח-תקווה

מאת משה רוזנברג

הנהלת מחלקת הכדורגל של מכבי פתח תקוה תתכנס הערב לישיבת חירום על רקע המצוקה הכספית.

יו"ר האגודה, נחמן מגרל, אשר החליט לצאת לחופשה לפני כחודש, שב אמש לתפקידו לאחר התפתחות הרכות. אמש אמר מגרל, כי בשבוע הבא תהיה אסיפה של מאה חברי מועצת מכבי פתח-תקוה כשהחברים יתבקשו לתרום מכיסם הפרטי ולהתרים אחרים כדי להציל את האגודה מפני התמוטטות.

"הגענו למצב כה קשה שאין לנו כספים לקנות ציוד לשחקנים. במרכז מכבי הטיל עיקול על הכנסה על הכספים המגיעים לנו ואם לא יהיה פתרון מהיר, עלולה האגודה להתמוטט" אמר. מגרל שיפגש ביחד עם חברי ההנהלה האחרים למצוא בימים הקרובים מקורות מימון להחזקת האגודה.

"מועדון ה-18" הבלתי מכובד

נקודת המוקד בליגה הלאומית בכדורסל הועתקה לתחתית ✶ מאבקים סוערים סיבכו 6 מ-11 הקבוצות הלוחמות נגד ירידת אחת מהן ✶ בצמרת – ארבע מובילות בטוחות

מאת ישראל פז

מה קורה בליגה הלאומית בכדורסל? כל מי שמעיף מבט לעבר הטבלה, לאחר משחקי יום שני, נדהם מהצפיפות בתחתית. לשש מ-11 הקבוצות יש 18 נקודות. מצב ללא תקדים, שיחריף את המאבק נגד הירידה בשבועות הקרובים. יהיה זה קרב ללא-אפשרות. הקרקע בוערת מתחת לרגליהן של יותר ממחצית קבוצות הליגה.

למען הדיוק יש להפריד בין שתיים משש הקבוצות הנימנות על "מועדון ה-18" הבלתי מכובד. להפועל הגליל-העליון ולמכבי רמת-גן יש 18 נקודות מ-13 משחקים, בעוד שלהפועל חיפה, מכבי חיפה, הפועל רמת-גן ולאליצור קרית-אונו — 18 מ-14. כלומר, לשתיים יש נצחון יותר.

נצחון מכבי חיפה, בדרבי, ביום שני, על הפועל חיפה (78:99), הכניס קבוצות רבות לבוץ. למעשה סייע רק לקבוצה המנצחת להתחמק מהמקום האחרון אליו נקלעה לאחר שישה הפסדים רצופים. הפועל חיפה, לעומת זאת, שהיתה בקו התאוששות, לא הצליחה לנתק סידרת הפסדים במשחקי הדרבי — שבעה במספר. הנצחון העלה, כמובן, את המוראל בקבוצת מכבי חיפה. המעוניין שבקבוצה זו לא נותנים את הטון שחקני-התגבור האמריקנים, אלא דווקא כדורסלנים ישראלים. זאת בניגוד לשאר קבוצות הליגה הלאומית.

ערים כושלות

קשה להצביע על קבוצה, ולומר שסיכוייה להינצל טובים יותר מאשר של האחרות. זו מציאות המחדירה בליגה את מימד המתח. אמנם, כדרך-כלל מדובר על מתח בצמרת, אבל גם כשהברומטר יורד לתחתית מתחיל להיות מעניין.

כבר הערב יהיה עימות ישיר בין שתי קבוצות הנכללות "במועדון ה-18", כאשר מכבי רמת-גן תארח את אליצור קרית-אונו. שאר קבוצות התחתית ינסו להפתיע, עם סיכויי הצלחה מעטים: הפועל חיפה תארח את הפועל הגליל-העליון (לשתיהן 18 נקודות); מכבי חיפה תצא למשחק-חוץ עם אליצור נתניה. והפועל רמת-גן תופיע גם היא בחוץ נגד הפועל תל-אביב.

מוזר, ששתי ערים, שבעבר נתנו את הטון בכדורסל הישראלי נמצאות כיום במצוקה ואפשר שאחת מקבוצותיהן תיפרד מהליגה הלאומית: מי היה מאמין שקבוצה רמת-גנית תהיה בסכנת ירידה? הפועל רמת-גן, קבוצת פאר במשך שנים רבות, ניצבת כיום במצב של "להיות או לחדול", כשהחלק השני של הפתגם קרוב יותר למציאות. גם מכבי רמת-גן היתה קבוצה טובה. שכל מיפגש עמה טמן מתח ועניין. העונה, לאחר שמכרה את "הסמל המסחרי" שלה, דורון ג'מצ'י למכבי ת"א, החלו הצרות.

לקבוצות עיר-הכרמל היו פחות הצלחות מאשר לקבוצות רמת-גן, אך שני המועדונים הגדולים ידעו ימים יפים. העונה ניצבות קבוצות הפועל ומכבי חיפה בפני שוקת שבורה כשכל אחת חוששת לגורלה.

לארבע קבוצות אלה צריך לצרף את אליצור קרית-אונו, שעלתה העונה ללאומית ונקלעה גם היא לקלחת-התחתית הרותחת. נראה לי שסיכוייה להינצל סבירים יותר מאלה של קבוצות ותיקות. כמובן, שתצטרך להתעלות ולהשקיע מאמץ אדיר אבל הסיכוי קיים.

מי שהצליחה להתחמק מהתחתית היא בית"ר ת"א, קבוצה שלחמה לא פעם נגד נשירתה. העונה יצבה את שורותיה וניתן לומר שכבר הגיעה לחוף-מבטחים. אם-כי הזהירות טובה תמיד.

צמרת יציבה

בצמרת — ארבע קבוצות. בראש — מכבי ת"א הבלתי-מנוצחת. אחריה — אליצור נתניה, עם 25 נקודות; הפועל ת"א, עם 24 והפועל חולון, עם 23 נקודות. לקבוצות אלה דאגה שונה מאשר לקבוצות התחתית: לזכות במיקום טוב ככל האפשר לקראת משחקי הפליי-אוף. אותן לא מעניין המאבק בתחתית.

בינתיים נראה, כי אותו דירוג הצמרת עשוי להישאר עד לסיום, אלא אם יפלו הפתעות וכאלה כבר היו בליגה. מכל מקום, ארבע הראשונות הוכיחו את עצמן כטובות ביותר בכדורסל הישראלי. לגביהן יהיה המבחן העיקרי במשחקי הפליי-אוף.

לשתיים מהארבע עדיין צפויים מאבקים קשים בגביעי-אירופה, מכבי ת"א והפועל ת"א. שלוש מהן נמצאות במעגל משחקי הגביע הישראלי. משחק מסקרן ייערך בשבוע הבא בחצי-גמר הגביע בין הפועל ת"א והפועל חולון, בעוד שמכבי ת"א כבר רואה את עצמה בגמר, שכן תתמודד ביד-אליהו עם הפועל חיפה.

קבוצות שונות תוספות אמנם מרי מעם בותרות בלתי-סימפטיות. שלא בשטח המקצועי. מחסור הכים גדול במעט בכל הקבוצות. עיקולים ומשפטים מעיבים על האווירה. זה סגם מבחינה ציבורית, אך כאשר נשמעת השריקה לפתיחת המאבקים נשכח הכל. המאמין הוא ספורטיבי.

ליגה מעניינת, בעיקר בתחתית. כל מחזור מביא את התהפוכות שלו.

הפועל ר"ג תועמד הערב פעמיים לדין

הפועל ת"א ובית"ר ת"א – רק פעם אחת...

מאת יצחק ויסהוף

קבוצת הכדורסל של הפועל רמת-גן תועמד היום פעמיים בפני בית-הדין המשמעתי של איגוד הכדורסל.

בדיון הראשון תואשם הפועל רמת-גן בהתפרעות לאוהדיה במשחק שהתקיים ביום שני, נגד אליצור נתניה (112:102). השופטים שי שטריקס ונפתלי עובדיה ציינו בדו"ח כי הקהל הפריע לעבודתם של מזכירות המשחק, עוד ציינו השופטים כי במגרש האוניברסיטה לא קיימת מחיצה, ולכן קשה היה להשתלט על המפריעים. כמו-כן לא נכחו במגרש סדרנים. כתוצאה מכך נאלצו השופטים והמשקיף להעביר את הקהל לצידו השני של המגרש, מטול למזכירות.

העמדה זו לדין של הפועל רמת-גן היא השלישית העונה. באשמה של התפרעות אוהדים במשחקיה הביתיים של הקבוצה. נשיאות איגוד הכדורסל תדון בכשירותו של אולם האוניברסיטה לאחר משחקי ליגה לאומית.

לאחר שישמעו את פסק-הדין ימשיכו מנהלי הפועל ר"ג לשבת באולם כשקבוצתם תואשם. יחד עם הפועל תל-אביב ובית"ר תל-אביב. על אי הפקדת חוזי השחקנים לעונת 86-1985 בידי נאמן, כפי שקבע הבורר, עו"ד עובדיה רזיאל, שהחליט על שיתוף שני שחקנים זרים בליגה הלאומית.

איגוד הכדורסל התריע כבר בעבר בפני הקבוצות, שלא תפקידו את החוזים ונתן להן ארכה לעשות זאת עד יום ראשון. שמונה קבוצות הפקידו את החוזים.

מנהל הפועל רמת-גן, בני שופר, הודיע שהפקיד אתמול את החוזים. אך רכז הליגות, נפתלי גושן, מסר כי לא היו דברים מעולם.

אברהם פלדה, יו"ר מחלקת הכדורסל בהפועל תל-אביב, אמר: "יש לנו בעיה עם הענין הזה, הנושא ידוע לי. אני צריך לבדוק אותו". לשאלתי האם הפקידה הפועל תל-אביב את החוזים, ענה פלדה: "לא, עדיין לא העברנו את החוזים".

מהקבוצה השלישית, בית"ר תל-אביב קשה היה לקבל תגובה. מאחר שראשי הקבוצה. אבנר קופל (היו"ר) והמנהל דוד נאור. נמצאים בשרות מילואים.

קנדה בגמר במקסיקו — בלי ליגה סדירה...

האבסורד בחלוקה הגיאוגרפית בגביע העולמי ✶ מטרת נשיא פיפ"א לפצות את הארצות המתפתחות על תמיכתן בו ✶ לישראל נותרו רק זכרונות נעימים

מאת יואל בין

המעגל נסגר. 24 נבחרות פילסו את דרכן לגמר הנכסף בגביע העולמי במקסיקו. אמת, כאשר החליט נשיא ההתאחדות הבין-לאומית בכדורגל (פיפ"א), הוראו האבאלנג', על הגדלת מספר הנבחרות בגמר מ-16 ל-24, ספק היה אם שיטה זו תחזיק מעמד. אישית, הייתי בטוח כי המחווה של נשיא פיפ"א לארצות המתפתחות, כתודה על תמיכתן בו, תהיה קצרה.

הערכתי היתה שהנסיון המתיש של ספרד יגרור שיבה לשיטה הקודמת — שיטת 16 הנבחרות בגמר, מסתבר שטעיתי. השטר של האבאלנג' לפרעון הוא ארוך-טווח.

הנסיון של ספרד הוכיח כי משך משחקים ארוך יוצר מכשולים לא מעטים לנבחרות בדרך לכתר. אבל בסופו של דבר אינו גורם לזעזועים. בכדורגל אין חוכמות. הנבחרות הטובות מעפילות לשלבים המתקדמים. כמה בדרך הקשה, אבל כמות ההפתעות מעטה.

עם זאת אין ספק שהאליפות האחרונה יוצרת, הן למדינה המארחת והן לארצות המשתתפות, בעיות ארגון קשות ותובעת משאבים עצומים.

הבדלים מהותיים

אני מניח שבמקסיקו תחזה התמונה מספרד. האליפות תיערך במדינה זו בשישה בתים, במקומות שונים ומרוחקים, בחלקם אקזוטיים, אבל מקסיקו איננה ספרד, ליאון או מונטריי אינן ברצלונה או סביליה. קשיי המרחק, בעיות התחבורה והדיור והסתגלות לתנאי. הגובה יהיו בוודאי בעוכרי כמה נבחרות גדולות, שכל חלומן הוא להעפיל לשלב המתקדם יותר.

הפעם לא חסרות נבחרות נחותות. ישנם הבדלים מהותיים בין נבחרת אחת לשנייה. לעתים הניגודים מגוחכים. ניקח, למשל, את נבחרת קנדה, שעלתה הודות לנצחון במשחקה הקובע על הונדוראס (1:4). היא עצמה הופתעה מעלייתה. אין בקנדה ליגה סדירה, לקנדים אין תעסוקה שוטפת, לבד מאותם כדורגלנים המופיעים בליגה הצפון אמריקנית באולמות סגורים. רוב שחקני ההרכב הראשון הם מובטלים מפעילות. ההתאחדות הקנדית היא חסרת אמצעים להכנה רצינית.

האחראים לנבחרת מקווים רק שהשתתפות של שלושה שחקנים, ממוצא קנדי, המשחקים באירופה תעלה את רמת הנבחרת שלא תבייש את הדגל הלאומי. שלושת "המושיעים" הם: קארל ולנטין, המשחק בקבוצת וסט-ברומיץ' האנגלית, טרי מור, המופיע באירלנד, ויאן ברידג', המשחק בשוייץ.

קנדה היא אחת הדוגמאות לאבסורד ההשתתפות הגיאוגרפית. אבל זה המחיר אותו משלמת ההתאחדות הבין-לאומית למדינות, שהן אמנם חברות שוות-זכויות, אך ביניהן לבין צמרת הכדורגל קשר מקרי בלבד.

טעם מתוק

נחזור לאחור, להופעתה היחידה של נבחרת ישראל בגמר הגביע העולמי. הגענו למקסיקו בשנת 1970, הנבחרות באו בפעם השנייה, אחרי הופעה מכובדת שנתיים קודם, לכן במשחקים האולימפיים. הופעת הכדורגלנים באולימפיאדה היתה מעולה. נפלנו ברבע-הגמר לאחר הטלת מטבע במשחק עם בולגריה (1:1).

לגביע העולמי הגענו עם נבחרת מגובשת, ואם-כי ללא יומרות, הרי שהיתה לנו תחושה שאותה נבחרת תעניק לנו הופעה בכבוד. ואכן, ההרגשה היתה מוצדקת. נוצחנו 2:0 ע"י אורוגוואי וסיימנו בתיקו 1:1 עם שבדיה ו-0:0 עם איטליה, שהגיעה לגמר ונוצחה ע"י בראזיל (4:1).

זכינו להערכה ברעת הקהל העולמי. טוב היה לנו, לקומץ העתונאים; לא היה לנו במה להתבייש. טעמנו את הטעם המתוק להיות בין הגדולות. המקסיקנים חיבבו אותנו ודעת הקהל היתה לצידנו.

הופעה ישראלית נוספת שהביאה לנו כבוד באותם משחקים היתה הופעתו המכובדת של השופט אברהם קליין. עדיין אני זוכר את שעת החרדה לפני המשחק הגדול שניהל בגוואדלחרה, בין אנגליה ובראזיל, אחד הטובים בקריירה של השופט הישראלי, אחרי המשחק הגענו במסיבה מפוארת ושמחנו על פתיחת דרכו של קליין לשיפוט הבין-לאומי, שנמשכה שנים רבות.

הפעם יחזרו ישראלים למקסיקו ללא נבחרת; ספק אם גם יוסע לשם שופט.

קשה יהיה לאליפות 1986 להתמודד עם אליפות 1970. להערכתי היתה אליפות 1970 הטובה. מאז תום מלחמת העולם השנייה; אליפות מצויינת מבחינת רמה, בהרכב משתתפיה. באווירה הנפלאה שהיתה בארץ האצטקים. האם יחזרו ימי מקסיקו העליזים?

גרשון דקל מאתר כוכבי כדורסל צעירים:

העבודה לעומק תשתלם בעתיד

מאמנים בכירים מטפלים בהתנדבות בסגלים אזוריים ● טורניר שנערך בחנוכה הוכיח כי ישנם שחקני עתיד ● המטרה – להחדיר בצעירים יסודות נכונים

מאת יצחק ויסהוף

טורניר כדורסל לנבחרות צעירות התקיים בחנוכה. זו הפעם הראשונה בטורניר במכון-וינגייט. השתתפו שמונה נבחרות אזוריות. לנערים ילידי 1969-1970.

נבחרות אזוריות אלה מקיימות פעילות שוטפת למעלה משנה והן מודרכות ע"י מאמנים בכירים. על פעילות זו מנצח גרשון דקל. שחקן-העבר המצטיין של הפועל תל-אביב ונבחרת ישראל, ומאמן בליגה הלאומית.

דקל, שהחל את העונה בקבוצת הפועל רמת-גן, ולאחר ארבעה מחזורים פרש בגלל חילוקי-דעות מקצועיים. דבק בעקרונותיו. ולא מוכן לסגת מהם. שיטת עבודתו של דקל. יסודית ומוקפדת. נושאת פירות באימון השחקנים הצעירים. שיהוו בשנים הקרובות את התשתית לנבחרות השונות של ישראל.

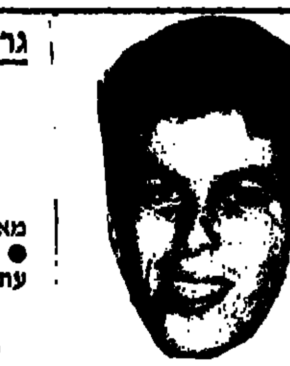

גרשון דקל
מאתר כוכבים

תשתית לעתיד

– מהו תפקידו של אחראי על הנבחרות הצעירות?

דקל: כיום אני אחראי על תשע נבחרות של נערים, ילידי 1969. ולאחרונה הצטרפו אליהם גם ילידי 1970-71. מהם יבחרו השחקנים שיאיישו את נבחרת הקדטים של ישראל. תפקידי מורכב ביותר. מאז שהתפטרתי מאימון הפועל ר"ג אני מקדיש זמן לצעירים. הנבחרות עורכות כל שבועיים אימונים באיזורים. אני מבקר באימונים. מפקח עליהם ומאתר את השחקנים הטובים ביותר. פעם בשלושה חודשים מעביר השתלמויות למאמנים, ומקיים טורנירים פנימיים.

– מתי החלה הפעולה המתוכננת של הנבחרות האזוריות?

דקל: ההתחלה היתה בנובמבר 1984. עמי שלף, ששימש כיו"ר הוועדה המקצועית. נתן את "הפוש" הראשון. המגמה היתה להביא את הכדורסל לכל האזורים בארץ. מהר מאוד הבנו כי יש לשנות את המתכונת הזו. ועם כניסתו של איתן חפר לתפקיד. שונתה המטרה. כיום הכוונה היא לאסוף את השחקנים הטובים ביותר הנמצאים בארץ ולהקנות להם ידע מעבר למה שהם מקבלים בקבוצותיהם.

– כיצד מרכזים שחקנים אלו?

דקל: הדבר נעשה בתיאום עם מאמני הקבוצות. פעם בשנה נערכים מבחנים. כאשר כל הזמן יש תחלופה בין השחקנים ובוחנים חדשים. לכל שחקן יש כרטיס אישי באיגוד הכדורסל. וקיים מעקב אחרי התפתחותו.

– האם אתה מבחין כבר כיום בכשרונות בין הצעירים?

דקל: בטורניר האחרון גברה בגמר נבחרת חיפה על נבחרת העמקים – 48:49. ראינו במשחק הגמר. ובמשחקים אחרים. יכולת נאה שהבליטה מספר כשרונות. אין לנו שחקנים המתנשאים מעל לשני מטר. והשחקנים שבלטו מסוגלים בעיקר לאייש תפקידים של רכזים. חצאי-פינה. ואפילו פינה בנבחרות בהן ישחקו בעתיד.

יורשים מצטיינים

– האם אתה יכול לנקוב בשמות שחקנים שעשויים לככב בעתיד?

דקל: באזור תל-אביב הייתי מציין את אמיר כץ ממכבי ת"א; באיזור השרון יש שני שחקנים מצטיינים מקיבוץ גן-שמואל – אופיר כוחלי ואורן חדר. באיזור חיפה בלט יובל אופיר. אחיו של אלון אופיר, כדורסלן הפועל חיפה וכן אלון מרלי, רכזה של הפועל כרמיאל. באיזור העמקים התעלו בניהם של שחקני-עבר מצטיינים: שני כהן, בנו של יורם כהן מקיבוץ חפצי-בה ואמיר לב, בנו של עוזי לב. באזור הדרום בלט השחקן שחר מקרית-גת. ישנם עוד שחקנים בולטים. אבל אלו שציינתי מתעלים מעל היתר, ומתוכם עשויים לצמוח כוכבים.

– האם כמאמן ראשי יש לך הנחיות כיצד לעבוד מבחינה מקצועית?

דקל: יש שני אספקטים מקצועיים: השחקנים שומרים שמירה אישית תוקפנית; המשחק השוטף מתבצע תוך מסירות ותנועה כל העת. המגמה היא ללמד את הצעירים להגיב מהר ונכון על מה שקורה במגרש, לפי מצבים שנוצרים. הדבר מחדיר בצעירים כדורסל אינסטינקטיבי. זה הכדורסל האמיתי. בטורניר האחרון ראינו כי השחקנים למדו להגיב על מצבים, וביצעו את התרגילים בצורה נכונה.

– האם העובדה שהמאמנים האזוריים עושים עבודתם בהתנדבות לא פוגע במוטיבציה שלהם?

דקל: בוב גונן (הגליל), אמנון גמר (עמק-הירדן), רוני שיפטן (חיפה), משה גרשון (עמקים), אריה שיבק (שרון), רוני לידור ואחישי פלדמן (תל-אביב), עופר חרותי (דרום) ואילן גליצקי (נגב) – עושים עבודה גדולה. הם משקיעים רבות בסגלים שלהם. העבודה שלהם היא בהתנדבות. אך ניתן לומר שעושים עבודה של מקצוענים אמיתיים. את הפירות. אני מקווה. שנוכל לקצור בעוד כמה שנים. צריך סבלנות והתמורה הגדולה תהיה בסיפוק שנקבל מהתוצר הסופי.

אסטון-וילה — ק.פ.ר. 1:3

במשחק בליגה האנגלית שהוקדם משבת גברה אסטון וילה, בלונדון, על קווינס פארק-ריינג'רס 0:1.

ב"סופר קאפ" האנגלי, גברה טוטנהאם בסאות'המפטון 1:3.

סנגאל — קוריאה 1:2

נבחרת הכדורגל של סנגאל ניצחה בדאקר את נבחרת דרום קוריאה 1:2 (0:0).

שער הנצחון הובקע בדקה ה-88 ע"י קייטה.

שום ננזף

מאת אשר גולדשלגר

יצחק שום, מאמן מכבי שעריים, ננזף אמש ע"י בית הדין המשמעתי של ההתאחדות לכדורגל.

שום הורחק במהלך משחק קבוצתו נגד מכבי נתניה (1:1). ביה"ד הקל בעונשו בנימוק שמדובר בשחקן ותיק, רב זכויות ומאמן צעיר.

מיכאל אדרי מקבוצת הפועל שלומי הורחק אמש לשנתיים בפועל מכל פעילות בגין פגיעה בקוון המשחק בין קבוצתו להפועל ג'וליס.

חברו לקבוצה מהפועל שלומי, יוסף מור אליהו, שהיה שותף לפגיעה בקוונים הורחק לשנה בפועל ועוד שנה על תנאי.

יוסף אזרק מהפועל שתולים שגרם להפסקת משחק קבוצתו נגד בית"ר גדרה הורחק אף הוא לשנה בפועל ועוד שנה על תנאי.

מנסדורף גבר על סחייפרס ועלה לרבע הגמר באדלייד

● טניס

הטניסאי הישראלי עמוס מנסדורף, זכה להישג מרשים בטורניר באדלייד, אוסטרליה, כשגבר בסיבוב השני על אלוף הולנד, מיכאל סחייפרס 6:3, 6:8, 2:6, 1:6 ועלה לרבע הגמר.

סחייפרס ניצח בחודש שעבר באליפות אוסטרליה במלבורן את הגרמני בוריס בקר, אלוף ווימבלדון.

מנסדורף עלה לסיבוב השני במשחקי הזוגות כשיחד עם קליין ראדסוול מבריטניה ניצחו את הצמד האמריקני ליף שיירס ולויד בורן 5:7, 3:6.

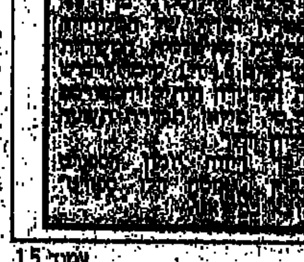

יאריד חלה בשפעת

הטניסאי השבדי אנדרס יאריד חלה בשפעת והרופא ידועו אם ישתתף במשחקי הזוגות בשבת.

אם עד או לא יחלים יתפוס את מקומו הזוגות ניסטרום. וזה ישחק מעולה עם מאטס וילאנדר.

יאריד אמור היה לשחק מעולה עם סטפן אדברג במשחק הזוגות.

היום ייפתח משפטו של זיאד אבו־עין — משוחרר ג'יבריל

כתב אישום הוגש אתמול לבית־המשפט הצבאי ברמאללה, נגד המחבל ששוחרר במיסגרת עיסקת השבויים עם ארגונו של ג'יבריל.

המחבל זיאד אבו־עין הוסגר מארה"ב לאחר שהניח מטען חבלה בטבריה, שפיצוצו גרם למותם של 6 בני־אדם, ביניהם ילדים. הוא הורשע ונדון למאסר־עולם.

ניתוח טעויות

בכתב־האישום נאמר, כי מאז שחרורו מהכלא עסק בפעילות חתרנית ובתיכנון פיגועים חבלניים.

ועוד נאמר, כי עם שחרורו מהכלא במסגרת עיסקת השבויים עם ג'יבריל, קשר קשר עם 4 תושבי רצועת־עזה לחטוף אוטובוס ישראלי בעזרת נשק חם, בסגנון חטיפת אוטובוס קו 300. הוא מואשם, כי נפגש אתם וניתח את טעויותיהם של חוטפי אוטובוס 300. חברי החולייה נתפסו בטרם עלה בידם לבצע את זממם.

כינוס בלתי־חוקי

בסעיף נוסף בכתב־האישום נאמר, כי זמן קצר לאחר שחרורו מהכלא השתתף בכינוס בלתי־חוקי בכפר ביטוניה שליד בית־אל, שם נשא נאום הסתה לאומני הקורא למאבק מזוין בשלטון הישראלי.

כתב עתי"ם מציין, כי זיאד אבו־עין שהה ב־7 חודשים האחרונים במעצר מינהלי והוא המחבל הראשון מבין המחבלים ששוחררו במיסגרת עיסקת חילופי השבויים, העומד לדין על פעילותו החתרנית לאחר השחרור. משפטו יחל היום.

(עתי"ם)

עוד שתי מדינות אפריקניות

(המשך מעמוד ראשון)

ישראל. החליטו להמליץ לפני ממשלותיהם על חידוש היחסים הדיפלומטיים בין שתי הארצות — נאמר בהצהרה משותפת עליה חתמו שני האישים אמש בז'נווה.

תוכן ההצהרה הוקרא במסיבת עיתונאים בז'נווה, על־ידי מנכ"ל משרד־החוץ, דוד קמחי. עשרות הכתבים התאכזבו במקצת, כי ציפו להודעה על חידוש יחסים עם כמה מדינות אפריקניות — לא חוף־השנהב בלבד.

הפגישה הייתה אמורה להתקיים שלשום, אך שדה־התעופה של ז'נווה היה משותק יום שלם בגלל תקלה במערכת המפקחת על תנועת המטוסים.

שיחה עם מיטראן

בתשובה לשאלה מדוע מצא לנכון לנסוע בעניין זה לפגישה

חשאיות גמורה

פרס יצא לז'נווה על פי דרישת נשיא חוף השנהב, שגם התנה את קיום הפגישה בחשאיות גמורה. היוזמה לפגישה החשאית הגיעה לפני שבועיים. משרד־החוץ, שטיפח בשנים האחרונות את היחסים עם מדינות אפריקה, היה בתמונה ומנכ"ל המשרד, דוד קמחי, יצא לז'נווה ביום ב', כדי לקבוע את פרטי הפגישה עם יד ימינו של בז'נווה.

אמר פרס, כי חידוש היחסים עם חוף השנהב נראה לו עניין חשוב וכי נשיא מדינה זו הוא זקן המדינאים ביבשת האפריקנית, הוותיק בנשיאים.

להלן אמר פרס, כי תוך כדי השיחה עם נשיא חוף השנהב הוא קיים שיחה טלפונית עם נשיא צרפת, פרנסואה מיטראן, ושמע ממנו ברכות ואיחולים על חידוש היחסים.

הנשיא בואני.

מלשכת רה"מ נמסר אתמול לפני־הצהריים, כי פרס מסייר באחד ממחנות צה"ל. נאמר, כי הוא יהיה בלשכה בשעות הערב המוקדמות. פרס יצא לז'נווה אתמול לפנות־בוקר, במטוס מנהלים קטן מדגם "אסטרה" של תע"ש, שעימו גם שב אמש לישראל. אל פרס נילוו, פרט ליועצו אורי סביר, גם מזכירו הצבאי, עוזיאל נבו, שיצא לז'נווה עם קמחי.

הצד הטכני

רצונו של הנשיא בואני להיפגש דווקא עם פרס לקראת ההודעה על חידוש היחסים, הוסבר בחשיבות שהוא מייחס לצד הטכני, במיוחד נוכח הביקורת שהוא עלול לעמוד בה מצד מדינות אפריקניות שלא יצדיקו את צעדו. ביום א' הקרוב יביא פרס את ההחלטה על חידוש היחסים עם חוף השנהב לאישור הממשלה.

חוף השנהב קיבלה את עצמאותה ב־1960. בתחילת 1961 יצא לאביג'ן שגריר ישראל הראשון, שלמה הלל. חוף השנהב הייתה המדינה האפריקנית האחרונה שניתקה יחסים עם ישראל לאחר מלחמת יום כיפור, ב־1973. עד כה החזיקה ישראל באביג'ן קצין אינטרסים קבוע, שמעון אגור, שישב בשגרירות בלגיה. חוף השנהב יוצגה בישראל בעניינים קונסולריים, ע"י שגרירות צרפת.

יחסים עם 5 מדינות

בשנים האחרונות הבהיר הרופאה בואני את רצונו לחדש את היחסים עם ישראל, אך אמר, כי לא יהיה הראשון לעשות זאת. לפני כחודשיים, בקונגרס "מפלגת הקונגרס" השלטת בחוף השנהב, התקבלה החלטה, שחוף השנהב מוכנה לקיים יחסים דיפלומטיים עם כל מדינה בעולם ובלבד שהמדינה תבקש זאת. ישראל הייתה אחת המדינות שההחלטה כוונה אליה. ימים אחרים לאחר מכן, ב־14.10.85, חזר על עמדה זו נשיא חוף השנהב בעצמו, במסיבת עיתונאים שערך באביג'ן.

לישראל יחסים דיפלומטיים מלאים עם חמש מדינות אפריקניות: סוואזילנד, לסוטו, מאלאווי (שלוש מדינות אלה לא ניתקו את היחסים ב־1973), זאיר (חידשה את היחסים ב־1982) וליבריה (חידשה את היחסים ב־1983). ישראל מחזיקה ניצני אינטרסים בשמונה מדינות: גאנה, חוף השנהב, קניה, גאבון, טוגו, קאמרון וולטה עילית וגינאה.

בעקבות חידוש היחסים עם חוף השנהב, צפוי חידוש יחסים עם מדינות אפריקניות נוספות. הראשונות בתור הן: גאבון, טוגו וקאמרון.

ויצמן: אם פרס ושמיר

(המשך מעמוד ראשון)

בלהרוויח זמן, אני אפריע לשניהם, כי אני חושב שהם מחבלים בתהליך השלום. יהיה סוף למשחק הזה".

מתנגד לתוכן ולשיטה

לכתבתנו נודע, כי בפגישה שלשום בין וייצמן לרה"מ, שהתקיימה ביוזמת וייצמן, לאחר ששמע מעיתונאים על החלטת פרס לשגר שוב את המנכ"לים לקאהיר, היה וייצמן הדובר העיקרי, הוא דיבר בחריפות רבה ואמר לרה"מ, בין היתר, כי הוא מתנגד לתוכן ההחלטה וגם לשיטה, שלפיה שרים שומעים על החלטות רה"מ מעיתונאים. וייצמן הזכיר לפרס, כי הצטרפות "יחד" איפשרה לו להקים את הקואליציה ואמר, כי מעתה התחיל עידן חדש ביחסים ביניהם ואין עוד לקחת את תמיכתו כמובנת מאליה.

וייצמן הביע גם זעם, על כי רה"מ מוצא זמן להיפגש עם כל מנהיגי העולם — לרבות הרופאה בואני (וייצמן ראה את פרס שעות ספורות לפני צאתו לפגישה עם בואני בז'נווה) ומרגרט תאצ'ר (בינואר 1986), אך עדיין לא עשה את הצעדים הדרושים שיאפשרו פגישה בינו לבין הנשיא מובארק. לדברי מקורביו אמר וייצמן, כי "ביזיון איך אנחנו מתנהגים עם המצרים". לעומת זאת, הולך פרס לקראת שמיר, שאמר לו רק לפני ימים אחדים בפומבי "מי שמך?"

שלוש נקודות

לדברי מקורביו מאמין וייצמן, כי ימצא תמיכה בעמדתו בקרב שרי מפלגת העבודה. הוא מתכונן להעלות את הנושא גם בקבינט, שכנראה ייתכנס רק בשבוע הבא.

שר הביטחון, יצחק רבין, מוכן שהמשלחת תצא לסיבוב נוסף בקאהיר. מדובר בשלוש נקודות שעלו בדיונים בהרצליה, אך לא "נסגרו" סופית, או לא סוכמו בבירור. שתיים מן הנקודות הן: הגישה לטאבה של המדינה שלא תזוכה בבוררות, והליכי קביעת הבורר השלישי, אם הבורר המצרי והבורר הישראלי לא יסכימו עליו ביניהם.

תיסמונת הקיפאון

מזכ"ל מפ"ם, אלעזר גרנות, פנה אתמול ליו"ר הכנסת ולסגנים וביקש להעלות ברחיפות, על סדר־יומה של הכנסת, את התביעה כלפי ראש הממשלה, כי לא ידחה הכרעות מדיניות בעניין טאבה, שכן קיפאון פירושו הידרדרות בתהליך המדיני.

הצעת ח"כ גרנות הוגשה בעקבות החלטת ראש הממשלה לדחות את ההכרעה על טאבה ולשלוח שוב למצרים את ועדת המנכ"לים "כדי לקבל הבהרות נוספות". צעד זה של דחייה והשעייה עלול להכשיל ולפגוע בהישגי השיחות שכבר נערכו — לדעת המעורבים בדבר.

אגו"י תחליט ברגע...

(המשך מעמוד ראשון)

מאוחר מדי. "לו ידענו במה מדובר לפני שנתיים הבעייה לא היתה מתעוררת כלל", אמר.

מבחן בג"ץ

הוא דוחה את הצעת הלובי הדתי להפסיק את בניית האוניברסיטה ואמר, כי הפסקת הבנייה לא תעמוד במבחן הפנייה לבג"ץ.

בנושא "מיהו יהודי", הבטיח שר־החוץ לדתיים את כל הקולות של ח"כי חירות. הוא הסביר, כי בהתאם להסכם גח"ל, לא יוכל להטיל משמעת סיעתית על הח"כים הליברלים בנושא זה. שמיר הבטיח גם, כי לצד המערך ופרס יפעלו הליכוד, והוא אישית, להפסקת תופעת חילולי השבת.

אברהם שפירא מאגודת־ישראל אמר בפגישה זו, כי אם הממשלה לא תחליט ביום ראשון על הפסקת הבנייה המורמונית, תגיש מפלגתו אי־אמון בממשלה. ורדיגר ממורשה הבטיח לליכוד הרבה שנות שלטון במדינה, אם יצליח להעביר ביום רביעי בכנסת את חוק "מיהו יהודי".

הוא ציין, כי הבטחות רה"מ שבקניון ואיצטדיון ברמת־גן, בקולנוע היכל בפתח־תקווה וברכבל בחיפה, לא יהיה חילול שבת — הן הבטחות סרק.

דרישות בבית־כנסת

בכינוס מיוחד "בהיכל שלמה" בירושלים, בהשתתפות מאות רבנים מכל הארץ, קראו הרבנים הראשיים, אברהם שפירא ומרדכי אליהו, להפסקת הבנייה המורמונית בהר־הצופים. השניים גם קראו לכל הרבנים בארץ להעלות נושא זה בבתי־הכנסת בשבת הקרובה.

הרב שפירא אמר בפגישה זו, כי למורמונים אין מה לחפש בישראל. הרב אליהו טען, כי חיילי ישראל שפכו את דמם כמים בהר הצופים, לא כדי שמסיונרים יבנו שם את ביתם.

לפרק את הלובי

בסיומו של יום הפעילות אמש, התכנס הלובי הדתי לישיבה מסכמת. דינינו (מפד"ל) הציע לפרק את הלובי, בטענה כי צוות זה נכשל עד כה בכל פעולותיו. הוא ציין גם, כי הח"כים הדתיים מדברים בלובי בצורה מסויימת — ובחוץ בצורה הפוכה.

אברהם שפירא (אגו"י) דיבר בלהט רב וציין, כי מפלגתו איתנה בדעתה לפרוש מהקואליציה, אם בניית האוניברסיטה המורמונית תימשך.

"נפרוש במחאה על העבודה הזרה וגילוי העריות הנעשים בירושלים, ולא על עניינים שבכסף. לוקחים אדמה בירושלים והופכים אותה לטמאה. במצב עניינים כזה, מוטב לחיות בלוס אנג'לס ולא בירושלים", אמר.

כותבים לפרס

הכנסייה המורמונית מגבירה את לחצה על ממשלת ישראל להתיר פתיחת שלוחת האוניברסיטה שלה בירושלים.

כמה סנטורים וצירי קונגרס בעלי השפעה, מפצירים בראש־הממשלה פרס להתיר פתיחת האוניברסיטה, למרות האופוזיציה החזקה מצד הדתיים בישראל.

לאחרונה כתב יו"ר ועדת החוץ של הסנט, ריצ'רד לוגר, לפרס בעניין זה, בכנותו את אוניברסיטת בריגהאם "אחד המוסדות המעולים של אמריקה להשכלה גבוהה", ומבקש מפרס להושיט לה עזרה בירושלים.

מלחמה שערה

הסנטור הרפובליקני, אורין האצ'ש מיוטה, שהיא בסיס המורמונים — שהוא בעצמו חבר בעדה זו, ביקש מממשלת ישראל לסייע לפרוייקט.

גם הסנטור הרפובליקני, רודי בושביץ, יהודי ממינסוטה ואחד מידידי ישראל המובהקים בגבעת הקפיטול, מגלה עניין בנושא, מחשש להשלכות פוליטיות שליליות לישראל מפרשה זו.

ידידי ישראל בוושינגטון מקווים, שהפרשה תסתיים לפני שהמורמונים בעלי ההשפעה — הידועים בנטייתם הפרו־ישראלית — ישובו מלחמה שערה.

עצבנות בסוריה לאחר

(המשך מעמוד ראשון)

של הזזת סוללות הטילים של סוריה היא לא סגורה, ויש בה פוטנציאל להידרדרות" - אמר אמש סגן הרמטכ"ל, האלוף דן שומרון. הדובר, שרואיין בתוכנית "הערכת מצב" ב"קול ישראל", ציין, כי טילי ס.א. 2 מכסים כמעט את כל מרחב לבנון, למרות שהם מוצבים בסוריה.

"כמובן שיש אפשרויות מורכבות לטוס, אבל זה לא דבר פשוט. לטוס בתוך תחום של ס.א. 2 זה דבר מאוד מסובך. אי־אפשר לקרוא לזה טיסה שיגרתית בשום מקרה", אמר האלוף שומרון.

"מאז מלחמת שלום הגליל", המשיך הדובר, "נוצר סטטוס־קוו בינינו, לא בגלל שהיה הסכם, אלא מפני שהסורים חששו לשנות את המצב. הם לא שינו אותו, למרות שהעמדות של סוללות הטילים האלה הם בתוך גבול סוריה. הם ידעו את הרגישות שלנו לנושא לבנון, ולא העזו לבצע את התזוזות האלה".

"בהפלת שני מטוסי מיג 23 ע"י ישראל", אמר האלוף שומרון. "לא היתה, מבחינתנו, שום כוונה להגיע להסלמה. אבל הסורים יכלו, מבחינתם, לפרש את זה כתוקפנות מכוונת שלנו, הייתי אומר אפילו פגיעה בגאווה הלאומית וברבונות בתוך שטח סוריה. יכול להיות, שבעקבות לחצים פנימיים, גם בתוך הצבא וגם כלפי האזרחים, כנראה שהם לקחו את הסיכון לקדם סוללות טילי קרקע־אוויר, לכסות את מה שנראה להם כסיכון אמיתי".

פרס קידום ההבנה בין הדתות לקארדינל רוז'ה אטשגרה

מאת יעלי יחימוביץ', כתבת "על המשמר"

פרס בין־דתי בינלאומי, הוענק לראשונה אתמול לקרדינל רוז'ה אטשגרה. הפרס הוענק באוניברסיטת בן־גוריון בבאר־שבע, מקרן שייסד הפרופ' השווייצי לדיסלאב לסט.

הקרדינל רוז'ה אטשגרה, לשעבר הארכיבישוף של מרסיי, וכיום נשיא הוועדה האפיפיורית לצדק ולשלום, נחשב לאחד המנהיגים הדתיים המרכזיים בימינו, והוא אחד האישים המקורבים ביותר לאפיפיור יוחנן פאולוס השני. אטשגרה מקבל את הפרס בזכות מאמציו לקידום ההבנה בין הדתות השונות בעולם.

בטקס נכחו נציגי הנצרות, היהדות והאיסלאם. שיח' פריד וג'די טברי, קאדי וחבר בית־הדין השרעי העליון, ציטט מהקוראן, מהתנ"ך ומהברית החדשה, צווים הנוגעים ליחסים תקינים בין אנשים ובין עמים.

יו"ר ועדת הפרס, פרופ' פנחס פלאי, אמר, כי בימינו נוטים לחשוב שהדת אינה אקטואלית עוד. חרף זאת, אמר, יותר ויותר אנשים נוגעים על־ידי אמונה דתית, דבר שהופך את הפרס למשמעותי ביותר.

● על שיתוף־פעולה בין המשמר־האזרחי ומתנדבות "נעמת" בתחום ביטחון הבודדים בקהילה, הוחלט אתמול ביום עיון שהתקיים בכפר המכביה ברמת־גן, לרגל חלוקת פרס ההתנדבות ע"ש בבה אידלסון המנוחה.

● שמה של באר־שבע נקרא על רחוב בעיר המערב־גרמנית ווּפרטאל, שהיא עיר־תאומה לבאר־שבע.

● כמאה חיילות מעוצבת הצנחנים הסדירה של צה"ל היו ביום ג' אורחות "נעמת" בצפת.

מפלגת הפועלים המאוחדת — המרכז

לוח פעילות שבועית מה־19.12.85 עד 25.12.85

מחלקת ההסברה

19.12 – לוד – 12.30 – ח"כ אמירה סרטני – בי"ס
רחובות – 18.00 – אילן אסיה – קן השומר הצעיר
אשקלון – 19.00 – ולדי מורג, יוסי מרציאנו – מועצת הסניף
כרמיאל – 21.15 – שלמה קיבריק – מזכירות הסניף
דיר אל אסד – 19.00 – ג'מאל כנען – חוג בית
20.12 – יד מרדכי – 21.00 – מיכאל רועה – רשמים מבריה"מ
21.12 – יד מרדכי – 9.30 – אילן אסיה – יום עיון לסניף הרצליה
תיאטרון ירושלים – 11.00 – ח"כ ויקטור שם טוב – בוחר ראיונות
קרית־גת – 19.00 – מיכאל רועה – מפגש צעירים
בת־ים – 19.00 – אברהם כהן – אידיש
תל־אביב – 19.30 – דוד שטוקפיש, חמדה שמחוני – אסיפת דוברי אידיש
22.12 – חדרה – 8.00 – ח"כ אמירה סרטני – יום בישוב
נהריה – 7.00 – ח"כ חייקה גרוסמן – יום ביישוב
מרכז מפ"ם – 9.00 – פנחס עינברי – תדריך מדיני
נצרת – 18.00 – בנג'לה – סמינר רעיוני
נתניה – 19.00 – סבר פלוצקר, עדה סער – מזכירות איזורית מורחבת
עפולה – 19.00 – ולדי מורג, משה רותם – אספת חברים
חולון – 20.30 – מתי רונן – אספת חברים
ניר דוד – 21.00 – דני זמיר – לקראת הוועידה
העוגן – 21.30 – חנן ארז – לקראת הוועידה
23.12 – חיפה – 8.30 – חנוך בארי – בי"ס ערבי
געש – 17.30 – ד"ר ארנסטו קאהן – מועדון ותיקים
אילת – 19.00 – ולדי מורג, מאיר רוג – אספת חברים
ירוחם – 19.00 – חנן ארז – מזכירות הסניף
24.12 – חולון – 8.30 – עופר אבני – בי"ס
רחובות – 9.00 – שמואל טולדנו – בי"ס
מועדון לחבר ר"ג – 10.00 – ד"ר מרים חלוי – לוותיקים
באר־שבע – 10.00 – דוד שטוקפיש – אידיש
באר־שבע – 18.00 – דוד שטוקפיש – אידיש
מתנס אשקלון – 17.00 – משה סמולר – אידיש
ירושלים – 17.00 – ח"כ חייקה גרוסמן – פגישה עם סטודנטים מחוץ־לארץ
כפר־סבא – 20.00 – נעמי ויספתין – חוג בית
נהריה – 20.00 – רן חכים – חוג בית
25.12 – אשדוד – 18.30 – נפתלי פדר – אידיש
רמלה – 19.00 – מחמוד יונס – חוג בית
העוגן – 21.00 – ח"כ ויקטור שם טוב – רשמים מברית־המועצות

המחלקה לאיגוד מקצועי

20.12 – חיפה – 8.00 – סיעת מפ"ם במועצת פועלי חיפה, פרידה מאריה גרוסמן – חבר הוועדה המרכזת בחדרו של יחזקאל – עם דב אלקנתי
רבדים – 9.00 – יום עיון לעובדות השכירה בהשתתפות אורי פונקרפלד
22.12 – בית מבטחים ת"א – 13.00 – מועצת מבטחים – חברינו הנבחרים מתבקשים להשתתף
22.12 – תל־אביב – 17.00 – ערב ראיונות של העובדת השכירה. בהשתתפות: רבקה יעקובוביץ, אברהם מורחי, אברהם אג'מי, משה שדה, דב אלקנתי
23.12 – חולון – 9.00 – ביח"ר פלארו – צבי רובל, דב באום
23.12 – ראשון־לציון – 8.30 – סיור במפעלים – עם פיני נבוש, דב אלקנתי
24.12 – חולון – 9.00 – ביח"ר מגן – צבי רובל, דב באום
24.12 – ועד הפועל ת"א – 8.30 – מפגש מזכירי ההסתדרויות השונות בחדרו של אפרים ז'ילוני

22.12 – בשעה 09.30 – הוועד הפועל של ההסתדרות
דיון על מערכת הבריאות.
ועדה מרכזת – בשעה 8.00.
ישיבת ריכוז הסיעה – לא תתקיים.

רשות ישראלית מיוחדת "להכוונה" ניהלה מבצע פולארד בארה"ב

הרשות, על פי ה"וושינגטון טיימס" הינה זרוע של המוסד ● "הסדר דומה" הופעל ע"י מדינות ידידותיות לארה"ב כצרפת ובריטניה ● פקיד מחלקת המדינה: ארה"ב מרגלת אצל ידידותיה

מאת זאב בליצר והנה אישהורביץ, כתבי "על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — מבצע הריגול שאליו היה קשור ג'ונתן פולארד, נוהל על־ידי "הרשות להכוונה" של סוכנות הביון הישראלית — המוסד — מדווח ה"וושינגטון טיימס".

במאמר ארוך על המוסד, טוען העיתון כי "ארגון זה נוסד בעקבות מלחמת יום־הכיפורים" והורכב מנציגי השגרירות הישראלית בוושינגטון והקונסוליה הישראלית בניו־יורק, פרקליט אמריקני בלתי־מזוהה ומומחה ישראלי — והם שהחליטו איזה סוג של מידע צריך להיאסף על־ידי ישראל וארה"ב".

העיתון אומר, כי הסדר זה לא היה שונה מזה של מדינות אחרות כמו בריטניה וצרפת, ואפילו ברזיל, המפעילות אמצעי ביון מתוחכמים בארה"ב.

העיתון מצטט פקיד במחלקת המדינה האומר, שבשירות ארה"ב פועלים מרגלים בכל מקום — בישראל וגם במדינות ידידותיות אחרות. על־פי העיתון, מתנהל עתה ויכוח רציני בישראל על ערכו של שיתוף הפעולה האמריקני־ישראלי בשדה הביון.

מבצע חובבני

"וושינגטון פוסט" מצטט עובד "מוסד" לשעבר, האומר כי מבצע פולארד היה חובבני, אך כאחרים מעמיתיו הוא מתלונן על החלטת ישראל לשתף פעולה עם ארה"ב בחקירת הפרשה.

איסר הראל, לשעבר ראש המוסד, אומר כי ההרגשה היא ש"הממשל האמריקני 'מחפש' את ישראל". גם השגריר לשעבר, ריניץ, ברעה זו.

פקיד ישראלי אומר בעניין זה: "אין לכם מושג כמה הפרשה רגישה. כאשר אתה נתפש עם המכנסיים למטה, אין לך ברירה אלא לשתוק".

תיקים נסגרו

סוכנויות הביון הישראליות, ובראשן המוסד, הן צינור חשוב של סוכנויות הביון האמריקניות לקבלת מידע על הביון הסובייטי ועל פעילות טרוריסטים ערביים. כדי לא לקלקל את היחסים עם המודיעין הישראלי, מבקשים הסי.אי.איי והמודיעין הצבאי האמריקני, לטפל בזהירות בפרשת פולארד. לעומתם, האפ.בי.אי, שיש לו נסיון מתסכל של חקירות ארוכות ואפופות מסתורין בקשר לפעולות של ישראל לחשוף סודות וטכנולוגיות אמריקניות — לוחץ על טיפול תקיף בנושא זה — מספר אתמול ה"וול סטריט ג'ורנל".

העיתון אומר, כי בעשרים השנים האחרונות היו כמה מקרים בהם התעורר חשד לריגול ישראלי, ואשר בעקבותיהם נעלמו מסמכים ועדים, ובכמה מהם הופעל לחץ פוליטי חזק לסגור את התיקים — והתיקים אכן נסגרו מבלי שנערך משפט. אבל במקרה של פולארד, יש לאפ.בי.אי. עדויות רבות ואנשיו אומרים, כי "את המקרה הזה אי־אפשר יהיה לקבור".

חקירה אחרת של האפ.בי.אי. הייתה קשורה באדם ששמו סטפן ביירן, מי שהיה עוזר לוועדת־החוץ של הסנט. בשנת 1978 שמעו אותו משוחח במסעדה בוושינגטון עם עובדים של משרד הביטחון הישראלי, ומציע להם מסמך של הפנטגון, בו מצויין מיקומם של בסיסים צבאיים בערב־הסעודית. החוקרים מצאו "קשרים קרובים במידה בלתי־רגילה" בין סטפן ביירן לבין דיפלומטים ישראליים, שאחד מהם היה מרבה לבקר במשרדו של ביירן בבניין הסנט. והיה, כנראה, מי שנתן לו הוראות. עקב לחץ חזק מצד משרד־המשפטים ומצד כמה מחברי ועדת־החוץ של הסנט, נסגר גם תיק זה.

15 שנות מאסר לפרופסור בריטי שהבריח חשיש לצרפת

דיז'ון · בית משפט צרפתי גזר אתמול 15 שנות מאסר וקנס של 60 מיליון פרנקים (8 מיליוני דולר), על פרופסור בריטי בדימוס, שהבריח יותר מטונה של חשיש במכונית הקראוון שלו.

מקורות משפטיים אמרו, כי אדגר באודן, 57, פרופסור באוניברסיטה שפרש מעבודתו, הביא את הסם מנפאל דרך הודו, מצרים, יוון ואיטליה, ועשה את דרכו לאמסטרדם, כאשר נעצר בנובמבר אשתקד בקרבת העיר דיז'ון שבצרפת.

האקדמאי יליד־לונדון, בעל תואר ד"ר בסוציולוגיה ובאנתרופולוגיה מאוניברסיטת אוכספורד ותואר מ.א. במתמטיקה ובארכיאולוגיה מקולומביה הבריטית שבקנדה, טען כי החשיש הוטען למכונית־המגורים שלו בלי ידיעתו.

המשטרה מסרה, כי הסם שנמצא במכוניתו, שווה 6 מיליוני דולרים במכירה קמעונית.

באודן נלכד בשל קצר חשמלי שגרם לדליקה במכוניתו. כאשר הוזעקה המשטרה, מצאה 143 קופסאות מתכת מוסתרות מאחורי דפנות־כפולים בצידי המכונית. בכל אחת מהן היו 8 קילו חשיש. (ע"ר)

נמשכות ההדחות ברפובליקות הסובייטיות

מוסקווה — מספר מרשים של הדחות בוצע לאחרונה ברפובליקה הסובייטית קירגיזיה שבאסיה התיכונה — פחות משבוע ימים לאחר הדחות דומות בארמניה, טאג'יקיסטאן וקאזאחסטן.

ראש המפלגה הקומוניסטית בקירגיזיה, טורדאקון אוסובאלייב, שכמעט היה שליט יחידי ברפובליקה זה חצי יובל שנים, יצא בראשית נובמבר לגימלאות, והדבר נחשב על ידי כל המומחים כהדחה. 6 שבועות בלבד לאחר מכן הדיח יורשו מספר רב של מנהיגים ותיקים.

6 חברים בהנהלת המפלגה בקירגיזיה פרשו מתפקידיהם. אחד מהם הודח רשמית במושב המליאה שנערך ב־13 בדצמבר.

חבר הלשכה הפוליטית ומזכיר הוועד המרכזי זה שנתיים בלבד, אמאנבק קאריפקולוב, הודח בשל "ליקויים חמורים בעבודתו" — נאמר בהודעה הרישמית.

אולם ההדחה המשמעותית ביותר היא זו של ויאצ'סלאב מאקארנקו, המזכיר השני של הרפובליקה, האיש המייצג את האינטרסים של מוסקווה ברפובליקה הרחוקה.

גל דומה של הדחות היה בשבוע שעבר ברפובליקה הארמנית — הידועה בנטיותיה הלאומניות — שם הודחו שני מנהיגים בכירים. הטיהור בארמניה החל כבר באפריל, הייחור בתחומי משרדי התעמולה, הבנייה והקאדרים.

בקאזאחסטאן הודח ראש המפלגה של עיר הבירה אלמה אטא מהמפלגה בשל ניצול לרעה של סמכויותיו.

יצוין, כי מאז מותו של ברז'נייב התחלפו 7 מבין 14 המזכירים הראשונים של הרפובליקות וממארס השנה הודחו שלושה, לאחר שגורבאצ'וב עלה לשלטון. (ע"צ)

וילמה מנקילר הושבעה לשריף הפדרלי של השמורה האינדיאנית. קודם לכן שימשה בתפקיד תת־מזכיר לענייני אינדיאנים. (תצלום: אי.פי.)

לא יושבו חילוקי הדעות בין בריה"מ ועיראק

מוסקבה. — נראה כי חילוקי הדעות בין בריה"מ ועירק על המלחמה במפרץ, לא יושבו בתום ביקור של יומיים שערך נשיא עירק, סאדאם חוסיין במוסקבה.

לפי סוכנות טא"ס, השיחות בין חוסיין וגורבאצ'וב התנהלו באווירה "גלויית לב וידידותית". וניסוח זה מתפרש על ידי משקיפים כמצביע על חילוקי דעות בין שתי המדינות.

בשיחות עם גרומיקו, חזר ואישר נשיא עירק על רצונו להגיע להסדר עם אירן "בדרכי שלום", באמצעות נו"מ. ואילו בריה"מ חזרה והדגישה את ניטרליותה בסיכסוך, כהדגישה את הצורך לבטל את סיבות המלחמה ולהגיע להסדר מדיני. (ע"צ, ע"ד)

בריה"מ תתאם המחקר על האיידס בגוש הקומוניסטי

ז'נבה — בריה"מ תתאם את המחקר וההכשרה הרפואית בגוש המזרחי, במאבק נגד מחלת האיידס הקטלנית — מסרו מרענים בוועידה של אירגון הבריאות העולמי שהוקדשה למחלה זו.

ד"ר פאוזי אסעד ממצרים, ראש המחלקה למחלות מידבקות באירגון הבריאות העולמי, אמר כי מקצים עתה משימות ספציפיות לרשת של 14 מרכזים של אירגון הבריאות העולמי בתחום מחקר המחלה.

לבריה"מ יהיו שתי משימות — להשתתף באורח פעיל במחקר על תרופות ופיתוח חיסונים, ולספק שירותים למדינות הסוציאליסטיות, כגון הכשרת אנשי רפואה, אמר ד"ר אסעד.

בין המדינות הללו יהיו גם מדינות קומוניסטיות באפריקה ובאסיה.

טלקס

● רייגן זכה לתמיכה בקונגרס לתכנית הרפורמה במסים

וושינגטון. — הנשיא רייגן זכה לתמיכה בתכניתו לביצוע רפורמות מרחיקות־לכת במס ההכנסה.

בעקבות לחץ מן הבית הלבן, שינה הקונגרס עמדה בה נקט בשבוע שעבר והחליט ברוב של 258 נגד 168 על נוהל־לדיון בנושא זה.

הנשיא קיבל את תמיכתם של 56 צירי קונגרס רפובליקנים, לעומת 14 בלבד שתמכו בו בשבוע שעבר, כאשר הקונגרס סירב בכלל לדון בהצעת החוק.

● יורחב שיתוף הפעולה הצבאי בין צרפת לאנגליה

פאריס. — הנשיא פרנסואה מיטראן והקנצלר הלמוט קוהל, הסכימו להרחיב את שיתוף הפעולה בין הכוחות המזויינים של צרפת ומערב־גרמניה.

מיטראן אמר לאחר הפגישה עם קוהל, כי צרפת ומערב־גרמניה יעשו מאמץ להביא לתיאום באסטרטגיה ההגנתית ואף באמצעים הטקטיים. (ע"ד־ע"צ)

● שר החוץ הסיני במצרים

קאהיר. — שר החוץ הסיני וו קסוקיאן, הגיע אמש לקאהיר והכריז כי סין תומכת במאמצי הערבים להחזרת השטחים הכבושים על־ידי ישראל.

עוד אמר, כי סין "תומכת בכל מיני צורות של מאבק, אשר יביאו להחזרת הגדה המערבית ורצועת עזה לערבים.

הוא אמר, כי ידון ב"התפתחויות המסובכות והמהירות האחרונות" במזה"ת עם הנשיא חוסני מובארק ועוזריו. (ע"ר)

● פאפאנדריאו מכחיש פיחות נוסף של הדרכמה

אתונה. — ראש ממשלת יוון אנדריאס פאפאנדריאו הכחיש בתוקף שמועות לפיהן צפוי פיחות נוסף בדרכמה היוונית, שכבר עברה פיחות של 15 אחוז ב־11 באוקטובר.

פאפאנדריאו, המנהיג הסוציאליסטי של יוון, הכחיש את טענות מפלגת האופוזיציה כאילו פיחות נוסף מתקרב, באומרו כי "השמועות האלה כמוהן כהנחת דינמיט תחת יסודות המשק היווני". (ע"ר)

● תקופת "הדולר החזק" חלפה

ניו־יורק. — תקופת "הדולר החזק" בשוק ההון הבינלאומי, שנמשכה זמן־רב, חלפה מן העולם. אולם מומחים בבורסות למטבעות במרכזי הסחר החשובים בעולם מצפים, כי המטבע האמריקני יתייצב בשנה הבאה.

הדולר שלט ברמה ובמחיר גבוה מאז 1981, שנה בה המשק האמריקני גרר את העולם כולו אל מחוץ למיתון.

כלכלן של בנק פוג'י בטוקיו אמר, כי הוא אמנם צופה התייצבות של הדולר החל מינואר הקרוב, אולם הדבר תלוי בהרבה במה שקורה במשק האמריקני.

כיום נסחר הדולר ברמה של 2.51 מארק ו־202 יאן, נקודות מעטות בלבד מעל השפל של הדולר ב־1985, שהיה 2.50 מארק ו־199.9 יאן לפני מספר שבועות.

מתיחות בין פאריס לבון על רקע "מלחמת הכוכבים"

מאת ארנון יפה, כתב "על המשמר" בצרפת

פאריס — מלחמת הכוכבים מחוללת מתיחות בין פריס לבון, בעוד הצרפתים מתנגדים לכל שיתוף פעולה עם ארצות הברית בפיתוח נשק החלל, הודיעה אתמול מערב־גרמניה על השתתפותה בתוכנית האמריקנית.

הציר פאריס־בון יורד לטמיון בחלל — כתב אתמול "ליברסיון" בכותרת ראשית.

הנשיא מיטראן קיבל אתמול את הקאנצלר קוהל, בניסיון לשכך את המחלוקת. שניהם ניסו להציג חזות לבבית, אך ארוחת הערב הייתה צוננת, חרף הפגישות התכופות ביניהם מדי חודש, לפי הצרפתים, קוהל משתמט מיישום הסכמים.

הצטרפות הגרמנים אל מלחמת הכוכבים של הנשיא רייגן, מסכלת את תוכניתו של הנשיא מיטראן לשיתוף פעולה אירופי לפיתוח טכנולוגיה מתקדמת. בון אינה רוצה להשקיע כסף ביוזמת מיטראן לפיתוח טכנולוגיית חלל אירופית, המכונה "אוריקה".

בריה"מ מוצגת כגן־עדן ליהודים ע"י הרב הראשי של מוסקבה

מאת כתב "על המשמר" בצרפת

פאריס. — הרב הראשי של מוסקווה אדולף שייבין הגיע לפריס מטעם הועדה היהודית האנטי־ציונית להגן על המדיניות היהודית של הקרמלין ומתאר "חיים יהודים תוססים, בתי כנסת מלאים בברית המועצות".

לדבריו, חיים בגן־עדן ברוסיה. כ־20% מהיהודים תופסים משרות בכירות בשלטון, בעוד שהם מייצגים 0.67 מן האוכלוסיה.

הביקור מעורר בפריס סערת־רוחות ומחאות. כל הארגונים היהודים וההומניטריים הטילו חרם על המשלחת היהודית. הרב מלווה במס. 2 שלו — האידאולוג של "הועדה האנטי־ציונית" הנודעת לשימצה פרופ' זיווס.

ועדה זו מואשמת בהיותה מנגנון יהודי בשרות המדיניות האנטישמית בברית המועצות.

אין לנו על מה לדבר אתכם, אמר נשיא ההנהגה היהודית בשיחת טלפון עם הרב. אינכם מייצגים איש, אלא את השלטון הסובייטי.

הקרמלין שיגר את שלושת נאמניו היהודים להביך את הארגונים היהודים, המנהלים מערכה למען יהודי ברית המועצות. שגרירות ברית המועצות בפריס עומדת להסדיר לרב שייבין, לזיווס ולחבר השלישי, גולסקו, ראיונות בטלויזיה וברדיו. לפי שעה ללא הצלחה.

ארגון אנטי־גזעני המקורב למפלגה הקומוניסטית נענה להפצרות הסובייטים והזמין את המשלחת לדיון שיוקדש למצב יהודי ברית המועצות. נשיא הנהגת הקהילה היהודית תאו קליין ואינטלקטואלים יהודים, שהוזמנו להציג בדיון את טיעוניהם מול המשלחת הסובייטית, מחרימים את המפגש.

ראש המאפיה נרצח משום שאיבד השליטה על "המשפחה"

ניו־יורק. — "הסנדק" של המאפיה האמריקנית פאולו קאסטלאנו נרצח, משום שכמה מאנשי הכנופיה עליה שלט הגיעו למסקנה שהוא מאבד את השליטה על הכנופיה, הנחשבת למשפחת הפשע הגדולה ורבת העוצמה ביותר במאפיה האמריקנית ובארה"ב כולה.

"הוא פשוט חדל מלתפקד", אמר ראש המשרד הפדראלי לחקירות (אפ.בי.איי) בניו־יורק. "הוא כבר לא היה חזק דיו לנהל את העסקים השוטפים של משפחת הפשע שלו".

קסטלאנו, 73, ויד ימינו תומאס בילוטי, 47, נרצחו במטחי יריה אוטומטי ביום שני בערב, בעת שיצאו ממכוניתם המהודרת של מנהיג המאפיה למסעדה.

בחודשיים האחרונים והתנהל משפט נגד קסטלאנו, ראש משפחת הפשע של גאמבינו, באשמת הפעלת כנופייה בינלאומית לגניבת רכב. כמו כן הוגשו נגדו כתבי אישום בשתי פרשיות מרמה והונאה.

ראש משרד האפ.בי.איי בניו יורק ג'ון הוגן אמר, כי קסטלאנו "הפך לנטל על המאפיה בגלל בעיותיו המשפטיות ובגלל הופעתו בבית המשפט מדי יום ביומו".

דיבר יותר מדי

ראש הוועדה למלחמה בפשע המאורגן, שהקים הנשיא רייגן, ג'יימס הארמון, אמר לאחר הרצח, כי קסטלאנו ובילוטי הכעיסו את יתר ראשי משפחות הפשע במאפיה, בכך ש"דיברו יותר מדי" בשיחות טלפוניות, שהוקלטו על־ידי שלטונות החוק הפדראליים.

נודע, כי מכשיר ציתות אחר הותקן בביתו של קאסטלאנו, שנבנה על־פי דגם הבית הלבן בסטטן־איילנד, אחד הרובעים של ניו־יורק.

מומחים לענייני הפשע המאורגן בארה"ב סבורים, כי הרקע לרצח קאסטלאנו נוצר לאחר מותו מסרטן של אניאלו דלה קרוס, סגן ראש משפחת הפשע של גאמבינו ב־2 בדצמבר. עם מותו של דלה קרוס, שהיה יד ימינו של קאסטלאנו, התרופפה המשמעת במשפחת פשע זו ונוצר הרקע לתסיסות ולהתארגנות פנימיות שהביאו לרצח הבוס הגדול.

עוד נודע, כי לאחר מותו של דלה קרוס, ביקש בן חסותו ג'ון גוטי לקבל את תפקיד סגן המשפחה, אולם קסטלאנו העדיף את בילוטי וכך החל הסכסוך. (ע"ד)

הורחב כושר קליטת העגינה של נמל ראס נאקורה

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

בימים אלה הולכות ונשלמות עבודות הרחבה במעגן האוניות בראס נקורה באיזור רצועת הביטחון, כדי לאפשר קליטת אניות במעמס עד 1500 טון. מעגן האוניות היה מסוגל לקלוט רק אניות בעלות נפח קטן בהרבה, בעיקר שתי נחתות של חיל־הים הלבנוני שנרכשו כגרוטאות ושופצו כדי להסב אותן להעברת נוסעים בעיקר, וסחורות מאיזור רצועת הביטחון לביירות ולצפון לבנון. עם העמקת הנמל תתאפשר עגינת אניות גדולות יותר וכך יורחב המסחר בין רצועת הביטחון לצפון לבנון. הדבר יביא להגדלת ההכנסות של רצועת הביטחון. יש לציין, כי חמשת המעברים בין רצועת הביטחון לדרום לבנון, ומעגן האניות בראס נקורה מספר ק"מ צפונית לראש הנקרה מהווים מקור הכנסה חשוב לצד"ל.

צבא ארה"ב מדריך היצואנים כיצד להשתתף במכרזי רכישה

במסגרת פעילות סיוע ויצוא בטחוני למימוש מזכר ההסכמה הקיים בין משרד הבטחון בישראל לבין משרד ההגנה האמריקני, אורגנו בשנתיים האחרונות מספר רב של ימי עיון וכנסים בהם השתתפו מרצים מצבא ארה"ב שהדריכו את התעשיה הישראלית כיצד להתמודד במכרזים המוצעים ע"י בסיסי הצבא האמריקני.

שלב נוסף בפעילות מתבצע בימים אלה כאשר נציגי צבא ארה"ב באירופה המבקרים בארץ קיימו סמינר הדרכה על המאפיינים המיוחדים של המכירה באירופה.

כנס זה התבצע בשיתוף עם התאחדות התעשיינים. הגדרת השוק האמריקני כשוק יעד מצאה את ביטויה בארגון משלחת תעשיות ישראליות שערכה סיור בחודש שעבר בבסיסי צבא אמריקני העוסקים בנושא שריון.

חוק תכנון ובנית תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב–יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור לשימוש חורג לחמש שנים ממגורים למשרד למקצוע חופשי בקומת קרקע ברחוב השופטים מס' 18 גוש 6951 חלקה 61. תיק בנין 0218־0534/8.

כל בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת וטלפון. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כסטי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
רמת־גן

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן (להלן — הועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה בנכס, בגוש 6204 חלקה 157־158 רח' המברגיל מס' 4־6 דהיינו: הארכת שמוש חורג, בקיום מפעל דפוס באזור מגורים לתקופה של 5 שנים נוספות.

על המעונין הרואה את עצמו נפגע על ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה. התנגדות צריכה להימסר לידי הועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 ר"ג תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתונות.

בכבוד רב,
אורי עמית — ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה רמת־גן

רייגן הטיל ווטו על החוק להגבלת יבוא טקסטיל לארה"ב

הקונגרס נמנע מהצבעה חוזרת שהיתה מבטלת את הווטו

וושינגטון. — הנשיא רייגן הטיל וטו על חוק להגבלת יבוא הטקסטיל והנעליים מחו"ל שהנהיגו הקונגרס. בית הנבחרים נמנע מעימות עם הנשיא ולא היה מוכן לגשת להצבעה נוספת שהיתה מבטלת את הווטו.

רייגן, הנמנה על המתנגדים החריפים של מכסי מגן, אמר ביום שלישי, כי הטיל ווטו על החוק הקובע מכסות יבוא של טקסטילים ונעליים משום שהדבר יביא לפעולות תגמול נגד יצוא אמריקני מצד מדינות אחרות. ובסופו של דבר יביא להגדלת האבטלה בארה"ב. „אני משוכנע כי המחיר הכלכלי והאנושי של חוק כזה יהיה גבוה", אמר רייגן בנמקו את הווטו שלו.

יצויין כי באחרונה יצאה משלחת מישראל לארה"ב כדי לבטל את ההגבלות שהוטלו על יבוא טקסטיל מישראל ועתה כאמור בוטלו כל ההגבלות. (עי"ד)

ראשי מועצת הכפר יוצאים למאבק בפינוי

„ברחנו ב־48 לתמרה ועתה רוצה המינהל להפוך אותנו שוב לפליטים"

ראשי כפר תמרה טוענים, כי מינהל מקרקעי ישראל תובע מתושבי הכפר שאין להם היתרי בנייה לפנות את בתיהם ועוד לשלם דמי־חכירה, בעד שבע השנים שהשתמשו בקרקע. הם הודיעו, כי בשבת זו יקיימו הפגנה גדולה בנצרת — נגד תביעת הפינוי, בעיקבות הפגנת מחאה שערכו מול הכנסת לפני כמה ימים.

יו"ר מועצת הכפר תמרה, עבאס חיג'אזי, הופיע אתמול במסיבת עיתונאים בבית סוקולוב בתל־אביב". 37 שנים ניסינו לקבל היתרי־בניה ולא קיבלנו. טענו נגדנו שהבתים הם על אדמות המדינה. אין היתר בניה לאף אחת מ־1200 המשפחות, שבנו, בתים", אמר חיג'אזי.

הוא הוסיף, כי הוא וחבריו מייצגים „אלפי פליטים שנעקרו או אולצו לעזוב את כפריהם במלחמת 1948. פליטים אלה מצאו מקום ומפלט בתמרה. תושבי הכפר עזרו לפליטים להיקלט. מחוסר ברירה רכשו הפליטים מגרשים מתושבי תמרה, במחיר מלא. כעת תובע מאיתנו המינהל פינוי, סילוקיד ותשלום 40 מיליון שקל בעד כל מגרש, דמי חכירה, בעד 7 שנים, שחלפו".

סגן יו"ר המועצה מוחמד כנען תבע להכיר בזכויות התושבים על המגרשים והבתים שלהם בכפר. כן תבע להקפיא מיד את כל המשפטים והתביעות נגד תושבי הכפר, שבנו בלי היתרי בניה. את הנושא, לדבריו, יש להסדיר ישירות במו"מ ולא דרך בתי המשפט. „אנו נלחמים נגד האפליה, נגד הגזענות ועל רקע זה נפגין, בשבת זו בנצרת, ברוב עם, נגד התביעות המשפטיות שמטרתם להפוך אותנו, כפעם השניה, לפליטים".

מנדלבאום רומז על הצורך בפיחות בעקבות תוספות השכר

ככל שהשכר יעלה, יתכן שתתעוררנה בעיות של שינוי שער החליפין

קשה לתאר מה היו פני המשק כיום אלמלא הופעלה התוכנית הכלכלית בחודש יוני השנה — אמר נגיד בנק ישראל ד"ר משה מנדלבאום, בהופיעו ביום ג' בערב בפני המועדון הכלכלי באשקלון.

הוא הוסיף, כי גם לאחר הפעלת התוכנית, השחיקה העמוקה בשכר וצימצום פעולת הסקטור הציבורי בשנה האחרונה, הרי ללא הסיוע המסיבי של האמריקנים היה מצבנו חמור יותר.

אשר למדיניות קביעת שער החליפין, אמר מר מנדלבאום, שהוא קשור ישירות לגובה השכר במשק וככל שהשכר ישוב ויעלה, יתכן שתתעוררנה בעיות של שינוי שער החליפין (פיחות).

הנגיד קרא להשתחרר משיטת ההצמדה האוטומטית, הכמעט־אבסולוטית, השולטת במשק הישראלי ולשוב להסכמי תוספת יוקר של אחת לשנה.

ההמלצות של „הגיזבר" טדי קולק

מאת מירה יערי, כתבת „על המשמר"

„רבים ובונים רבים ובונים ככה זה עם ישראל", אמר אתמול ראש עירית ירושלים טדי קולק באוזני שר התיירות אברהם שריר. הממונה על מחוז הצפון ישראל קונג, ראשי מועצות בצפון, ועשרות חברי קיבוץ עין גב בטקס חתימת אמנת תיירות בין ירושלים ועמק הירדן.

אמנת התיירות הנקראת „בעמק ובהר" תזכה את תושבי שני האזורים בהנחות רבות בביקורים אלה אצל אלה. אבל, אתמול במהלך הטקס בו זכה טדי קולק גם בתואר „יקיר עמק הירדן" הוא השמיע באוזני הנאספים דברים כדרבנות וללא גינונים. „שבע שנים „הטיבו עם העם" על חשבון הדוד מאמריקה ויום אחד התברר שצריך להפסיק עם זה לחיות לפי יכולתנו וממשלת ישראל ונבחרי הציבור לא יכולים עוד לשבת על הברזים במקום על השיברים. בלי זה לא יעזרו לנו כל התמצאות של הפרופסורים לכלכלה לכן אני מציע לממשלת ישראל לקבל את ההמלצות שלי משנות 1937 שהייתי גזבר קיבוץ עין־גב והן: צניעות, חיסכון אישי, עבודה קשה וגם המלצה להגבלת הילודה". עוד סיפר קולק שבמסגרת עבודות חוץ, בהיותו חבר עין־גב הוא עבד במשמרת לילה בניקוי הלודה מצינורות תחנת החשמל של רוטנברג בנהרים. טדי שבכר אז טיפח את ההרגל להירדם בכל תנאי ובכל מקום. נרדם באותה משמרת לילה והתעורר רק לאחר שהגיע לעבודה משמרת הבוקר. „בזכות אותן שתי משמרות שנות בתוך הצינורות של רוטנברג קיבל קיבוץ עין־גב שתי משאבות ולי מגיע חשמל חינם לכל החיים מחברת החשמל", אמר טדי קולק באירוניה גלויה וסיים את דבריו „הכל תלוי לא בהנהגות ולא בברכות אלא במה שנעשה כולנו בכוחות עצמנו".

בסיום הערב שרו כולם עם שרה'לה שרון (שר התיירות אברהם שריר ואשתו רבקה, ראש עירית ירושלים ואשתו תמר וכל המתכנסים בטקס, כריתת אמנת התיירות).

טדי, שריר, וראש מועצת עמק הירדן, שחתמו את „אמנת התיירות", חתמו גם על בוצי יען, תוצרת חוות היענים של קיבוץ האון

גרוש שחטף את בנו מארה"ב לישראל נצטווה להחזירו לאמו

„חטיפת ילדים על־ידי בני זוג היא תופעה פסולה ובבחינת רעה חולה. הפוגעת בחברה של כל מדינה באשר היא". אמרו שופטי בית המשפט העליון בפסק דין שניתן אתמול.

המדובר בבני־זוג, נוצריה ויהודי, שהתגוררו בארה"ב. לאחר שהתגלו סיכסוכים ביניהם חטף האב את בנו בן השבע ועלה לישראל. בית המשפט העליון קיבל את עתירתה שלהאם והורה לאב להשיב לה את הילד לארה"ב. שם היא מתגוררת.

בני הזוג נישאו ב־1978 בארה"ב. וב־1983 התערערו יחסיהם והם נפרדו מבלי להתגרש. שופטי בית המשפט העליון כותבים בפסק הדין כי שני בני הזוג הגיעו מתוך הבנה להסכם בדבר החזקת הילד.

בפסק הדין, נאמר, כי בראש שנה זו נטל האב את הבן ועלה לישראל. שלא על דעת האם. בבית־המשפט אושר האב. כי נהג בדרך זו ואמר כי קבע כבר את מושבו בישראל. הבן לומד בבית ספר יסודי בארץ ומשתלב ושנות בחלקו. האב נימק את מעשיו בכך. כי האם הבטיחה לפני הנישואין שתתגייר. אך היא דבקה בנצרות והפכה להיות נוצריה אדוקה בכת קיצונית. על־כן החליט לחנכו כאן.

האם כפרה בדברי האב וטענה בבית המשפט כי מאז ומתמיד היתה מוכנה שהילד ילמד בבית ספר יהודי. וכי אין היא נוצריה אדוקה וחברה בכת קיצונית.

שופטי בית המשפט העליון. מרים בן־פורת. דב לוין ואברהם חלימה. קבעו: „המעשה שעשה האב הוא מעשה שלא ייעשה ולא היתה הצדקה עניינית לנהוג כך בנסיבות המקרה".

„האב יכול וגם צריך „למכור את תרופתו": בפני ערכאה משפטית בארה"ב. ולא על ידי עשיית דין לעצמו. ארה"ב היא מדינה נאורה המקיימת הלכה למעשה מערכת שיפוט. ואזרחי ארה"ב יכולים למצוא במערכת זו את ההכרעה השיפוטית הנכונה והצודקת". קבעו השופטים. (עתים)

נשות השוטרים הפסיקו השביתה מול משרד רה"מ

בתום שלושה שבועות הפסיקו אתמול נשות השוטרים את שביתת השבת שלהן מול משרד ראש הממשלה בירושלים.

נציגות הנשים נפגשו ביום ג' בערב פעם נוספת עם שר המשטרה חיים בר לב. ושמעו מפיו על מכלול ההישגים שהושגו בשבועיים האחרונים בנושא שכר השוטרים.

יו"ר ועד נשות השוטרים, כתיה שלוני, הודיעה כי הנשים מקבלות את שהושג אך הן מאוכזבות במאבק, בעיקר כדי לעגן בחוק את נושא השוואת שכר השוטרים למשכורתי הקבע בצה"ל. כדי שממשלה אחרת לא תוכל לבטל את ההישגים הנוכחיים.

אתמול לפני הצהריים בא לאוהל נשות השוטרים ראש אכ"א במשטרה, ניצב יעקב טרנר. ולאחר השיחה עימו ארזו הנשים את ציוּדן, פרקו את האוהל וחזרו לבתיהן.

האוצר יגביר הפיקוח על מוזיאונים ואוניברסיטאות בת"א

מאת חנה קים, כתבת „על המשמר" בת"א

האוצר יגביר הפיקוח על מוסדות שייעשה עתה לא פיקוח עליהם באופן ישיר. כמו: מוזיאון הארץ, מוזיאון ת"א, אוניברסיטת ת"א, האוניברסיטה הפתוחה ובית התפוצות ויבדוק האם יש בהם חריגה מן התקציב וכוח־האדם. הודעה על כך כבר נמסרה בילקוט הפירסום מיום 17.10 . היועץ המשפטי של עיריית ת"א, עו"ד דוד טלמור. כותב במכתב לראש עיריית ת"א, שלמה להט. כי הודעת שר האוצר המכריזה על מוסדות הקשורים לעירייה כמו המוזיאונים ומוסדות החינוך הגבוה כגופים נתמכים משמעותה הגברת פיקוח האוצר על מוסדות אלו. שיצטרכו למסור לידיע על הנעשה בהן למנכ"ל משרד האוצר. וזאת לשם מעקב.

יצוין, כי ישנו חידוש בכך שהמוזיאונים ומוסדות החינוך תגבוה בת"א יפוקחו באופן ישיר ע"י משרד האוצר. משום שהם נחשבים כתאגידים וכעמותות. ולא כחברות עירוניות של עיריית ת"א, עליהם ראשי האוצר לפקח באופן ישיר. מעתה יחולו על התאגידים והעמותות האלו, אותן מגבלות החלות על חברות עירוניות. והאוצר יבדוק האם יש בהם חריגה מן התקציב המאושר וכן חריגה מתקרת מספר המועסקים.

בג"ץ דחה עתירת צוקר נגד להט וחברי המועצה

בית המשפט הגבוה לצדק רחה אתמול על הסף עתירה נגד כהונתם של חברי מועצה גם בתפקידים של ראשי אגפים ומחלקות.

העתירה הוגשה ע"י חבר מועצת העירייה אריה צוקר והיא מופנית נגד ראש העירייה שלמה להט. נגד מועצת עיריית תל אביב ונגד 18 חברי מועצת העירייה.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים – 18.12.85

	היחידה	שטרות קניה	שטרות מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
דולר אמריקני	1	1449.63	1514.86	1473.805	1492.19	1483.4
לירה שטרלינג	1	2076.24	2174.90	2113.436	2139.80	2129.4
מרק גרמני	1	577.76	605.21	588.1107	595.448	591.47
פרנק צרפתי	1	186.08	197.42	191.8393	194.232	192.91
גילדן הולנדי	1	512.70	537.06	521.8858	528.397	524.91
פרנק שוויצרי	1	687.82	720.51	700.1451	708.881	704.03
כתר שבדי	1	188.65	197.61	192.0268	194.422	193.09
כתר נורבגי	1	189.08	198.06	192.4656	194.867	193.74
כתר דני	1	158.76	166.31	161.6059	163.622	162.65
מרק פיני	1	264.35	276.92	269.0699	272.447	270.84
דולר קנדי	1	1036.60	1085.85	1055.167	1068.33	1062.0
דולר אוסטרלי	1	986.65	1039.52	1001.67	1014.17	1008.7
ראנד דרום אפריקני	1	471.12	554.65	547.8135	554.648	551.53
פרנק בלגי	10	274.67	296.04	287.3474	290.932	289.30
שילינג אוסטרי	10	822.42	861.50	837.1526	847.597	842.00
לירה איטלקית	1.000	844.64	898.02	861.8731	872.627	866.54
ין יפני	1.000	713.59	747.49	726.3694	735.432	730.92

טלקס

● תואר כבוד מאוניב' ת"א לקיסינג'ר

ד"ר הנרי קיסינג'ר יגיע בחודש הבא לארץ ויקבל תואר ד"ר כבוד לפילוסופיה של אוניברסיטת ת"א. במעמד שר־הכלכלה־והתיכנון, גד יעקובי.

קיסינג'ר יפגש בארץ עם שרים ואישים פוליטיים.

במגילת הכבוד שתוענק לו מטעם אוניברסיטת ת"א יצויינו „השגיו המרשימים כמלומד אשר דחפוהו מחדר הכתה למרכז הבימה העולמית". חנה קים

● הפסקת השידורים מנוגדת לחוק

„הפסקת שידורי הרדיו והטלוויזיה בגלל אי אישורו של תקציב רשות השידור מנוגדת לחוק רשות השידור וסירובם של חברי ועדת הכספים לאשרו מעורר את שאלת עצם סמכותם לאשר תקציב" – כך הודיע היועץ המשפטי לממשלה, הפרופ' יצחק זמיר, לוועדת הכספים של הכנסת.

כזכור, סירבו ח"כי הליכוד, המפד"ל, אגו"י וש"ס בוועדת הכספים לאשר את תקציב רשות השידור ופנו ליועץ המשפטי לממשלה על מנת שיבדוק אם המשך השידורים ללא תקציב מאושר הוא בגדר עבירה על חוק התקציב. אולם היועץ המשפטי לממשלה קבע, כי חוק רשות השידור מחייבת להמשיך ולשדר ללא תקציב. אתי רונאל

● נחנך מטווח אולימפי בהרצליה

מטווח אולימפי לאומי, שהוקם בהרצליה על שמו של יגאל אלון, נחנך אתמול בהשתתפות נשיא המדינה חיים הרצוג, שר־הבטחון יצחק רבין, שהוא יו"ר העמותה שהקימה את המטווח, ראש עיריית הרצליה אלי לנדאו, ראש העיר הקודם יוסף נבו, יו"ר הוועד האולימפי בישראל יצחק אופק, ורות אלון, אלמנתו של יגאל אלון.

דברי ברכה השמיעו נשיא המדינה חיים הרצוג, ראש העיר אלי לנדאו ושר־הבטחון יצחק רבין. השר אמר, שבמדינת ישראל צריכים להרבות להתאמן בקליעה, כי זה גורם חשוב לבטחון. יהושע מרקוס

● נשיא המדינה – אורח חולון ביובלה

נשיא המדינה, חיים הרצוג, הבטיח את השתתפותו בישיבה החגיגית של מועצת עיריית חולון לציון יובלה ה־50 של העיר, שתתקיים במחצית אפריל 86'.

הנשיא נענה בכך להזמנתו של ראש העירייה, פנחס אילון, בעת שקיבל אתמול במשכן הנשיאות בירושלים את כל ארבעת מחזורי יקירי ההסתדרות בחולון, ביניהם גם את ראש העירייה. אשר שילוני

● סגן שר־העבודה התפטר מסגנותו בעיריית ב"ב

סגן שר־העבודה־והרווחה, ח"כ רפאל פנחסי, שהוא גם חבר מועצת עיריית בני־ברק, התפטר מתפקידו כסגן ראש עירייה וראש מחלקת שירותי הרווחה של העירייה, אך הוא יישאר חבר מועצת העירייה והנהלתה.

במכתבו אל ראש העירייה, מ. אירנשטיין, הודיע סגן שר־העבודה והרווחה, כי הוא מתפטר בשל החוק האוסר עליו למלא תפקיד ביצועי גם בעירייה. זכריה הוורדי

● פסטיבל שירים ראשון של תלמידי תיכון בתל־אביב

פסטיבל שירים ראשון של תלמידי תיכון בת"א הוכן ע"י „בית עירוני א'.

הפסטיבל יוצא לדרך חרף הקשיים התקציביים במוצ"ש הקרוב, והבכורה תתקיים באודיטוריום של ביה"ס. ביום ראשון בערב יתקיימו 2 מופעים במוזיאון ת"א, בשעה 17.00 וב־20.00. (שע"ח)

מניאק בכלא זה לא כמו בכנסת – מסביר סוויסה ל„מטופלים בהלם"

הצעירים העוברים „טיפול בהלם" בסיור בכלא רמלה
(צילום: אנדרה ברוטמן)

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

„סיירו פה בבית־הכלא, תתרשמו והיו לנו שגרירים ודוברים אצל החבר'ה בשכונה. לא כדאי להגיע לבית־הכלא. המצב פה קשה מאד, צפיפות נוראית, 20 אסירים בחדר, חלקם ישנים על הרצפה. אני מכיר הרבה גבורים שהפכו בכלא לארנבות, אסירים חלשים מנוצלים לרעה ע"י שליטי התאים. לא נעים. הדברים מזעזעים, כואב מאד לראות נער בן 17 יושב בצינוק".

הדובר הוא גונדר רפי סוויסה, נציב שרות בתי־הסוהר. מולו יושבים פעורי פה 15 נערים ממסלולי קידום נוער בתל־אביב, נוער שהסבירות שיגיע לכלא בעוד כמה שנים היא גבוהה ביותר.

אתמול החלו בכלא „איילון" (רמלה) במיבצע חדש להרתעת צעירים במאמץ לעצור ולמנוע את הידרדרותם אל עולם הפשע ודרכו לבית־הסוהר. את המיבצע, הנקרא „טיפול בהלם", יזם רפי סוויסה והוא זכה לתמיכת שר־המשטרה.

אחרי הקבוצה הנסיונית של אתמול יגיעו לכלא צעירים וצעירות בגילאי 16־15 ממוסדות לנוער עבריין ונוער שוליים.

לפני שהוכנסו הנערים לתוך מיתקני הכליאה באגף הכללי, בחצר ובצינוקות מתאר בפניהם סוויסה את המראות שיראו בעוד כמה דקות. הטיפול בהלם חייב להיות חד, ממוקד ומרתיע ביותר.

„יש הבדל בין מניאק בכנסת למניאק פה, בבית־הסוהר. פה מניאק נחשב אחד שמלשין לסוהרים, אחר כזה נחתך בלילה בשתי לחייו, נאנס באותו לילה על־ידי 24 אסירים וכשיוצא מהכלא נרצח מייד. המתח פה נוראי", מסביר סוויסה והנערים קופאים.

מסריחים בתא

נכנסים לכלא, רואים אסירים בעיניים. חלק מהנערים מזהה אסירים מהשכונה. „מה העניינים, מסור ד"ש", צועק אחד האסירים לנער.

בתוך התאים משוחחים „השפוטים הוותיקים" עם הנוער: „ערכתי שוד מזויין בבנק הדואר — קיבלתי 12 שנים בכלא. אל תגיעו הנה, עשו לנו טובה, זה לא משתלם". אחד הנערים מתעניין בסדר היום של האסירים ומקבל תשובה: „רוב היום מסריחים בתא, יש טיול בחצר, קצת עובדים, כמו פנימיה סגורה לנוער".

באגף הצינוקות התמונה קשה מנשוא. חלק מהנערים לא עומד בכך ועוזב את האגף.

בסוף נשאלים הנערים לדעתם ולהתרשמותם וכולם טוענים שהזדעזעו ויעשו הכל לא להגיע לכלא.

כעת מבררים על אלפים שיעברו את „הטיפול בהלם". בארה"ב נערך מיבצע דומה בכלא ניו־ג'רסי לפני כמה שנים וזכה שם להצלחה ניכרת בבלימת הפשיעה בקרב הנוער בעיר ומה שטוב לארה"ב — טוב גם לישראל. גם זה כבר ידוע.

ראש מועצת פקיעין: כאן לא הגדה – לא תהיה התנחלות

הקק"ל ממשיכה לרכוש בתים במקום מתוך כוונה לחדש הישוב היהודי

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

„כאן לא הגדה המערבית ואנחנו לא נרשה שינסו לחדש את גחלת היישוב היהודי העתיק בפקיעין", אמר ראש מועצת פקיעין, סלאח חורי, בתגובה על כוונת הקרן הקיימת להמשיך ולרכוש בתים במקום מתוך כוונה לחדש בבוא הזמן את היישוב היהודי מסביב לבית־הכנסת בפקיעין.

השבוע נודע שהקרן הקיימת רכשה בית נוסף מידי תושב נוצרי מפקיעין, וכך מגיע מספר הבתים שנרכשו בשנתיים האחרונות מידי תושבים דרוזים, נוצרים ומוסלמים ל־11.

ראש המועצה ציין, כי תושבי פקיעין אינם מתנגדים לבואם מחדש ליישוב של קרובי המשפחות שבעבר הרחוק התגוררו בפקיעין והיום מתגוררים בנתניה, טבריה, מגדל ובישובים אחרים. „אנחנו לא נתנגד שיהודי ירכוש כאן בית למטרת מגורים. אולם נתנגד לנסיון להקים ישוב יהודי בלב כפר דרוזי ונוצרי", אמר ראש המועצה.

כוונה ולא תוכנית

עו"ד הללי, המטפל ברכישת הקרקעות של הקרן הקיימת בצפון, ציין, שאין כאן החלטה רשמית לחדש את היישוב, כי אין צורך בכך. לדבריו, מדובר במקום בו התגוררו מאז ומתמיד יהודים וגם היום נמצאת שם משפחת זינתי היהודית. לדבריו, לא מדובר בתוכנית אלא בכוונה בלבד. ההבדל לדבריו, הוא בכך, שאין הקרן הקיימת לוחצת על התושבים למכור בתים ורק אם יהיו מספיק בתים מתאימים ייעשה נסיון לחדש את היישוב.

בתגובה לחששות התושבים אמר, כי אין מדובר בהבאת ישיבות ליישוב אלא יהיו גם דתיים וחילוניים. „רצוננו שיגורו כאן בשלום, כמו בירושלים המזרחית, יהודים ערבים ונוצרים", אמר עו"ד הללי.

עו"ד הללי ציין, שהכוונה היא לרכוש בתים רק בסביבת בית־הכנסת הישן של פקיעין.

נודע, שהתושבים הדרוזים, המהווים 3000 מתוך 4000 תושבי פקיעין החליטו להימנע ממכירת בתים. עוד נודע, שיש כוונה להציע מחירים גבוהים יותר מאלה שהציעה הקק"ל. המימון יבוא מהווקף הדרוזי.

הופסקו ההליכים נגד פקיד מס הכנסה שגנב וברח מהארץ

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

המשנה ליועץ המשפטי לממשלה, יורם בר־סלע, החליט במפתיע להפסיק את ההליכים המשפטיים נגד פקיד מס הכנסה בעכו, עליא ג'ג'א, בנימוק כי אין כל עניין ציבורי בתיק לאחר שהורשע על־ידי השופט ד"ר דן ביין בשלושה אישומים של גניבה בידי עובד ציבור. זאת לאחר שהנאשם נמלט מן הארץ טרם הקראת דינו.

הפרשה החלה בפברואר '82 כשנגד עליא ג'ג'א מהכפר אבו־סנאן הוגש כתב־אישום כי הנאשם, כי בהיותו פקיד מס ההכנסה בעכו בשנת 80 שילשל בשלושה מקרים שונים סכום של כ־70 אלף לירות לכיסו. זאת לאחר שלושה נישומי מס הגיעו למשרדי מס הכנסה לאחר שעת הסגירה והנאשם הציע להם לקבל את החוב. עם המסמכים ולרשמם למחרת היום. אלא שלטענת התביעה שלשל הנאשם את הכסף לכיסו ולא העבירו לאוצר המדינה.

במארס '83 החליט השופט ד"ר דן ביין להרשיע את הנאשם ונימק זאת, כי לא ייתכן ששלושה אנשים שונים החליטו להתנכל לנאשם כפי שטען. בהכרעת דינו שטח השופט גם את סיפור גילוי הרמאות וכתב, כי כשאלי ניסן ממשרד האוצר פנה לנאשם לאחר שהגיעו לידיו תלונות אמר הנאשם לניסן, כי מקור התלונות באי־הבנה בין הנישומים לבינו. כי ימציא לו אישורים מתאימים כי אי־ההבנה חוסלה. אלא שהאישורים שהמציא הנאשם לניסן לא הניחו את דעתו וזה פנה למשטרה. „לאחר שעיינתי בחומר הראיות הגעתי למסקנה כי האשמות הנאשם הוכחו מעבר לכל ספק", כתב השופט ד"ר ביין.

גזר־הדין נדחה לחודש ולא הוקרא מסיבות שונות, ביניהן אי התייצבותו של הנאשם. בחודש ספטמבר '85 פנה סניגורו של הנאשם, עו"ד כרמי, לבית־המשפט וביקש את דחיית מתן גזר־הדין בטענה כי פנה ליועץ המשפטי לממשלה בבקשה לעכב את ההליכים המשפטיים נגד הנאשם.

השבוע הודיע באופן מפתיע המשנה ליועץ המשפטי לממשלה, לאחר שהנאשם הורשע, כאמור, בגניבה בידי עובד ציבור, כי החליט לעכב את ההליכים הפליליים נגד הנאשם. „לאחר שהגעתי למסקנה כי לאור נסיבות המקרה בנשוא האישום אין עניין ציבורי בהמשך ההליכים הפליליים".

עוזרו של כהנא הורשע בהחזקת נשק

אבנר אוזן (27) מאריאל, אחד מעוזריו של ח"כ מאיר כהנא, הורשע אתמול בבית־משפט השלום בפתח־תקווה בהחזקת נשק שלא כדין ונידון למאסר 9 חודשים על תנאי וקנס בסך 500 אלף שקל.

אוזן הורשע עפ"י הודאתו בכך שבספטמבר 1984 החזיק במכוניתו שלא כדין 2 מחסניות של רובה „אם.16" ובהן 35 כדורים. (עתים)

בפלילים

זוכה מהריגת סרסור זונות מתוך הגנה עצמית

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

שמעון אברג'יל מקריית־ים, נגדו הוגש כתב־אישום ברצח סרסור־זונות שהומר להריגה, זוכה אתמול מכל אשמה בבית־המשפט המחוזי בחיפה על־ידי השופט אמנון כרמי.

שמעון אברג'יל הועמד לדין בעקבות תקרית אלימה שאירעה בינואר השנה בקריית־ים, שבמהלכה נדקר אהרון מלכה בסכין. הוא הוחש לבית החולים רמב"ם בחיפה ושם מת כעבור ימים אחדים מפצעיו. התביעה טענה בכתב האישום, כי הנאשם הרג את אהרון מלכה בתגובה לכך שהמנוח העסיק את אחותו של הנאשם כזונה ולא הירפה ממנה חרף כל נסיונותיה להיחלץ מידיו ולהפסיק עיסוקה במקצוע העתיק.

השופט אמנון כרמי אימץ את גירסת הנאשם לפיה אירעה הדקירה לאחר שהמנוח שלף סכין במהלך תיגרה וביקש לדקור את הנאשם.

הגונדר טעם הגניבה על בשר כבשותיו

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

נציב שירות בתי־הסוהר, גונדר רפי סוויסה, נוכח אתמול בבוקר כשגילה כי במהלך הלילה חדרו אלמונים לחצר ביתו שבמושב זכריה וגנבו מריר מאולתר שהותקן בחצר 5 ראשי צאן שגידלה משפחת סוויסה.

„אם המצב הגיע לכך שגם ממני החלו לגנוב, מה עם כל השאר? מישהו כבר יתכנן עם הכבשים שלי", אמר הגונדר.

5 חודשי מאסר לבדואי שנורה בידי גלילי

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

מוחמר אבו זלידאן, שנורה לפני כשנה בידי מנהל הסיירת הירוקה אלון גלילי, נידון השבוע בבית־משפט השלום בדימונה ל־5 חודשי מאסר, לאחר שהורשע בהחזקת רכוש גנוב.

מצבו הרפואי של אבו זלידאן הידרדר מאז נורה ונפצע ע"י גלילי והוא יזדקק לטיפול רפואי מיוחד בכלא.

נגד אלון גלילי, כזכור, לא הוגש כתב־אישום בגין הירי. עו"ד אמנון זכרוני פנה ליועץ המשפטי לממשלה בשם אבו זלידאן בבקשה לבטל את החלטת פרקליטות המחוז שלא להגיש כתב־אישום נגד גלילי ולהורות על הגשת כתב־אישום.

היועץ המשפטי טרם התייחס לפנייה.

אם ובתה חשודות בתקיפת שוטרים

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

אם ובתה החשודות בתקיפת שוטרים, שוחררו בערבות בבית־משפט השלום בחיפה לאחר שהשופט עמירב ראנד דחה את בקשת המשטרה לעצור את השתיים לחמישה ימים.

בבקשה להארכת מעצרן של האם חנה בלמס בת 55 ובתה דינה בת 25, טען באיכוח המשטרה, כי השתיים תקפו את מפקח ישראל אהרון בעת שהגיע לביתן לערוך חיפוש על־פי צו בית־המשפט וגרמו לו חבלות עד שנזקק לטיפול רפואי. הוא ביקש מבית־המשפט לעוצרן לחקירה למרות שמסרו כבר הודעות במשטרה.

השופט עמירב ראנד אמר בהחלטתו לשחרר את השתיים, כי מעצר אינו בא על חשבון עונש וכי אינו רואה סיבה להחזיקן במעצר לאחר גביית ההודעות. יחד עם זאת נעתר לבקשת באיכוח המשטרה והתנה את שיחרורן של הנשים עד שהמשטרה תערער על החלטה זו.

מורה חשוד במעשים מגונים בתלמידתו

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

מורה מבי"ס „הכשור" באופקים נעצר אתמול כחשוד בביצוע מעשים מגונים בתלמידתו.

המורה, שיובא היום לבית־המשפט להארכת מעצרו, העניק שיעורים פרטיים לנערה בת 15, ונשאר עימה בביה"ס עם תום הלימודים. הוא חשוד כי במהלך השיעורים נשק לתלמידתו וליטף אותה בכל חלקי גופה. התלמידה התלוננה במשטרה והאיש נעצר.

לירחמיאל בלום ומשפחתו
תנחומים במות האשה־האם
שרה בלום
קיבוץ מענית

לביאטריס והמשפחה
אתכם באבלכם במות
האם
קיבוץ יקום